

BEYOĞLU

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

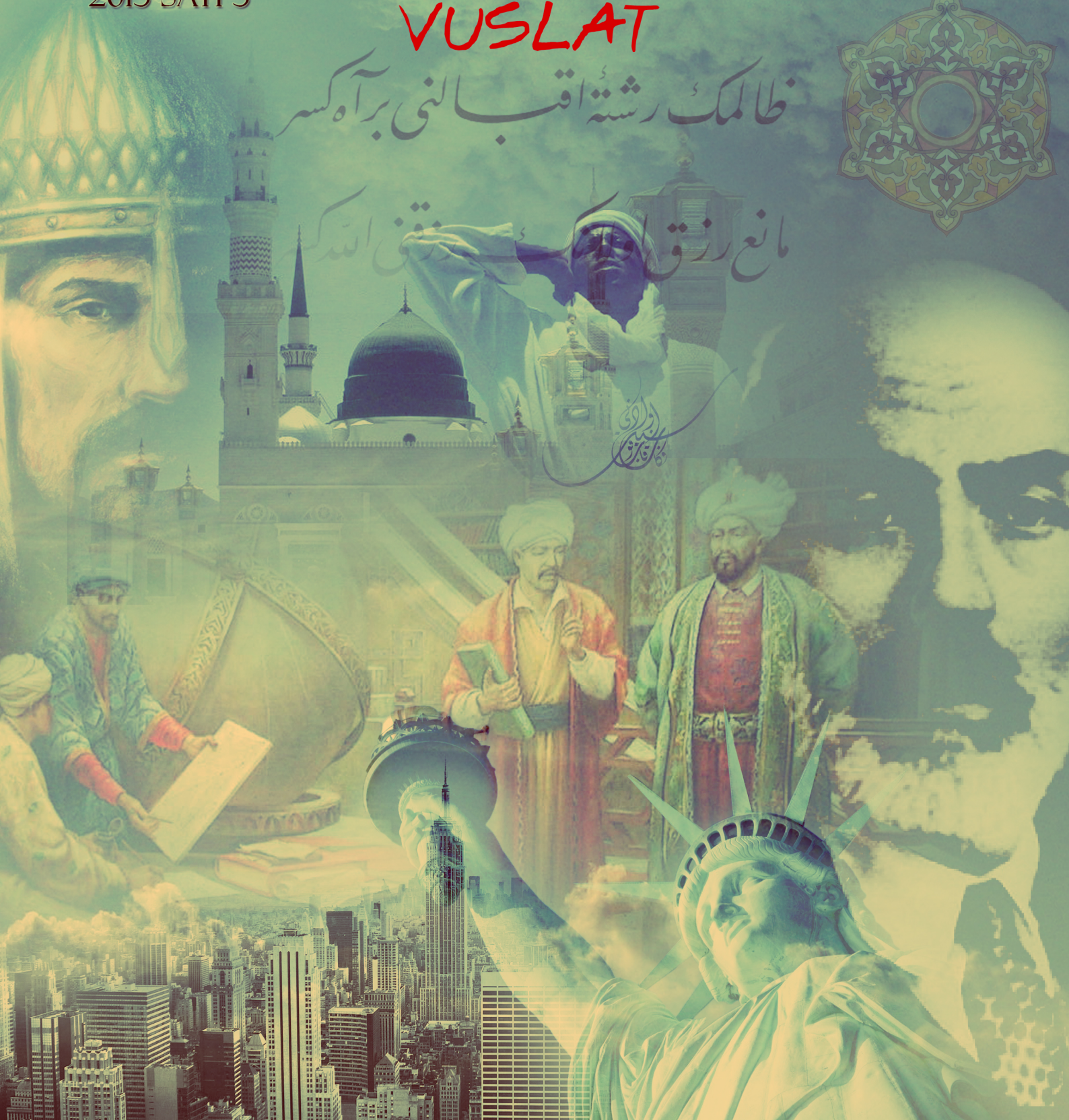
2015 SAYI 5

VUSLAT

ظالمك رشتة اقب النبي برآه كسر

مانع لائق الله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Sayı 5 - 2015

İMTİYAZ SAHİBİ
Beyoğlu Anadolu İmam
Hatip Lisesi

İNCELEME VE
YAYINLAMA KURULU
Ragıp KÜÇÜKER
Mehmet ÖZKARAMAN

İRTİBAT
İmrahor Cad. No:88
Sütlüce Beyoğlu/İstanbul
0212 210 24 13
0212 210 24 14
beyogluanadoluihl@
hotmail.com

TASARIM
Akif AKYILDIZ

KAPAK
Cihat YILMAZ

Başlarken

Mahmut YELEK
Okul Müdürü

Kelâmı doğru anlamak ve doğru bir şekilde ifade edebilmek, hakikatleri insanlığa aktarma vazifemizi en doğru bir şekilde yerine getirebilmek, toplum ve insanlık için güzel bir seda bırakmak, sözlerimizin akislerini ilelebet duyabilmek için değerli fırsatlar oluşturma çabamızdır. Bu çabalarımız içerisinde Vuslat'ımız, okulumuzun sesi ve soluğu olmak noktasında önemli bir yazınsal boşluğu doldurmakta, öğrenci ve öğretmenlerimizce tarihe kazınan özgün bir değer olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim, "güzel bir sözü" bizlere şu şekilde tarif etmektedir:

"Görmedin mi, Allah güzel bir sözü nasıl misal getirdi? (Güzel bir söz), kökü sağlam, dalları göğe yükselen bir ağaç gibidir." (İbrahim Suresi 24. ayet)

Işığında aydınlanılacak güze bir söze, yüce bir mesaja ihtiyacımız olduğu kadar; bu mesajı insanlara iletmesi gereken öncü nesillere, kendilerinden sonraki kuşaklara bu mesajı taşıyabilecek genç kuşaklara büyük bir ihtiyaç duyuyoruz.

En verimli toprağın üzerinde, en sağlam köklerle beslenen, bir kütük olarak kalmaktan ziyade dallarıyla tüm bir insanlığı kuşatırcasına göklere ve farklı alanlara uzanan, her alanda faydalı meyveler sunabilen bir İmam Hatip neslinin her geçen gün ellerimizde yetişmekte olduğunu görmek, bizleri her geçen gün daha büyük bir motivasyonla değer üretmeye teşvik etmektedir. Üzerinde yoğun emekler ve özgün projelerle bir gelecek yatırımı yapılan İmam Hatipli gençlerimizin, kısa süreçte ortaya koyduğu çalışmalar ve ulaştıkları eğitim seviyesi, ülkemizin ve insanlığın geleceğine yönelik olumlu kanaatlerimizi pekiştirmektedir.

Bu sayımızda yine Vuslat'ımızın, şuur eksensli bir içerikle hazırlandığını müşahede etmekteyiz. Kubbetussahra'dan Mekke'nin Fethi'ne, Kutsal Yolculuk'tan Amerikan Rüyası'na, Kafkasya ve Şeyh Şamil'den Merhum Erbakan Hoca'ya, Mehmed Akif'ten Osmanlı Projeleri'ne kadar geniş bir yelpazede hazırlanan dergimizin, yalnızca öğrencilerimiz için değil, düşünmek ve anlamak isteyen herkes için önemli ve değerli bir içeriğe sahip olduğundan şüphemiz bulunmuyor. Ayrıca bu sayımızda dergimizde birbirinden değerli iki röportajımız da bulunuyor. Bunlardan bir tanesi, Motaz Altaher ile gerçekleştirilmiş. Ayrıca ülkemizin önemli tarihçilerinden Erhan Afyoncu ile gerçekleştirilen bir diğer değerli röportaj da tarihle ilgili araştırmalar yapan herkesin ilgisini çekecek nitelikte hazırlanmış.

Ülkemizdeki İmam Hatip Liseleri arasında önemli bir ayrıcalığa sahip olan Beyoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesinde böylesi değerli çalışmaların öğrencilerimiz ve öğretmenlerimiz tarafından gerçekleştirilmesi bizleri de ziyadesiyle mutlu etmektedir. Bu sayımıza da katkılar sunan öğretmen ve yöneticilerimize teşekkür ederken, bu derginin gerçek emektarları olan öğrencilerimizi bir kez daha yürekten tebrik ediyorum.

04

Erhan Afyoncu ile
Röportaj

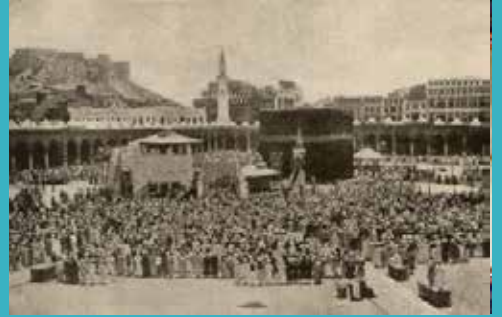
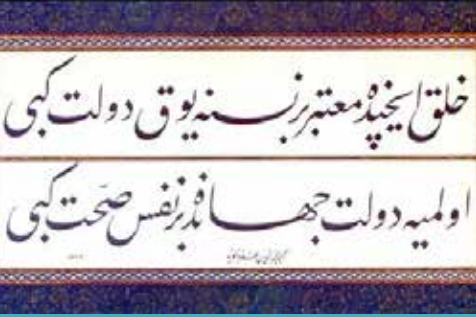
14

Sultan Alparslan

16

Amerika Rüyası

22

Harf İnkılabı ve Kay-
bettirdikleri

28

İrade-i Cüz'iyeye

32

Mekke'nin Fethi

35

Gözü Yaşlı Topraklar

36

Kutsal Yolculuk

50

Mehmed Akif

Erhan Afyoncu ile Röportaj	04	Valimizin Ziyareti	52
Mevzu Hadis	10	Bağ	56
Fıkıh	12	Kafkasya	58
Sultan Alparslan	14	Şehy Şamil	60
Amerika Rüyası	16	Her Kahramam Yiğit Değildir	62
Hicrana Hasret	21	Haib-ü Hasir Değiliz Çok Şükür	64
Harf İnkılabı ve Kaybettirdikleri	22	İçimizdeki Cevher	66
İrade-i Cüz'iyeye	28	Ya Rasulallah	68
Mekke'nin Fethi	32	Sen Bir Hiç Değilin	70
Gözü Yaşlı Topraklar	35	Nebiler Nebi'sine	71
Kutsal Yolculuk	36	Erbakan Hoca	72
Osmanlı Projeleri	40	Muhayyelat	74
Röportaj-Motaz Althaher	44	Vaziyet	75
Kubbetussahra	47	Peygamber'ime	76
Tanıtım	48	Aşkın Hikayesi	78
Mehmed Akif	50	Duruş	80

Erhan Afyoncu ile Röportaj

Yemen GÜLER
Salih SARI
Akif AKYILDIZ
Abdülhadi UYSAL
Alibaz DURSUN

Tarihe ilginiz nasıl başladı?

Yetiştığım ortamla alâkalı bir durum bu. Rahmetli babam ilkökul öğretmeni idi ve tarihle çok meraklıydı. Evimizde tarih kitapları bulunurdu. Kütüphanesi oldukça zengindi. Kütüphanede romanlar, ansiklopediler, araştırma kitapları vardı. İlkokuldan sonra bu kitapları okumaya başladım. Bu da beni tarihe yöneltti diyebilirim. Ortaokuldan itibaren iyi bir tarih birikimim olmuştu bu kütüphanesinde. Yani diyebilirim ki tarih ile ilgimi rahmetli babama borçluyum.

Osmanlı tarihi üzerine çalışmanızın özel bir sebebi var mı?

Bu üniversitede olan bir hadise tabi. Buradaki hocalarımın etkisiyle oldu. Üniversiteye ilk geldiğimde tarihin her alanına merakım vardı. Eski Türk tarihi, Memlük tarihi, Yakınçağ Osmanlı tarihi gibi farklı alanlara meraklıydım. İlerleyen zamanda gerek hocalarımın etkisi gerekse yaptığım araştırmalar beni Osmanlı üzerine çalışmaya sevk etti.

Osman Gazi küçük bir aşiret boyunun başında yer almasına, etrafında çok daha güçlü beylikler bulunmasına rağmen üç kıtaya yayılan böylesi büyük bir devletin temellerini nasıl attı?

Siyasi şartlar ve liderlikle alakalı bir durum bu. Osmanlı sadece kendi nüfusunu değil o sırada Anadolu'ya büyük bir göç dalgası içerisinde gelen Türkmenleri de kendi üstüne çekerek onları da kullanmıştır. Gelen bu Türkmenleri fethettiği bölgelere yerleştirmiş ki biz buna iskan siyaseti diyoruz, böylece fethedilen bölgelerin Türkleşmesi ve Müslümanlaşması sağlanmıştır. Gaza ve cihat siyaseti izlenmiştir. Burada asıl faktör bu gaza siyasetidir. Başlangıçta Osman Gazi benzerleri arasında birinci iken 1302'deki Koyunhisar Savaşı'ndan sonra hanedan kurucusu vasfını kazanmıştır. Bu gaza siyaseti Osmanlı'nın büyümesini sağlamıştır. İlk padişahlara baktığımızda isimlerinin Osman Gazi, Orhan Gazi, Murad Gazi olduğunu görürüz. Gazi unvanı kullanılarak gaza siyasetine vurgu yapılmıştır. Bu ünvanherşeyin

üstünde tutulmuştur. Osmanlı'yı büyüten asıl dinamik izlenen bu siyaset olmuştur.

Kayı boyuna ait olma vurgusunun Ankara Savaşı'ndan sonra yoğunlaşmasının sebebi ne olabilir?

Osmanlı Kayı olduğunu biliyordu. Timur ile yapılan savaştan sonra buna daha çok vurgu yapılıyor. Meşruiyetini ortaya koymak ve diğer beyliklere karşı bir üstünlük sağlamak için bu vurgu yapılıyor. Ama baştan beri biliyor Osmanlı Kayı olduğunu.

Osmanlı'nın bugün hâlâ tartışılıyor olmasını neye bağlıyorsunuz?

Bunu şöyle bir sebeple izah etmem mümkündür: Osmanlı bizden daha büyük bir devletti. Bazen bugün yaptığımız eksiklikleri gidermek için tarihe müracaat ediyoruz bazen de suçlamak için müracaat ediyoruz. Yani iki dönemin, Cumhuriyet ve Osmanlı dönemlerinin siyasi, ekonomik, askeri ve diğer alanlardaki güç farkından doğan bir hadisedir. Bir oğulun kendisinden meşhur olmuş babası karşısındaki kompleksi var burada.

Erhan Afyoncu ile Röportaj

Oğul babasının paltosunu giyer ama ona büyük gelir. İşte bizdeki problemde bu.

Edebiyat ve sinemada Osmanlı'nın pazarlanma imkanı çok iyi olduğundan sık sık kullanıldığını görüyoruz. Peki bu anlatılan – gösterilen Osmanlı ile gerçek Osmanlı aynı mı?

Tarihteki olayların bugün anlatılan yönü gerçeği yansıtmayabilir. Çünkü bizim anlattığımız tarih aslında tarihçinin tasavvurundan yansıyan görüntülerdir. Bir tarihçinin yaptığı araştırma sonucunda elde ettiği belgelere dayanarak ortaya koyduğu bilgilerdir. Tarihçinin donanımı ne kadar iyi ise gerçeğe o kadar yakın bir bilgi ortaya çıkar. Ama yine de anlatılan tarihçinin tasavvurudur. Diziler, filmler veya romanlardan tarih öğrenilemez. Bunlar ancak tarihe merak salmak veya halktaki bu ihtiyacı gidermek için faydalı olabilecek niteliktedir.

Muhteşem Yüzyıl dizisi başladığında dizinin tarih danışmanlığını yapıyordunuz. Dizi çok sayıda eleştiri ve tepki aldı. Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?

Dizi olumsuz anlamda çok eleştiri ve tepki aldı. Ancak şu da var ki dizi halen devam etmekte. Hatta sadece Türkiye'de değil 50'den fazla ülkede gösterime girmiş durumda. Bu sinema veya televizyon sektörü açısından başarılı bir yapım olduğunu gösteriyor. Bana ilk teklif geldiğinde dizinin böylesi bir izleyici kitlesine sahip olacağını ve çok sayıda eleştiri alacağını biliyordum. Ancak alacağım bu eleştirileri göze almaya karar verdim. Amacım birkaç sahneyi olsun düzeltilebilirdi. Fakat ben insanlara laf anlatmakta yorulmadım. Bu tür popüler bir yayının

dengeğini kurmak çok kolay bir hadise değil. Böylesi bir yapımla uğraşmanın akademik çalışmalarımı olumsuz etkileyeceğini düşündüğüm için bıraktım.

Dizideki Hürrem ile gerçek Hürrem'i kıyaslayabilir misiniz?

Gerçek Hürrem'in kim olduğunu fazla bilmiyoruz. Elimizde onunla ilgili bilgi verebilecek yeterli kaynak yok. Oğullarının selameti için izlediği siyaset ve entrikaları biliyoruz. Onun dışında Kanuni'ye yazdığı mektuplar var. Kanuni de onun için şiirler kaleme almış. Hürrem'e ait olduğu iddia edilen birkaç portre var; ancak bunların da doğruluğunu bilemiyoruz. Dizideki Hürrem bu ana istikamet üzerinden yola çıkılarak senaristin hayalgücü ile oluşturduğu bir karakter. Sonuçta bu bir dizi, bir tarih belgeseli değil. Buradan tarih öğrenmeye çalışmak doğru bir yaklaşım olmaz.

Makbul ve Maktul İbrahim Paşa olarak bildiğimiz İbrahim Paşa dizide Pargalı olarak meşhur edildi. Bunun sebebi nedir?

İbrahim Paşa devşirme kökenli bir devlet adamı. Aslen Parga şehrinden gelme. Osmanlı'da

soyadı olmadığından kişiler lakaplarıyla yahut memleketleriyle anılıyor. İbrahim Paşa'yı memleketi ile zikretmek dizi senaristinin tercih ettiği bir yorum. Makbul ve Maktul tabirinden daha akılda kalıcı olduğundan yapılan bir tercih. Nitekim halk bu ismi daha kolay benimsedi ve karakterin popüleritesi arttı.

“Ta Viyana kapılarına kadar dayandık” sözünü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu söz Osmanlı Devleti'nin siyasi ve askerî yayılmasını gösteren önemli bir örnektir. Günümüzde de açıkladığını söyleyebiliriz. Bugün Avusturyalılar biz Osmanlı'yı Avrupadan atana kadar çok zorlandık, yıllarca uğraştık siz Türkler'i Avrupa'ya geri alıyorsunuz. Bu sefer savaşız gelecek diye bir serzenişte bulunuyorlar. Viyana'ya kadar gitmek önemlidir. Avrupadaki Osmanlı'nın, çağdaşı büyük devletlere baktığımızda örneğin İngiltere'ye ki kendisine topraklarında güneş batmayan imparatorluk deniyor, kıta Avrupası'na hâkim olamamıştır. Sadece adaya hâkim olmuştur. Viyana'ya kadar gelmek yani Kıta Avrupası'nın büyük

Erhan Afyoncu ile Röportaj

kısmına hâkim olmak ve bu bölgede asimile olmadan kalmak her millete nasip olacak bir durum değildir. Asya; Anadolu ve Avrupa medeniyetin çıkış noktalarındandır. Buraları yönetmek kolay bir iş değildir. Sömürge imparatorluklarının yaptığı gibi Amerika'daki Kızılderililer'i veya Afrika'daki yerlileri yönetmeye benzemez. Osmanlı Avrupa'da büyük bir toprak parçasına hâkim olmuş ve uzun zaman burayı yönetmeyi başarmıştır. Bu durum bile Osmanlı'nın ne

rında bunun rövanşını almıştır. Osmanlı'nın çöküşünü 1768-74 Osmanlı Rus Savaşı'ndan almak daha doğru olur. Bu savaştan sonra kendisini bir daha toparlamamıştır. Bu savaşta ve sonrasında kayıplar telafi edilememiş, gerilemenin ve çöküşün önüne geçilememiştir.

Ülkemizde çok kullanılan bir tabir var: Savaş meydanında kazandık ama masada kaybettik. Karlofça bunun tersine bir örnek olabilir mi?

Dinimizde zorla din değiştirtme gibi bir hadise yok. Ancak dini yaymak, tebliğ yapmak anlayışı yaygındır. Osmanlı bunu yapmıştır. Halka seçim şansı bırakmıştır. Kabul eden olmuştur, etmeyenler olmuştur. Arnavutlar, Boşnaklar daha çok topluluklar hâlinde kabul etmişlerdir. Rumlar, Sırplar, Bulgarlar, Romenler arasında da Müslümanlığı kabul edenler olmuştur. Ancak bunlar çok büyük kitleler oluşturmamışlardır. Burada şunu da belirtmek lazım: İslamiyet'in

kadar büyük bir devlet olduğunu görmemize yeter.

Osmanlı'nın yıkılışına giden sürecin başlangıcını 2. Viyana Kuşatması'na kadar götürmek ne derece doğrudur?

Bu çok doğru değildir. Osmanlı Viyana'dan sonra kendisini toparlamayı başarmıştır. Prut Savaşı'nda, Mora'da, 1736-1739 Avusturya ve Rusya'ya karşı yapılan savaşlar ve sonrasında imzalanan Belgrad Antlaşmaları

1699 Karlofça Antlaşması'nda diplomasi iyi yürütülmüştür. Fakat buradaki mesele şu: Siz savaşta kazandığınızı masada kaybetmezsiniz. Bu gücünüzün devamlı olup olmamasıyla ilgilidir. Eğer gücünüzün sürekliliği varsa masada da kazanırsınız.

13. Balkanlar'da halkların bazıları Müslümanlığı kabul ederken bir kısmının ise kendi inançlarına devam ettiğini görüyoruz. Bu durumda Osmanlı'nın rolü nedir?

yayılması tekkeler eliyle olan bir hadisedir. Halveti, Bektaşî tekkeleri Balkanlar'da İslamiyet'in yayılmasında çok önemli rol oynamışlardır.

14. Bir Macar tarihçi olan Kaldy Nagy 1558 - 60 döneminde Osmanlı'nın Macaristan'dan 6 milyon akçe vergi topladığını ancak 23 milyon akçe yatırım yaptığını söyler. Bunu nasıl görmek gerekir?

Osmanlı fethettiği her yere vatan

Erhan Afyoncu ile Röportaj

olarak bakıyordu. Yemen de, Anadolu da, Libya da, Romanya da vatan olarak görülüyordu. İngiltere böyle bakmıyor olaya. İngiltere adası vatan olarak görüyor ama Hindistan sömürge toprağı olarak kabul ediliyor. Bu yüzden oradan kâr edip etmediğine bakıyor. Osmanlı ise vatan olarak gördüğünden kâr zarar durumuna bakmıyor ve o bölgenin ihtiyaçlarını karşılıyor. İngiltere sömürgelerinde kâr edemeyeceğini anladığı anda bölgeden çekilmiştir. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra sömürgelerini bu nedenle terk etmiştir. Aynı durum Ruslar için de geçerlidir. Rusya kendi peyki olan devletler kârdan çok zarar getirdiği anda Özbekistan, Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan ve diğerlerini bıraktı. Osmanlı ise 1911'de Yemen'de Trablusgarb'da elden gitmiş durumda olmalarına karşı bu toprakları bırakmamak için son ana kadar savaştı.

Osmanlı'nın Balkanlarda hoşgörü politikası uygulamasına ve imar faaliyetleri ile bölgeyi bayındır

hâle getirmesine rağmen 19. yy'da Türk-İslam düşmanlığının bu derece yükselmesinin sebebi sadece milliyetçilik fikri ile açıklanabilir mi?

Bu hem milliyetçilik akımı hem de Osmanlı'nın zayıflaması ile alakalı bir durum. Osmanlı bu bölgeleri fethettiğinde bölgede bir etnik kimlik fikri yok. Hatta dünyanın hiçbir yerinde etnik kimlik anlayışı henüz oluşmuş değil. Fransız İhtilali ile birlikte ortaya çıkan milliyetçilik akımı ve Osmanlı'nın zayıflaması ile beraber Avrupalılar'da 16. yy'daki yenilmez Türk imajı yerine 18. yy'dan itibaren Hristiyanları yöneten despot Türkler imajı oluşmuş ve Hristiyanların bu despotlardan kurtulması gerektiği anlayışı ortaya çıkmıştır. Yani burada Avrupalıların bu ulusları Türklerle karşı teşvik ettiğini görüyoruz. Bu teşvikler sonucunda bu uluslarda Türkler aleyhine faaliyetler başlıyor ve isyanlar yayılıyor. Bunda İngiltere, Fransa ve tabii Rusya'nın çok büyük etkisi var.

Balkanlardan çok büyük göçler yaşandı. Bu konu ile ilgili neler söyleyebilirsiniz?

1989 döneminde Bulgaristan'dan büyük bir göç dalgası yaşandığında ben öğrenci yurdunda kalıyordum. O olayda devletinkriz anında organizasyon kabiliyetini ve göçün nasıl bir şey olduğunu bizzat gördüm. Devletimiz hemen yurtlardaki öğrencileri belli yerlerde topladı ve gelen göçmenleri boş kalan yurtlara yerleştirdi.

Balkanlardan çok kolay çekildiğimiz söylenebilir mi?

Kolay ve çabuk çekilmedik ancak bir anda çekildik. 1910'da Osmanlı'nın sınırları Adriyatik Denizi'ne uzanırken 1912'de sınır Tekirdağ'a kadar gerilemişti. Çok büyük hatalar sonucu kolay kaybettik. Yapılan yanlışlar bizim birer vilayetimiz olan Selanik, Drama, Serez, Şumnu ve diğer şehirleri kaybetmemize yol açtı. Her yeri elimizde tutamayabirdik ama Türk nüfusun yoğun

Erhan Afyoncu ile Röportaj

olduğu bölgelerde hâkimiyetimi zi koruyabilirdik. Ancak ordu- nun içerisine siyasi çekişmelerin girmesi Osmanlı'yı bitirmiştir. Balkan Savaşları'nda yaşanan kayıplar Osmanlı'yı derinden ve olumsuz etkilemiştir. Osmanlı bir Rumeli devletidir. Varlık sebebi Rumeliydi ve Balkan Savaşı döneminde Edirne'yi bile kaybetmiş, elimizde sadece Tekirdağ kalmıştı. Bu, yapılan hataların ve ordu içindeki parti kavgalarının bir sonucuydu. Bunu telafi edemedik ve bir anda o topraklarımızı kaybettik.

Türkiye'de tarih yazımı ve arşivler hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Türkiye'de herkes ideolojisine göre bir tarih yazıyor. Belgelere dayanarak hareket etmek yerine siyasi fikrini destekleyecek nitelikte veya bu fikir çerçevesinde bir tarih algısı oluşturulmaya çalışılıyor. Bu da gerçekleri görmeyi zorlaştırıyor. Osmanlı arşivleri bizim için önemli bir kaynak. İngiliz arşivinden daha

çok belge, kullanıcıların bilgisine açık durumda. Dünyanın en büyük arşivlerinden birisi elimizde. Yeni bir bina yapıldı. Bu bina sur dışına yapıldı ki ben Osmanlı arşivlerinin sur dışına çıkmasını yanlış buluyorum. Arşivlerin asıl İstanbul dediğimiz sur içinde kalması gerekirdi. Bölgenin turistik yönünden dolayı belki böyle bir karar alındı ancak doğru olmadı. Arşivler 1453'ten beri sur içindeydi ve burada kalmalıydı. Yeni bina çok modern ve kullanışlı ancak Osmanlı havasını vermiyor.

Yıllardır tarih ile ilgileniyorsunuz. Belli bir birikime sahip oldunuz. Belli bir yaştan veya geçen bu süreden sonra yine gelişim gösterebiliyor musunuz?

Öğretmenlerinizden Yemen GÜLER benim öğrencim. O'nu 2003 yılında mezun ettik. Ben 11 yıl önce Osmanlı tarihi dersine geliyordum. Aynı Osmanlı tarihi dersine şimdi girdiğimde farklı anlatıyorum. Aynı konuyu anlatıyor olsak bile kendimizi sürekli

yenilemek zorundayız. Yapılan araştırmaları, çıkan eserleri, yeni yayınları takip etmemiz gerekir. Bu bilim adamlığının gereğidir. Aksi durum zaten üniversiteye ve akademik unvanımıza yakışan bir durum değildir. Sistem bunu unutmaz. Kendinizi yenilemediğiniz ve geliştirmedığınız takdirde gerilemeniz kaçınılmazdır. Ben kendimi sürekli geliştirmeye çalışıyorum. Alanımla ilgili çalışmaları, yeni bilgileri takip etmeye çalışıyorum. Böylece kendimi ve bilgilerimi yenilemiş oluyorum. Daha önce anlatmadığımız ancak yeni edindiğimiz bilgileri şimdi derslerimizde kullanıyoruz veya daha önce doğru bildiğimiz yanlışlar olabiliyor. Örneğin yine Yemen Hocanızın talebeliği döneminde ilk parayı Osman Gazi döneminde basıldı diye anlatıyordum ancak son araştırmalar bu paranın sahte olduğunu ortaya koydu. Çünkü tarih bilimi yeni belgeler ışığında gelişen ve yenilenen bir bilimdir. Yeni araştırmaları takip etmediğiniz takdirde bu gelişmeleri takip edemezsiniz. Ben Allah sağlık sıhhat verdikçe bu şekilde çalışmaya ve eser neşretmeye devam edeceğim.

Tarihle ilgili çalışma yapmak isteyen gençlere tavsiyeleriniz nelerdir?

Öncelikle insanda heves olmalı. Sonra da alanınız işiniz neyse kendinizi geliştirmeye adanmalısınız. Heves ve merak gelişmenizi sağlayacak en önemli etkenlerdir. Bu istek ve arzunuz yoksa başarılı olmanız mümkün değildir. Ülkemizdeki en büyük

Erhan Afyoncu ile Röportaj

problemlerin başında da heves ve merakın olmaması geliyor. Burada şunu da söylemek lazım: Türkiye’de çocuğa ne olacaksınız diye soruluyor. Kimse çocuğa iyi insan, ahlaklı insan, iyi bir Müslüman veya örnek alınacak biri ol demiyor. Bol para kazanan bir meslek sahibi ol diyor. Bu yanlış bir davranış biçimi. Çocuğa ilk söylenmesi gereken insanlık için, Müslümanlar için, Türk milleti için faydalı bir insan olmasıdır. Yapmamız gereken budur. Belli bir ahlak seviyesine ulaştırmamız gerek çocuklarımızı. Her meslekte para kazanılır. Allah çalışana maişetini verir. Öğrencilerimize bir diğer tavsiyem de lise dönemini çok iyi değerlendirmeleridir. Şuanda henüz dünyanın iş yükü omuzlarına binmeden birçok konuyu halledebilirler. Dil öğrenmek sizin için çok iyi olacaktır. İmam Hatip

öğrencilerine bir tavsiyem de Kuran-ı Kerim’i okuma kültürüyle ilgili olacak. Türkler’in kendine has bir okuma biçimi var. Buna

Üsküdar ağzı deniyor. Ancak son yıllarda ülkemizde Arap ağzıyla okumaya doğru bir gidiş var. Bu şekilde okurken ne kadar düzgün okunmaya çalışılırsa çalışılırsa orijinal gibi olmuyor. Çünkü Türkler’in gırtlak yapısı bu tarz okumaya uygun değil. Üsküdar tarzı denilen Üsküdarlı Ali Hoca’nın okuma tarzını mutlaka dinleyin. Onun Kuran-ı Kerim ve ezan okumasını dinlemeniz iyi olacaktır. Türk tarzı okuyuşun güzel bir örneğidir. Bu tarzı takip etmeniz daha iyi olacaktır. Arap ağzı ile okumak taklit oluyor ve uygun olmuyor. Bizim kendimize mahsus okuyuşumuza sahip çıkmamız lazım. Buradan tüm öğrencilerimize başarılar diliyorum.

YAYINLANMIŞ ESERLERİ:

- Das Osmanische Reich: Unverhüllt, Yeditepe Yayınevi.
- Ermeni Meselesi Üzerine Araştırmalar, Tarih Ve Tabiat Vakfı Yayınları (TATAV) .
- Osmanlı’nın Hayaleti, Yeditepe Yayınevi.
- Ottoman Empire Unveiled, Yeditepe Yayınevi.

- Sorularla Osmanlı İmparatorluğu, Yeditepe Yayınevi.
- Fatih ve Fetih Albümü, Tatav Yayınları.
- Tanzimat Öncesi Osmanlı Tarihi Araştırma Rehberi, Yeditepe Yayınları.
- Osmanlı İmparatorluğu’nda Askerî İsyanlar ve Darbeler, Erhan Afyoncu-Uğur Demir-Ahmet Önal, Yeditepe Yayınevi, İstanbul 2010 ISBN 6054052202.
- Truvanın İntikamı, Yeditepe Yayınevi, İstanbul 2009, ISBN 978-605-4052-11-0.
- Yavuz’un Küpesi, Yeditepe Yayınevi ,Erhan Afyoncu , 2010, ISBN 978-605-4052-35-6.
- Muhteşem Süleyman, Yeditepe Yayınevi, İstanbul 2011. ISBN: 9786054052554
- Fransa’ya Osmanlı Tokadı, Erhan Afyoncu-Uğur Demir-Ahmet Önal Yeditepe Yayınevi, İstanbul 2011..
- Sahte Mesih (Osmanlı Belgeleri Işığında Dönmeliğin Kurucusu Sabatay Sevi ve Yahudiler), İst ‘13

من كذب علي متعمداً فليتبوأ مقعده من النار

**Kim bile bile bana yalan isnad ederse,
cehennemdeki yerine hazırlansın.**

Buhâri, Enbiyâ 50. / Tirmizî, İhsâ 13

HZ. PEYGAMBER NAMINA YALANIN ADI “MEVZÛ HADİS”

A. Mevzû Hadis Nedir?

Hız. Peygamber (s.a.v.) demediği halde, sanki o söylemiş gibi onun adına kasıtlı olarak uydurulan yalan sözlere “Mevzû Hadis” denir. Aslında halk arasında hadis diye isimlendirilen bu sözlere hadis demek doğru değildir.

Çünkü bunlar Hız. Peygamber’in mübarek ağzından çıkmamış, başkaları tarafından onun adına uydurulmuştur. Öyle ise bunlara hadis değil de, “Hız. Peygamber adına uydurulmuş sözler” demek daha doğru olur.

B. Hangi Maksatlarla Hadis Uydurulmuştur?

Hadis uyduranlar bu işi çeşitli maksatlarla yapmışlardır. Bu maksatlardan birkaçı şöylece sıralanabilir:

1. İslâm düşmanları ve art niyetliler tarafından İslâm’a ve müslümanların inançlarına zarar

vermek.

2. Fırkasını, grubunu veya belli bir şahsı ön plana çıkarmak.

3. Şahsî çıkar sağlamak.

4. Dine faydalı olmak. İyi niyetle yapılan bu davranış da dinen caiz değildir.

C. Hadis Âlimlerinin Uydurma Girişimlerine Karşı Aldıkları Tedbirler

Hadis uyduranları tespit etmek ve bunların vereceği zararları önlemek amacıyla hadis âlimleri çeşitli önlemler almışlardır. Bu önlemlerden bir kısmı şunlardır:

1. Sahîh hadisleri, uydurmalarla karışmasın diye müstakil eserlerde toplamışlardır.

2. Hadisleri nakleden râviler hakkında bilgi veren, ayrıca güvenilir olan ve olmayanlarını tanıtan eserler yazmışlardır.

3. Tenkit tekniđini kullanarak

hadisleri sıhhat, râvileri de güvenilirlik açısından incelemişlerdir. 4. Hadis diye uydurulan sözleri ayrı kitaplarda toplayarak tanımlarını sağlamışlardır.

D. Hadis Diye Uydurulmuş Sözlerin Toplandığı Kitaplar

Hadis âlimleri, Hız. Peygamber adına uydurulmuş sözleri belli kitaplarda toplamışlardır. Bu kitapların en önemlileri şunlardır:

1. İbnü’l-Cevzî (ö.597/1200), Kitabü’l-Mevzûât, I-III, Beyrut 1403/1983.

2. es-Süyûtî (ö.911/1505), el-Leâli’l-masnûa fi’l-ehâdisi’l-mevzûa, I-II, Beyrut 1417/1996.

3. İbn Arrâk (ö.963/1556), Tenzîhü’ş-şerîati’l-merfûa ani’l-ahbârîş-şenâti’l-mevzûa, I-II, Beyrut 1401/1981.

4. Ali el-Kârî (ö.1014/1605), el-Masnû’ fi ma’rifeti’l-ehâdisi’l-mevzû’, Beyrut 1398/1978.

5. eş-Şevkânî (ö.1250/1832), el-Fevâidü'l-mecmûa fî'l-ehâdisi'l-mevzûa, Kahire 1380/1960.

E. Hadis Uyduran Kimsele- rin Durumu

Hangi sebep ve gerekçe ile olursa olsun, Hz. Peygamber adına hadis uydurmak veya uydurma olduğu bilinen bir sözü Efendimiz'e izafe ederek nakletmek haramdır. Bu işin büyük günah olduğu ve imansızlığa götürecektedir. Bunun tehlikesine Peygamber Efendimiz şu hadislerinde işaret etmiştir:

“Benim üzerimden yalan söylemeyin. Kim benim üzerimden yalan söylese cehennemini boyalar.” (Müslim, “Mukaddime”, 1)
“Benim üzerimden yalan söyle-

mek, herhangi bir kişi üzerinden yalan söylemeye benzemez. Kim kasten benim üzerimden yalan söylese cehennemdeki yerine hazırlansın.” (Müslim, “Mukaddime”, 4)

“Kim yalan olduğunu düşündüğü bir sözü benim üzerimden hadis olarak naklederse, o iki yalancından biri olur.” (İbn Mâce, “Mukaddime”, 5)

Uydurma olduğunu bilmeden bir sözü hadis diye nakletmek ise, dikkatli davranılmadığı için bir müslüman ve özellikle hadis râvisi açısından büyük bir kusurdur. Böyle bir kimse dikkatsiz davrandığı için sağlam rivayetlerine de şüphe ile bakılır.

F. Sonuç

Geçmişte bazı kimseler çeşitli

maksatlarla hadis uydurmuşlardır. Bunu fark eden hadis âlimleri bu yalancı şahısları ve bunların uydurduklarını araştırıp tespit etmişler, sonra uyduranları teşhir etmişler, uydurduklarını da ayrı kitaplarda toplamışlardır. Bugün bu konuda bize düşen görev, rastgele yerlerde hadis diye okuduğumuz, gördüğümüz veya duyduğumuz şeyleri hemen aktarmak yerine, doğru olup olmadığını araştırdıktan ve kaynağına baktıktan sonra söylemektir. Özellikle internette, hadis olmadığı halde hadis diye dolaşan çok uydurmanın bulunduğu unutmamak gerekir.

Selman BÜYÜKKARA

Günümüz İslam dünyasında hakkında en çok soru sorulan konulardan birisi mezhepler konusudur. “Mezhep nedir? Mezhepler neden ortaya çıktı? Ayet ve hadisler varken neden mezheplere uymalıyız?” gibi sorular uzun süredir kafaları meşgul etmektedir.

Mezheplerin ortaya çıkışından bahsetmeden evvel mezhebin tanımını yapmak ve mezheplerin nasıl anlaşılması gerektiğinden bahsetmek faydalı olacaktır. Mezhepler Allah'ın dinini anlamak, uygulamak ve yaymak için çabalayıp gayret etmiş, Allah dostu âlimlerin etrafında oluşmuş topluluğun adıdır. Mezhep kesinlikle bir gruplaşma değil, aksine insanlara yol gösteren ve insanların İslam'ı en iyi şekilde anlamasını amaçlayan yapıdır. Bağdat'ta Ebu Hanife, Allah'ın dinini insanlara öğretmişse, Medine'de de Malik b. Enes Allah'ın dinini öğretmiştir. Mezhepler İslam'ı toplumlara ulaştırmak, İslam'ı yaymak

isteyen âlimlerin, daha doğru ifadeyle müçtehitlerin fetva ve hükümlerinin öğrencileri tarafından kitaplaştırılıp kurumsallaştırılmasıdır. Bu bağlamda bizim ne Hristiyanlardaki gibi birbirini iman ehli kabul etmeyen bir mezhebimiz olur ne de bizler futbol takımı tutar gibi mezhep tutarız. Dört mezhep de Kur'an ışığında ve sünnet yolunda oluşmuştur.

Fıkıhın yükseliş dönemi, yani tebeu't-tâbiin döneminde fıkıhı tam manasıyla tedvin ve tertip etmek amacıyla ilmî araştırmalar ve arayışlar had safhaya ulaşmış ve bunların sonucunda farklı bölgelerde birçok fıkıh âlimi ve müçtehit ortaya çıkmıştır. Bu müçtehitler fıkıh, hadis, tefsir gibi birçok alanda gecelelerini gündüzlerine katarak yoğun uğraşlar vererek o dönemde yeni ortaya çıkan birçok konuya ayet ve sünnet ışığında çözümler üretmiş, fıkıhı derleyip düzenlemiş ve insanlığa bu ilimlerini sunmuşlardır. Namaz kılmanın, abdest almanın hükümleri,

miras konuları, ticaret hukuku, vacip, mendub ve haramlar gibi konular bu dönemde müçtehitler sayesinde topluma aktarılmıştır.

Müçtehitlerin vefatlarından sonra talebeleri hocalarının fikhini, ilmîni en ince ayrıntılarıyla kitaplaştırmış ve bu ilimlerin muhafazasını gerçekleştirmişlerdir. İnsanlar ise dini en iyi şekilde anlamak ve kurallarını bilmek için bu ilmi ve kitapları takip etmişler, bunun sonucunda içtihadî yönden farklılıkları olan ama Kur'an ve hadis ışığında kurumsallaşan topluluklar olmuştur. Bu durum da dört ana mezhebin oluşmasına sebep olmuştur. Yalnız burada sadece dört müçtehit olduğu anlaşılmalıdır. O dönemde dört büyük imamın dışında Süfyanü's-Sevri, İmam Evzai, İmam Leys b. Sâd gibi pek çok önemli müçtehit de vardır ancak ilimlerinin kurumsallaşmaması sebebiyle ilimleri bir mezhep olarak ortaya çıkmamıştır.

Kafalarımızı karıştıran

en mühim sorular ise şunlardır: “Ayet ve hadisler varken neden mezhepler ortaya çıktı ve neden biz mezheplere uymalıyız? Kendimiz de ayet ve hadisleri bakarak çıkarımlarda bulunup dinimizi yaşayamaz mıyız?” Bu ve benzeri sorular 1970’li yıllarda çokça sorulmuş ve günümüze kadar gündemde kalmayı sürdürmüştür. Bu sorular İslam’a zarar vermek isteyen toplulukların dinsizliğe köprü oluşturmak amacıyla ortaya attıkları meselelerden başka bir şey değildir. “Herkes ayet ve hadisten mana çıkarabilir” türünden iddialar insanları ayet ve hadisleri yanlış yorumlamaya, hatta şirk koşmaya kadar götürmüş ve bu tip düşünceler yüzünden birçok insan İslam’dan uzaklaşmış, tahrip edilmiş bir İslam üzere yaşamışlardır. Şu unutulmamalıdır ki bu gibi konuları sadece müçtehitler çözüme kavuşturabilmiştir.

Mezhepler, İslam’ın hükümlerinin, kurallarının, helallerinin, haramlarının toplandığı belirli bir çerçeve içinde insanlara sunulduğu kurumlardır. Bu yönüyle mezhepler İslam’da bir disiplin oluşturur. Mezhepler sayesinde nelerin helal nelerin haram olduğunu rahat bir şekilde öğrenebilir ve başkalarına öğretebiliriz. Aynı zamanda mezheplerde ayet ve hadisleri göre şekillenen dini kurallar çerçevesinde İslam’ı, bir disiplin içerisinde dosdoğru bir şekilde yaşayabiliriz. Bu disiplin

yanlış uygulamalara, yanlış yorumlamalara karşı bir set oluşturur, hiçbir yanlışlığa, kaygıya ve şüpheye mahal vermeden İslam’ı yaşamamıza ve yaşatmamıza vesile olur. Bu sebeple mezheplere uymalıyız. Aksi halde İslam’ı belirli bir çerçeve içerisinde yaşamamız mümkün olmayacaktır.

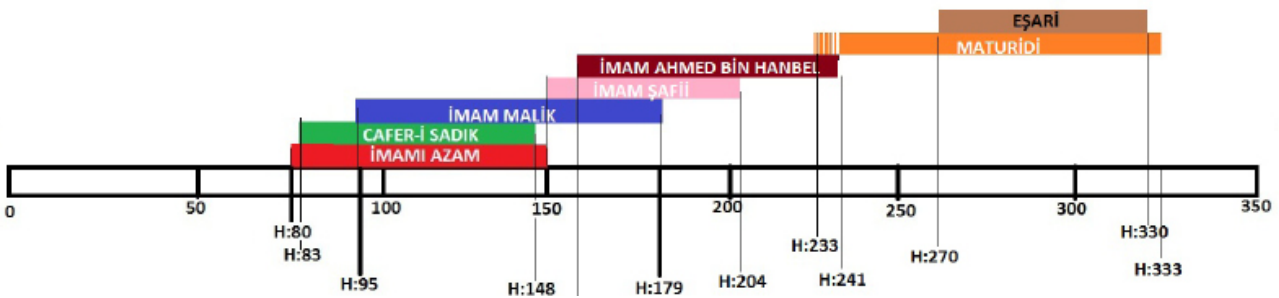
Günümüzde mezhepleri tanımama, mezhepleri yanlış bulma, ayet ve hadislerden bireysel olarak hüküm çıkarma gibi görüş ve tutumlar oldukça yaygındır. Bu görüşler yukarıda da belirttiğim gibi dinsizliğe köprü oluşturma çabasının ürünlerinden başka bir şey değildir. Fıkıhî çıkarımda bulunma yani içtihat bakımından iki grup vardır: Ayet ve hadislerden delil çıkarabilecek ilme sahip olan müçtehitler ve bu ilme sahip olanı taklit eden mukallitler.

Herkes ayet ve hadislerden delil çıkarabilecek ilme sahip değildir. Bunun için fıkıh, hadis, tefsir, fıkıh usulü, feraiz gibi birçok alanda derin ilme sahip olmak gerekir. Bunun da üstesinden ancak müçtehitler gelebilmişlerdir. Müçtehitler sadece bir konuda hüküm verebilmek için aylarını hatta yıllarını harcamış; bazen bu gayrete karşın ancak tek bir hüküm verebilmişlerdir. Tüm bu çabalarına rağmen kendi kendimize hüküm çıkarabilecek duruma gelmemiz bir hayli zordur. Bu sebeple kendimizi bir mezhebe göre şekillendirmeli, bir müçtehidin kılavuzluğun-

da İslam yolunda ilerlemeliyiz. Unutulmamalıdır ki Osmanlı padişahları bile şeyhülislamın fetvasıyla amel etmişlerdir. Nisa suresinin 83. ayetinde açıkça:

“Kendilerine güvenlik (barış) veya korku (savaş) ile ilgili bir haber geldiğinde onu yayarlar. Hâlbuki onu peygambere ve içlerinden yetki sahibi kimselere götürselerdi, elbette bunlardan, onu değerlendirip sonuç (hüküm) çıkarabilecek nitelikte olanlar onu anlayıp bilirlerdi. Allah’ın size lütfu ve merhameti olmasaydı, pek azınız hariç, muhakkak şeytana uyardınız.” buyrulmuştur. Bizler fıkıh kitaplarını bile güçlkle anlarken, ayet ve hadisten çıkarım yapabilecek duruma gelmemiz bir hayli emek ve zamanı gerektirmektedir. Bu durumda ise yetki sahibi kimseler bizler için tek kılavuz olur.

İbadetlerimizde mezhepsel bir karma oluşturamayız. Örneğin: namazın bir rekâtını bir mezhebe, diğer rekâtını başka bir mezhebe göre kılamayız. Bu kılış biçimi Peygamber Efendimiz (sas)’in de hiçbir zaman uygulamadığı bir biçimdir. Böyle bir namaz kılama, bir nevi kendimize göre kolaylaştırma ya da farklı görünme çabasıdır. Öteye gidemez. Tüm bu durumlarda vardığımız tek sonuç, mezhepler üzere yaşamaktır. Unutulmamalıdır ki, dümensiz gemi batmaya mahkûmdur.

Sultan Alparslan

Mehmet ÖZKARAMAN

MALAZGIRT, 1071

Üzerinde yaşadığımız Anadolu coğrafyasının, Türkiye olarak anılmasını sağlayan, Bizans'ın paslı kilidini kırıp Anadolu'nun kapılarını bizlere açan Büyük Türk Hakanı Sultan Alparslan'ı doğumunun 986'ıncı yıl onu dönümünde rahmet ve saygıyla anarken, genç kuşaklarımıza ilham kaynağı olması ümidiyle o mübarek zatın hasletlerini kısa da olsa nakletmek zarureti duyum.

986 yıl önce bugün Horasan, kutlu bir doğuma gebe idi. Hep evliyaları, alpleri, erenleri yetiştiren Horasan, geleceğin Ebul Fethini dünyaya getirdi. Asıl adı Muhammed Bin Davut Çağrı olan, Alparslan 20 Ocak 1029'da Horasan'da doğdu. Tahsiline küçük yaşlarda başlayan Alparslan, zamanın âlimleri tarafından cihan sultanlığına hazırlanmaktaydı. Alparslan küçük yaşlardan itibaren babası Çağrı Beyin yanında haksızlık ve zulüm yapanlara karşı hakkı

savunmuş, geleceğin Sultan'ül Adil'i olma yolunda dev adımlar atmıştır. Babası Çağrı Bey'in 16 Temmuz 1060 yılında ölümü ile Horasan valiliğine atandı. 4 Eylül 1063'te Sultan Tuğrul Bey'in ölümü ile tahta Alparslan'ın ağabeyi Süleyman geçtiyse de Türkmen beyleri buna itiraz ederek Alparslan'ı sultan olarak tanıdılar. 27 Nisan 1064'te büyük bir törenle Selçuklu tahtına oturan Sultan Alparslan ağabeyi Süleyman'ı destekleyen Vezir Kündiri'yi azlederek ünlü devlet adamı Nizamül Mülk'ü vezirliğe getirdi. Türkmen beylerini bir çatı altında toplayan Sultan Alparslan, iç isyanları da bastırdıktan sonra yönünü Anadolu'ya çevirdi.

Sultan Alparslan'ın 1064 yılı sonlarında Gürcistan'ı, 1067'de de Kars ve Ani kalelerini fethi, Bizans'ın Malazgirt'teki paslı kilidinde yankılandı. Oğuz Türkmenlerinin Anadolu kapılarındaki ayak sesleri mağrur imparator Romen Diyojen'i

harekete geçirdi. 200 bin kişilik ordusunun başında, Türkleri Orta Asya bozkırlarına sürmenin hayallerini kuran imparator, Sultan Alparslan'ın barış teklifini de alaylı bir şekilde geri çevirerek Malazgirt Ovasına geldi. Bu haberi Halep'te alan Sultan Musul üzerinden Ahlât'a oradan da 50 bin kişilik ordusuyla Malazgirt'e geldi. Evet, Hilalin haça, imanın küfre üstün geldiği Malazgirt meydanındayız. Aylardan ağustos, günlerden cuma, Sultan Alparslan Malazgirt ovasında düşmanın kalabalık oluşundan endişelenen askerlerine şöyle sesleniyordu:

“İşte ben kefenlik elbisemi giydim, şehit düşersem böylece gömünüz. Yarabbi, seni kendime vekil yapıyor azametinin karşısında yüzümü yere sürüyor ve benim uğrunda savaşıyorum. Allah'ım niyetim halistir, bana yardım et. Sözlerimde hilaf varsa beni kahret. Burada Allah'tan başka sultan yoktur. Emir ve kader

ALPARSLAN HAN

tamamıyla onun elindedir. Bu sebeple benimle birlikte savaşmakta ve savaşmamak için uzaklaşmakta serbestsiniz”.

Ufukların sultanı Sultan Alparslan bu nutkuyla kahraman ordusuna yeni bir ufuk açıyordu. Ortaçağ karanlığını yaşayan Anadolu'yu bu ufkuyla aydınlatıyordu. Allahın yüce ismiyle Malazgirt Ovasını inleyen Türkmen ordusu muzaffer olmuş, mağrur Bizans imparatoru esir alınmış ve 200 bin kişilik muazzam Bizans ordusundan eser kalmamıştı. Esir imparatoru serbest bırakan Alparslan zaferinin zekâtını dahi vermiştir. Anadolu'ya huzur, istikrar, barış ve medeniyet getirmiştir Alparslan.

O temiz, halis bir Müslüman, büyük bir kumandan ve yetenekli bir devlet başkanıdır. Türkün devlet baba sistemini, İslam inancıyla mecederek ülkesi içinde dili, dini milliyeti ayrı çeşitli insan topluluklarını yaşatmıştır. Allah ondan razı olsun.

Kabrin nur içinde, mekânın cennet olsun.

Alparslan Malazgirt'te anahtardır,
Bizans'ın kilidini kıran
Alparslan Yıldırım'dır, Niğbolu'da
Haçlı gürühunun üstüne düşen
Alparslan Fatih'tir, Bizans'ın yıkılmaz
surlarını yerle bir eden
Alparslan Yavuzdur Çaldıran'da Acem
şahını perişan eden
Alparslan Muhteşem Süleymandır
Mohaçta Macar ordusunu kasırga
gibi savuran,
Alparslan babadır, anası Anadolu
olan Türk Milleti için.
Alparslan şehittir, Berzem kalesinde.
Alparslan milattır, Türkiye
Tarihinde...
Alparslan köprüdür, Anayurttan
Anadolu'ya...

Abdullah BARDAKÇI

Bir rüyayı Amerika. Belki ileride gitmeyi hayal ederdik ama bu kadar yakın olacağını hiç düşünmemiştik. İlk önce 2011 – 2012 eğitim ve öğretim yılının ilk döneminde konusu açılmıştı Amerika'nın. Fakat o zaman daha henüz hiçbir şey belli değildi. Zaten bende önemsememiştim; çünkü bu çok uçuk bir hayaldi bana göre. Neyse istişareler sonucunda gitmeye karar verdik. Tabi baştan hedefimizde 11. sınıfın tamamını orada okumak vardı fakat bazı sorunlar dolayısıyla bu isteğimiz gerçekleşmedi. Ve şartlar olgunlaşınca önümüzdeki engeller kalkınca artık gidebilecektik Amerika'ya. Ama bu yazın 6 haftalık bir süre için. Hayırlısı dedik tevekkül ettik. Vizeleri aldık ve artık gitmeye hazırдық.

Uçağa binerken kafamızda filmlerde gördüğümüz o ışıklı, cicili bicili bir Amerika vardı. 10 saatlik kesintisiz bir uçuştan sonra artık Amerika'daydık.

Size biraz Amerika rüyasından bahsedeyim; Herkesin bildiği üzere Amerika dünya süper gücüydü. Dünyanın en zenginleri oradaydı. Dünyanın en önemli ekonomik şehri New York oradaydı. İşte biz de tam oraya yani New York'a uçmuştuk. Global sermayenin merkeziydi ve en gelişmiş şehir olması gerekiyordu New York'un. Her şeyinin yeni ve güzel olması gerekirdi böyle bir şehrin. İşte biz bu düşüncelerle gitmiştik Amerika'ya. New York, 5 merkezden oluşan bir şehirdir. Bu merkezlerin en önemlisi ve herkesin filmlerden tanıdığı Manhattan'dır. Bizim gideceğimiz yer ise bu 5 merkezden biri olup yüzölçümü olarak en büyük olan Staten Island'dır. Staten Island Manhattan kadar tanınmış olmayıp onun kadar kalabalıkta değildir. Yani anlayacağınız oldukça sakın güzel yeşil bir yerleşim yeridir Staten Island. Sanki Staten Island'ın her yerini biliyormuş gibi söylüyorum ama en azından bizim

yaşadığımız yer öyleydi.

Gittiğimiz okuldan bahsedeyim biraz. Miraj Islamic School orada bulunan Arnavut Müslümanların kurduğu ve idare ettiği güzel bir okul. Okulun müdürü Türkiye'de doğup Türkiye'de büyüdüğünden Türkçesi anadili gibiydi ve bu durum bizi gerçekten rahatlatmıştı. Aslında İngilizcemiz olmadığından değil de yani yeni yer ve yeni insanlar olunca insan tabi zorlanabiliyor. Neyse okuldan bahsedeyim, okul diyorum ama aslında içinde caminin de bulunduğu bir kültür merkezi. Esas adı "Albanian Islamic Cultural Center" olan bu mekânın üst iki katı camidir. Yeri gelmişken burada caminin öneminden bahsetmek istiyorum. Türkiye'deki Müslümanlar camiye sadece namaz kılma yeri olarak kullanıyorlar. Fakat bu durum The Cami'de böyle değil. The Cami derken oradaki camiye kastettim ve bundan sonra da bu şekilde

Amerika Rüyası

kullanacağım. Oradaki insanlar günlük yaşamlarında çevrelerinde çok fazla Müslüman göremedikleri için The Cami onlar için aynı hassasiyetleri taşıyan insanlarla buluşma yeri hâline geliyor. Aynı kültüre sahip aynı dili konuşan ve aynı inancı paylaşan insanlarla buluştukları için The Cami hayatlarının bir vazgeçilmezi haline geliyor. Aslında camilerin milliyetlere göre ayrılması bence çok hoş bir durum değil, çünkü İslam'da milliyet farkı gözetilmemektedir. Fakat bunu bir zorunluluk olarak görmek lazım çünkü her ne kadar aynı dili yani İngilizceyi konuşuyor olsalar da kültür farklılığı büyük bir etken. Bu yüzden milliyetlere göre ayrılmasını doğal bir durum olarak görmek gerekir.

Gelgelelim Amerika'daki yaşantımıza. Aslında en önemli olan kısım da burası olsa gerek. Bizi karşılayacak olan yetkililer orada bizim için iki katlı müstakil bir ev ayarlamışlar. Ev tamamen bize ait, yani yabancı kimse yok. Aslında bu durumun iyi yanları da var kötü yanları da. Yabancı kişilerin olduğu bir ortamda kalsaydık dil eğitimi için daha faydalı olabilirdi ama yabancıların bulunmaması bizi bir aile kıldı ve ev içindeyken hiç yabancılık çekmedik. İlk başlarda mekânı yadırgadık tabi ki fakat daha sonraları öyle bir benimzedik ki ayrılmak zor oldu. Bizim oraya gidiş sebebimiz dil eğitimi ve yeni yerler görmektir. Bu sebeple oraya vardikten 5 gün sonra bizim dersler başlamıştı. Derslerimiz pratik ağırlıklıydı ve bence öyle olması gerekiyordu. Amerika'daki okulların çoğunda öğretmenlerin geneli kadın oluyormuş, tabi biz bunu gidince öğrendik.

Biz okullarımızda öğretmenlere ya "hocam" ya da "öğretmenim" diye sesleniriz fakat bu Amerika'da böyle değilmiş. Meğerse oradaki erkek öğretmenlere "brother" yani abi, bayan öğretmenlere ise "sister" yani abla diye hitap ediliyormuş. Bu durum başlarda tuhaf geldi çünkü biz sister kelimesini abla ya da kız kardeş manasında öğrenmiştik ama burada karşımdaki kadın öğretmen için sister-abla demem lazımdı. Bize orada üç öğün yemek veriliyordu. Yemek hususuna gelirsek,

orada Arnavutların bulunduğu bir yere gittiğimiz için yemekleri Arnavutlar yapıyordu. Ve Arnavut yemekleri hem bizim Türk mutfağına çok benziyordu hem de orada yemek yapanlar gerçekten çok güzel yemek yapıyorlardı. Bu yüzden yemek konusunda hiç sıkıntı yaşamadık. Şunu da söylemekte yarar var: Arnavut ciğeri Arnavutlar'da yokmuş. İki üç yere sordum bu konuyu hiçbir Arnavut ciğerini bilmiyor. Bu da demek oluyor ki Arnavut ciğeri bir Türk yemeğidir.

Amerika Rüyası

madığı bu geçler için ayrılırken ağlayabiliyordu. İşte bu damlalar samimiyetin en hakiki kanıtıdır. Bende her ne kadar kendimi ağlamamak için zor tutsam da karşımdaki o insanların ağladığını görünce dayanamadım ve bıraktım samimiyetin delili olan gözyaşlarını. Selam olsun size güzel insanlar.

Bahsetmek için en heyecanlandığım konuya gelmek istiyorum. Yani oradaki insanlara. Onlar o kadar iyi kalpli, samimi, güzel insanlar ki onları anlatmaya inanın kelime dağarcığım yetmez. Onlar bize sadece sofralarında yer açmadılar, onlar bize kalplerinde yer açtılar ve asla unutulamayacak bir dostluk kurdular bizimle. Bu dostluk Müslüman dostluğu, bu dostluk birbirini sadece Allah rızası için seven insanların dostluğu. Onların maddi durumları belki çok iyi değildi ama neredeyse hepsi bize bir daha Amerika'ya gelerseniz sizi evimizde misafir edebiliriz diyebilmişlerdi. Onlara olan sevgimiz her 5 vakit namazda daha da pekişmişti. Oranın hem müdürü hem hocası olan Zülkarneyn Vardar namaz sonrası için bir uygulama başlatmış ki bu uygulama bence her camide olması gereken bir şey. Uygulama şöyle: Tesbihat sonrası cami cemaati herkes birbirleriyle

musafahalaşıyorlar. Yani ilk kişi imamla musafaha ediyor ve imamın yanına geçiyor. Ondan sonraki imam ve yanındakiyle musafaha ettikten sonra onun yanına geçiyor ve bu şekilde bütün cemaat birbirlerini görmüş oluyor. Musafaha ederken birbirlerine Allah kabul etsin diyerek hayır duada bulunuyorlar. Yani bizim bayram namazlarında yaptığımız uygulamayı buradaki insanlar her vakit yapıyor. Ve inanın bu cemaat arasındaki bağları gerçekten çok kuvvetlendiriyor. Oradaki insanlardan söz ediyordum, bu insanlar ramazan geldiğinde bizi gruplar halinde evlerine konuk ettiler ve bizimle sofralarını paylaştılar. Bir keresinde teravih sonrası Kazım Abi'yle fotoğraf çektirirken Kazım Abi: "Bu benim hayatımın en güzel fotoğrafı" demişti. Aramızda oluşan sevgi ve muhabbet o kadar güzeldi ki ayrılık vakti geldiğinde iki taraf için de çok zor olmuştu. Aramızdaki muhabbet o kadar ileriydi ki o insanlar altı hafta önce tanı-

Fazla duygusala bağladım galiba ama bunlar gerçek duygular. Neyse oradaki yaşam şartlarından bahsedeyim biraz. Biz dünyanın süper gücü olan Amerika'nın en meşhur ve en gelişmiş şehrine gittik. Burada her şeyin en yeni ve en güzel olması gerekiyor zannediyorduk ki meğer yanlış düşünüyordumuz. Başta Amerika'nın, belki de dünyanın en meşhur kentine geldiğimiz için aynı haliyle en pahalı kentine de gelmiştik. Yani oraya öğrenci kafasıyla giderse-niz gördüğünüz fiyatların neredeyse hepsi size fazla gelebilir. Bu durum başta sıkıntı oluşturdu fakat daha sonraları öğrenci modundan çıkıp turist moduna geçince yani gördüğümüz her şeyin fiyatının Türk lirası karşılığını düşünmeyi bırakınca çok da pahalı gelmemeye başladı. Özetle siz siz olun New York'a fakir bir durumda gitmeyin. Ama bazı şeyler vardı ki turist modundayken bile pahalılığını yitirmemişti. Bunlardan bir tanesi toplu ulaşım ücretleriydi. Toplu ulaşımın ücretlendirilmesi Türkiye'yle kıyas kabul etmezdi. Amiyane tabirle bir basış 2,5\$'dı. Bu durum bizi her gezimizden önce düşündürten bir durumdu. Ve otobüse veya metroya binmek için ya 4'lü kartlardan alacaktınız ki bunu fiyatı 10\$'dı, ya da haftalık veya aylık kartlar

Amerika Rüyası

alacaktınız. Onların fiyatlarıysa haftalık kart: 30\$, aylık kart: 112\$'dı. Otobüslerin durumu çok kötü değildi, eskiydi ama dökülen bir tarafı yoktu. Ama metrolar ve istasyonları son derece kötüydü. Nasıl kötüydü diye sorarsanız, istasyonların içinde tabiri caizse cehennem sıcağı, havasızlık ve pis koku bir araya gelince gerçekten çok kötü bir durum ortaya çıkıyor ve bu Newyork gibi bir şehre hiç ama hiç yakışmıyordu. Hatta bazı istasyonlarda duvarlar dökülüyor ve kimse bu durumla ilgileniyor gözüküyordu. Metrolar oldukça eskiydi. Zaten o kadar karışık bir metro ağı vardı ki ne zaman eve metroyla gitmeye çalışsak ya doğru treni bulmak için uzun bir süre gidiyordu ya da yanlış trene biniyorduk. Yani oradaki metroyu görünce İstanbul metrosu tabiri caizse cennet gibi kalıyordu. İstanbul'da geniş, ferah ve modern metro istasyonları var. Bu konuda Büyükşehir Belediyemize teşekkür ediyoruz. Her şey o kadar pahalı ve kötü değildi tabi. Mesela bizim evin bulunduğu adadan Manhattan'a feribotla geçebiliyordunuz ve bu feribot ücretsizdi. Bu, gerçekten kapitalizmin hâkim olduğu bir yer için ilginç bir şeydi. Bir Müslüman için Amerika yazın gidilecek bir yer değil, ahlaki olarak o kadar kötü bir durum hâkim ki, biz Türkiye için kötü düşünürken döndüğümüzde Türkiye İstanbul'da Fatih gibi geldi. Aslında şaşılacak bir şey değildi bu, çünkü Amerika ahlaksızlığın tüm dünyaya ihraç edildiği bir ülke.

Amerika'daki bir Müslümanın sıkıntı çekmemesi için

bazı hususları bilmesi gerekiyor. Namaz vakti ve kible tayini için akıllı telefonlar oldukça iş görüyor. Ve yanınızda seccade bulundurmanız çok işe yarar. Namazı nerede kılacağımız hususunda başta biraz sıkıntı çekmiştik, mescit nerede bulacağız diye, ama yeryüzünü bir mescit olarak görünce temiz olan her yerde namaz kılabileceğinizi anlıyorsunuz. New York kozmopolit bir kent olduğu için bir sürü kentten bir sürü kültürden insan olduğu için oradaki insanlar sizi namaz kılarırken görse bile bunu hiç yadırgamıyorlar. Yolda, çimenlikte ve istasyonda namaz kılabilir veya kılan insanlar görebilirsiniz. Abdest konusuna gelince New York'un neredeyse her yerinde su içebileceğiniz çeşmeler mevcut. Gerçekten çok güzel bir hizmet. Çünkü New York gibi suyun bile çok pahalı olduğu bir kentte ücretsiz su gerçekten çok iyi oluyor. İşte bu çeşmelerden abdestimizi rahatlıkla alabiliyorduk. Bu sayede abdest konusunda da sıkıntı

yaşamadık.

Yollar ve sokaklar gerçekten çok düzenli. Çarpık kentleşme veya gecekondulaşma yok denecek kadar az. Ve Bizim adada yeşil alan oldukça fazlaydı. Yollarda bir tane bile belediye işçisi görmediğimiz halde yolda çöplere rastlamak çok zor, işte bu da bizde olması gereken ama gayrimüslimde olan bir şey.

Bizim orada kaldığımız altı haftalık sürenin son üç haftası ramazana denk geliyordu. Bizde bu vesileyle Amerika'da ramazanı yaşamış olduk. Amerika'da ramazan nasıl diye sorarsanız herhalde şu cümle yeter gibi düşünüyorum: Ramazanın geldiğini Türkiye'ye dönünce anladım. Anlatmaya bu cümle yeter ama ben bitirmeyeceğim. Aslında farklı olan pek bir şey yoktu burada, yani sahura kalkıyorduk, hep beraber iftar ediyorduk, teravih kılıyorduk ama Türkiye gibi olmuyordu. Ülkemizde ramazan ayında öyle bir

Amerika Rüyası

şey oluyor ki herkes Müslüman oluyor sanki. Yani bir ramazan havası esiyor Türkiye’de. Belki de Amerika’da eksik olan buydu. Bilemem belki de alışkanlıktır ama ben ramazanın başladığını Türkiye’ye dönünce anladım. Teravihler çok güzel oluyordu. Cemaat normalden çok fazla oluyordu. Aynı şekilde Cuma namazlarında da cemaat bayağı bir fazla oluyor. Tabi ki oranın normal şartlarına göre, yani bayağı fazla deyince Türkiye’deki gibi bir Cuma namazı aklınıza gelmesin.

Altı hafta geçmiş ayrılık vakti gelmişti. Bizim için gerçekten zor bir ayrılıktı bu. Buraya bu kadar alışacağımızı hiç düşünmemiştik. Hatta son günler yaklaştıkça bir hüznün basmıştı bizi. Bu duygu aynı okula yeni gelmiş 9. sınıf öğrencisinin 15 günlük tatil sonunda okula dönmesi gibiydi. Yukarıda nasıl

ayrıldığımızdan bahsetmiştim. Bu sebeple tekrar bahsetmiyorum.

Bu yazının içinde sizinle paylaşmak istediğim veya aklıma şu an gelmeyen birçok şey var. Ama her yazının bir sonu vardır. Ben de yazıyı bizden sonra Amerika’ya gidecek arkadaşlara birkaç tavsiyeyle bitirmek istiyorum.

Bizden sonra Amerika’ya gidecek olan dostum, sen oraya giderken sadece kendi adına gitmiyorsun. Sen bir okulu, yeri gelince bir ülkeyi hatta Müslümanları temsilen oraya gidiyorsun. Bunun şuurunda ol ve buna layık bir insan gibi orada bulun.

Senin oraya gitmedeki amacın aynı zamanda da dilini geliştirmendir. Sakın İngilizceyi ihmal etme. Zaten istesen de ihmal edemezsin ama her zaman geliştirmeye bak.

Dışarı çıkarken yanına seccade, kibleyi tespit etmeye yarayan cihaz ve pet şişe almayı unutma! Niye pet şişe dersin bazı musluklarda rahat abdest alınmıyor bu yüzden pet şişeye doldurup abdestini öyle alman daha rahat olacaktır.

Aileler çocuklarını oraya fakir bir şekilde göndermesinler. Çünkü New York’ta hayat pahalı.

Ve sakın oradaki güzel insanlara bizim selamımızı iletmeyi unutma!

En nihayetinde ülkemizin kıymetini bilelim. Adım başı camisi, her vakit okunan ezanı ülkemizin kıymetini anlamak için yeter. Gurbet zor şey. Allah gurbette yaşayan Müslüman kardeşlerimiz yardım eylesin. Sağlık ve dua ile..

HİCRANA HASRET

Saat dur artık işlemesin
Zaman
Akrebin kan olmuş
Katil yelkovan
Ansızın gelip de
Gönlümü saran
Adını koyamadığım
Bunca belirginliğine
Bulanıklıklarla dolu hayattaki
Olanca netliğine
Rağmen
Farkına varamadığım
Varıp serin nârında
Bir tutam yanamadığım
Tutuşup kül olmadan
Bembeyaz kor olmadan
Tadına doyamadığım
O tatlı hicran

Fuat Sarı

HARF İNKILABI VE KAYBETTİRDİKLERİ

Abdülhadi UYSAL

Merhum tarihçimiz İbrahim Hakkı Konyalı, İslam harflerinden/yazısından şu şekilde bahsediyor: «Dünya milletlerinin hiç birisinin yazısı İslam yazısı kadar güzel olmadığı gibi o derece de kolay ve süratli de yazılamaz.»

Osmanlıca

Osmanlı Türkçesi, Eski Türkçe veya artık galat olmuş ismiyle Osmanlıca, bugünkü Türkçeden farklı bir dil olmayıp Türkçe'nin "İslam Harfleri"yle yazılan şeklidir. Eskilerimiz buna "Eski Yazı" da derlerdi. 1 Kasım 1928'de yapılan Harf İnkılabı ile bu harfler yasaklanmış, yerine Latin Alfabeti kabul edilmiş ve İslam harfleriyle yazmak yasaklanmıştı.

İnsanın Fıtratına Uygun Harfler

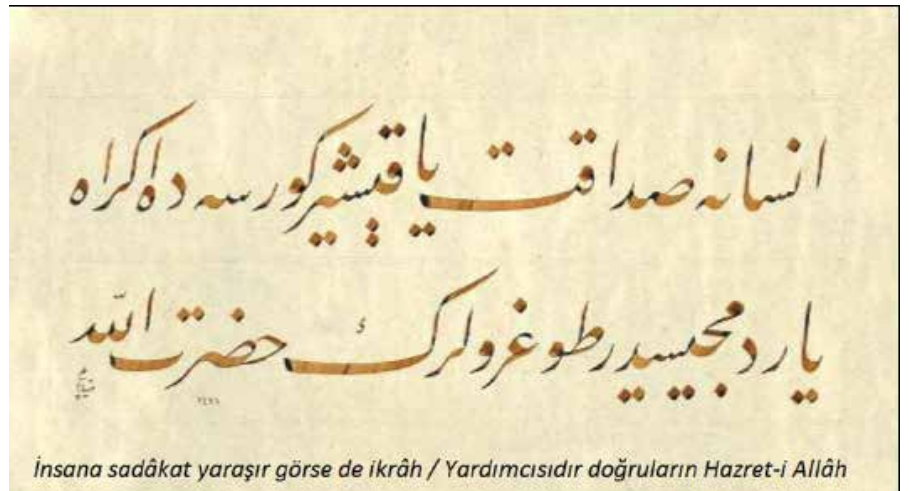
Doğal olarak her milletin kullandığı harflerin diğer milletlerin harflerine göre zorlukları olduğu gibi kolaylıkları da vardır. Osmanlıca'nın da pek çok avantajları vardır. Bazı harfler yazılır, ama okunmaz; bazıları yazılmaz, ama okunur. Fakat alışan bir kimse için matematik gibidir. Zamanla göz alışır ve aynı kelimeleri tekrar tekrar gördükçe artık hiç düşünmeden seri bir şekilde okunur. Harfler birbirine bağlıdır. Bu sebeple

stenografiktir, acele not tutmaya uygundur. Aziz Nesin, Kenan Evren, Abdullah Cevdet, Ahmed Emin Yalman ve Hüseyin Cahid Yalçın gibi çok farklı ve İslam'a cephe almış kişiler bile Harf İnkılabı'ndan sonra da notlarını Osmanlıca olarak tutmaya devam etmişlerdir. İslam harfleri yuvarlaktır, gözleri yormaz. Eski insanlarda gözlük takanlar pek azdı. Üstelik sanata elverişlidir, şifreli harfler yapılabilir. Sağdan sola yazı insanın fıtratına daha uygundur. İbrani, Süryani, Hind, Göktürk, Uygur, Japon ve Çin alfabeleri de sağdan sola yazılır. Bir tek Latin alfabeti soldan sağdır.

"İslam Yazısı"

İnkılabtan sonra 1000 yıldır kullanmakta olduğumuz harfler «Arap Harfleri» damgası yemişti

ve bunun yerine «Türk Alfabeti» adı altında basbayağı Latin alfabeti kabul edilmişti. İslam harfleri, mahir hattatların elinde öyle tekâmüle uğramıştı ki Doğu Türkistan'dan Kırım'a, Fas'tan Yemen'e, Balkanlara kadar muhtelif mekanlardaki tüm Müslümanlar bu harfleri kullanmış ve tam bir «İslam Yazısı» halini almıştı. Bu inkılabı milliyetçi amaçlarla yapanlar hiç düşünememişler miydi ki İstanbul'da basılan kitabı Taşkentli, Buharalı bir Türk rahatlıkla okuyabildiği gibi aynı zamanda oralarda basılan kitapları da Anadolu Türkleri okuyabiliyordu. Nitekim Doğu Türkistan'daki Uygur Türkleri halen İslam harflerini kullanmaktadırlar. Bu devrim, Türklerin Araplarla olan bağlarını zayıflattığı gibi Orta Asya'daki soydaşları ile olan ilişkilerini de

akamete uğratmıştır. Bu inkılap da, ilkelerinde milliyetçilik bulunan ve güya bu emel uğrun-da faaliyet gösteren cumhuriyet zihniyetinin ne denli tutarsız olduğunu göstermektedir.

Yeni Harflerin Okuma-Yazmayı Arttırmadaki Yetersizliği

Görüldüğü üzere İslam harflerinin böyle pek çok avantajı vardı fakat inkılabın tutması için kötülenmesi icab etmişti. Öncelikle zor olduğu ve halkın okuma-yazma oranının bu harfler yüzünden düşük olduğu söylendi. Halbuki istatistikler incelense Osmanlı'da okur-yazar oranının %40'tan aşağı olduğu söylenemez. Bu oran 1935'te %15; 1960'ta %32; 1970'te ancak %46'ya ulaşabilmiştir. Bu da yeni harflerin okur-yazarlığı arttırmada yetersiz kaldığını göstermektedir. 1. Cihan Harbi ve öncesindeki harpler de yetmiş, okur-yazar nüfusun oranını azaltsa da okur-yazarlığımıza en büyük darbeyi Harf İnkılabı vurmuştur.

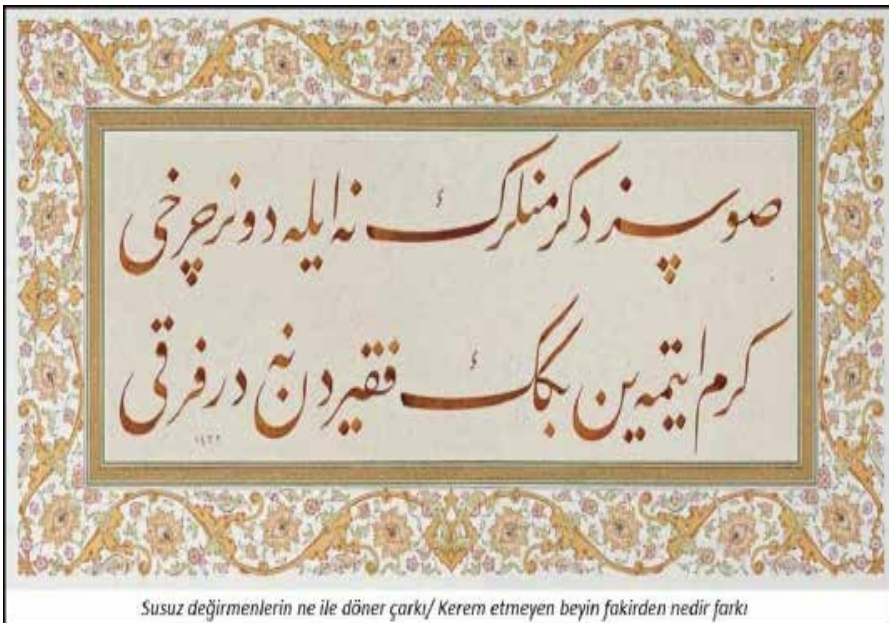
İflas Eden Gazeteler

1908-1914 sadece İstanbul gazetelerinin günlük tirajı 100.000'in üzerindedir. Harf İnkılabının yapıldığı 1928 yılında ise tirajlar 19.700'e kadar düşmüştü. Balkan Harbi'nden önceki günlerde İstanbul'da çıkan İkdam gazetesinin baskısı 140.000'di. İkdam bu tirajları esnasında yalnız İstanbul'da değil, Anadolu'da, Trakya'da, Batı Trakya'da, Makedonya ve Arnavutluk'ta, Suriye Lübnan, Irak, Hicaz, Yemen, Mısır, Trablusgarb, hatta Taşkent'te Çin Türkistan'ının mer-

kezi olan Kaşgar'da bile satılıyordu. Harflerin değişmesinden bir gün önce Türkiye'nin en yüksek tirajlı gazetesi olan İkdam, Latin harfleri ile ilk çıktığı gün tirajını yarı yarıyadan da aşağıya indirmiş, 9 bin basmıştı. Üç gün sonra 2 bine düştü. Hiç satılmaz oldu, kapandı. En yüksek tirajlı akşam gazetesi olan Son Saat sıfır satışa düştü. Nice edip, gazeteci, muharrir açlığa mağlup oldu. Yüzlerce mürettip, musahhah, hattat işsiz kaldı.

Nutuk Bile Yasaklanmıştı!

Bir dönem Orta Asya ve Kafkasyadaki Türklerin bağımsızlığı için mücadele veren Mustafa Çokayoğlu ve ekibinin teşkilat merkezleri İstanbul'da idi ve Kafkasya'ya ve Avrupadaki Türklere gönderdikleri gazeteleri İslam harfleriyle basılıyordu. 1928'deki Harf İnkılabıyla birlikte dış Türk dergileri bundan büyük ölçüde etkilendiler. Çünkü Türkistanlılar İslam harflerinin kullanıldığı ülkelerde yaşıyorlardı. Çıkarmakta oldukları Yeni Türkistan dergisini inkılaptan sonra mecburen Berlin'de İslam harfleriyle çıkarmaya devam edeceklerdi. Harf İnkılabını

Harf İnkılabı ve Kaybettirdikleri

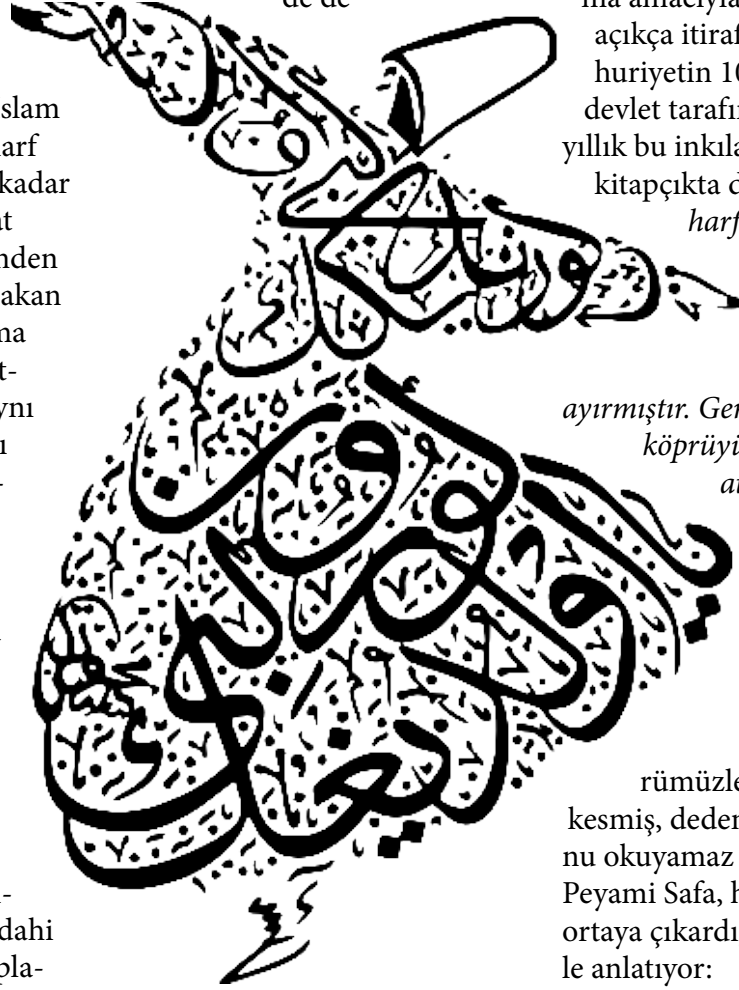
yapan Reis-i Cumhur Mustafa Kemal Paşa'nın 1927'de yazmış olduğu Nutuk bile bir yıl sonra kanuna muhalif olduğu için yasaklı kitaplar arasına girdi.

Komünist Rusya, İşgalci Fransa Bile İslam Harflerine Müdahale Etmiyor!

150'liklerden olan Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi Yunanistan'da bulunduğu sıralarda çıkardığı Yarın ve Peyam-ı İslam gazetelerini Türkiye'deki harf inkılabına rağmen 1930'a kadar çıkarmaya devam etti fakat Ankara, Yunan hükümetinden daha insafsız çıktı ve Başbakan Venizelos'la yaptığı anlaşma sonucu bu gazeteleri kapatırmaya muvaffak oldu. Aynı şekilde Türkiye'ye katıldığı 1939'a kadar Fransız mandasında bulunan Antakya (Hatay)'da bile Fransızlar, Türkiye'dekinin aksine halkın yazısına ve ezanına karışmamıştı. Çocukluğunu ve gençliğini manda yönetimindeki Antakya'da geçiren merhum Cemil Meriç de ilk mektepte okuma-yazmayı Osmanlıca harflerle öğrenmişti. Komünist Rusya'da dahi Azeri yazarlar, şairler kitaplarını İslam harfleriyle neşretme imkanı bulabilmişlerdi.

Harf İnkılâbındaki Asıl Amaç Şüphesiz ki Harf İnkılabı'nın yapılmasına sebep harflerin zorluğundan ötürü değildi. Bugün teknoloji devi olan Japonya neden gelişmek için Latin harflerini kabul etmedi? Çünkü alfabenin zorluğu terakkiye mani değildir, Japonlar 17.yy. gibi çok erken bir tarihte bile dünyada oran olarak en çok okur-yazara

sahip milleti. Esas amaç tabii ki maziyle olan bağı kesmekti. Bu sayede yeni nesiller sadece rejimin yazdırdığı kitapları okuyabilecek ve ecdaddan miras kalan kütüphaneler dolusu ilim hazinesi olan kitaplar bu körpe dimağlar için hiçbir şey ifade etmeyecekti. Görülen o ki, bu melun zihniyet gayesinde de

Osmanlıca'nın Türkçe'nin İslam harfleriyle yazılan hali olduğunu bilmeyip de Türkçe'den farklı müstakil bir dil olduğunu zannedenlerimizin sayısı az değildir.

Bu Harf İnkılabını gerçekleştirenler de amaçlarının okuma yazmayı kolaylaştırmak olmadığını, milleti köklerinden koparma amacıyla bu işi yaptıklarını açıkça itiraf ediyorlar. Cumhuriyetin 10.yılı olan 1933'te devlet tarafından basılan ve 10 yıllık bu inkılabı anlatan bir kitapçıkta deniliyor ki : "[Yeni harfler] bizi teokratik (dini) külliyyatından ve fikir yeraltlarından bir darbeye ayırmıştır. Geriye doğru uzanan köprüyü dinamitleyip atmıştır."

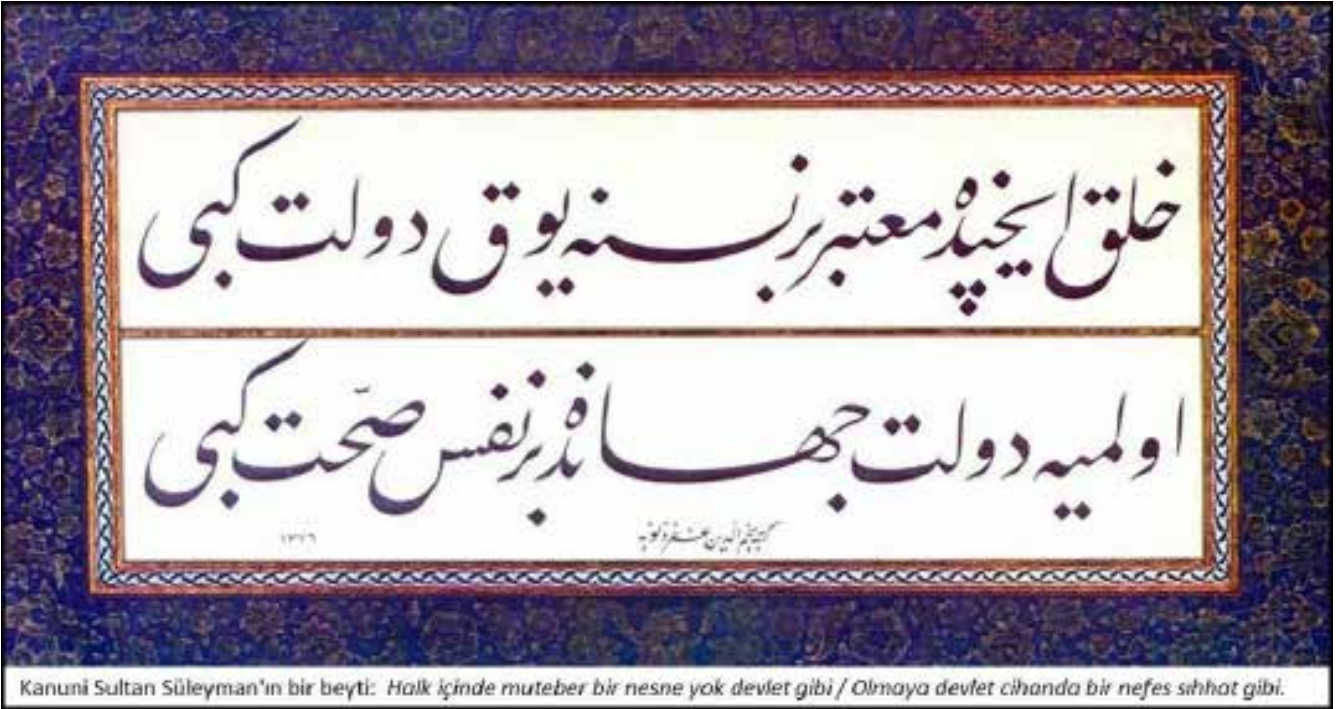
İşte neticede medeniyetimize en büyük bir darbe olan bu inkılab bizim 1000 yıllık kültü-

rümüzle olan irtibatımızı kesmiş, dedenin yazdığını torunu okuyamaz duruma gelmiştir. Peyami Safa, harf inkılabının ortaya çıkardığı bu vaziyeti şöyle anlatıyor:

"Yeryüzünde bir tek memleket gösterilemez ki, orada gençler kazara milli kütüphanelerine girerlerse bir tek eser okuyamadan çıkıp gitsinler."

Osmanlıca Öğrenmenin Lüzumu

Her Türk genci, kendi dilini/yazısını muhakkak öğrenmeli ve mazisiyle olan irtibatını sağlam tutmalıdır. 1000 yıl boyunca yazılmış olan binlerce Türkçe eseri okuyabilmelidir. Yabancı lisanları öğrenmek için

dünya dolusu para, zaman harcayan gençlerimizin önce kendi dillerini öğrenmeleri gerekmez mi? Dedesinin mektuplarını, evraklarını okuyamayan; ecdadının vücuda getirdiği muazzam tarihi eserlerin kitabesini dahi okuyamayan ve hatta geçmişlerinin birbirlerinden güzel bir sanat eseri olan mezar taşlarını okuyup da ruh-i şerifleri için bir Fatıha okuyamayan gençlerimizin hali ne acıdır! O halde bazı kraldan çok kralcı kesilenlerin ve inkılap yobazlarının yaptığı gibi kendi lisanımızı, İslam Harflerini bilmemekten bir iftihar duymamalıyız, bir şeyi bilmemekten bir övünç vesilesi olur mu? Cumhuriyetle beraber yapılan 80 yıllık Latin harfli matbuatla kendimizi sınırlamamalı ve ufkumuzu genişletmek için mazimizin şanlı asırlarına kapıyı aralayacak anahtar olan Osmanlıca'yı büyük bir şevk ve istek ile öğrenmeliyiz. Her ne sahada olursa olsun araştırma yapan bir Türk vatandaşının, Osmanlıca'yı bilmeden ve Osmanlıca kaynakları kullanmadan ortaya koyduğu her çalışma noksan kalacaktır.

Tarih ve Edebiyat gibi sahalarda ihtisas yapan ilim adamlarının Osmanlıca'yı tabî olarak bilmesi gerektiği gibi müzik, astronomi, fizik, kimya gibi pozitif ilimlerde çalışan insanlarımız da Osmanlıca'yı bilmelidirler.

Tarih sahasında ihtisas yapan gençlerimiz Ahmed Cevdet Paşa'nın, Nâima'nın tarih kitaplarını Osmanlıcasından okuyabilmeliler. Aynı şekilde Edebiyat okumaları yapacak olanlar Ziya Paşa'nın, Fuzulî'nin, Baki'nin eserlerini Osmanlıcasından okuyabilmelidirler.

Bazı Hatıralar

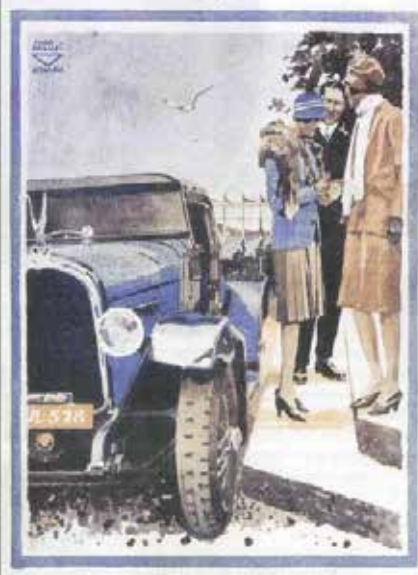
Şimdi Harf İnkılabıyla, Osmanlıca'yla ve İslam harfleriyle alakalı bazı hatıralara, yaşanmış ilginç ve ibretlik olaylara yer vereceğiz.

“Dünyanın en güzeli olan yazınızı niye attınız?”

İbrahim Hakkı Konyalı anlatıyor: Dolmabahçe Sarayı'nda toplanan Dil ve Tarih Kongresi bitmiş, bu münasebetle açılan sergi gezilmişti. İtalyan müsteşirlerden

Prof. Rossi yanıma geldi ve: “... Topkapı Sarayı kütüphanelerini çok iyi tanırırsınız, birkaç kitap inceleyeceğiz. Vaktimiz çok dar, bize yardım eder misiniz?” dedi. Bunu memnuniyetle kabul ettim. Saraya gittik. Kütüphane memuru Latin harfleriyle kargacık-burgacık yazılmış kocaman bir fihrist defterini önümüze koydu. Bu fihristte birçok kitap ve müellif isimleri yanlış yazılmış, adeta uydurulmuş gibiydi... Sarayın o zamanki memurlarının tarih ve kitabiyata müteallik bilgileri sıfırın altındaydı. Bunlar, pek çoğu yazma olan ecdad yadigarı eserlerin Latin harfleri ile fihristini yapmışlardı. (...)Prof. Rossi kulağıma eğilerek: “İbrahim Bey! Siz harf inkılabı yaptınız, Latin harflerini kabul ettiniz. Eski yazınızla yazılmış fihrist defterleri varsa onları istesek bir suç işlemiş olmayalım!..” “Hayır” dedim. Hafız-ı Kütübdan (Kütüphane müdüründen) İslam harfleriyle yazılmış fihristleri istedim. Gitti, getirdi. Profesörler çeyrek saat içinde aradıkları yazma kitapları buldular. Prof. Rossi:

Harf İnkılabı ve Kaybettirdikleri

Harf İnkılabının Kabul edildiği günlerde çıkan bir karikatür. Altındaki yazı aynen şöyle:
— Demek kişin da köşkte kalacaksınız. İyi ama, o karda kıyamette nasıl barınacaksınız, üşümez misiniz?
— A, niçin üşüyeim! Babamın kütüphanesi Arap harfleriy-
le yazılmış koca koca kitaplarla dolu...
Onları yakar yakar ısınırız !..
(Akababa, 4 Ekim 1928, n.607, s.1)

“Kuzum İbrahim Hakkı Bey!.. Dünyanın en güzeli olan yazınızı niye attınız, o gayet kolay yazılan, çiçek gibi yazı atılır mıydı? Garbın seçkin otoriteleri, ilim adamları kolay yazılır güzel bir yazı arıyorlar. Hendeş ve çirkin Latin harflerini niçin kabul ettiniz? Ben Latin'im, Latin harfleri de bizim milli harflerimizdir. Fakat onunla köklü bir ilim yazısı yazılamaz!” Bunları Latin asıllı bir profesör söylüyordu...

“Bu kadar laf, şu kadarcık küçük kâğıda nasıl sığdı? Bu ne güzel yazıymış...”

İkinci Meşrutiyet'in ilanından hemen sonra Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ile Osmanlı Hükümeti arasında bilhassa Taşlıca havalisi arasında ihtilaf vardı. Avusturya-Macaristan Hükümeti bazı toprakları ülkesine katmak istiyordu. Bu maksatla bir basın toplantısı yapmıştı. Bu toplantıya dünya matbuatının belli başlı mümessilleri katılmışlardı. Türkiye basınına da Hüseyin Cahid Bey temsil ediyordu. Fransızca konuşan İmparator'un beyanatı daha ziyade Türkiye'yi ilgilendirdiği için Hüseyin Cahid Bey'in beyanatlarının hepsini tespit etmesini istiyordu. Konuşması bittikten sonra Hüseyin Cahid Bey'e:

“Söylediklerimi aynen kaydedebildiniz mi? Meslektaşlarınız sahafeler oldurduğu halde sizin elinizde bir tek sahifecik var...” dedi.

Hüseyin Cahid Bey:
“Evet majesteleri, söylediklerinizin hepsini kaydettim. Dinlerken seri bir surette Türkçe'ye çevirerek yazdım. İsterseniz Türkçe olarak yazıklarımı Fransızca'ya çevirerek okuyayım.” demiş.

Hüseyin Cahid Bey iyi Fransızca bilirdi. Yazısını da çok ince yazardı. İmparator'un beyanlarından tuttuğu notları Fransızca'ya çevirerek ifade edince İmparator onun elindeki bir tek varaktan ibaret kağıdı almış, yazıya bakmış ve hayretle:

“Bu kadar laf, şu kadarcık küçük kağıda nasıl sığdı? Bu ne güzel yazıymış.” demiş ve kağıda uzun uzun bakmıştır.

Hüseyin Cahid bana bu hikayeyi

naklettikten sonra:

“Biliyorsunuz biz de Latin harflerini tervec ediyorduk. Büyük günah işlemişiz!.. Bu harflerle yazı yazamıyorum, elime kalemi alınca Latin harfleri fikri insicamımı bozuyor.” demiştir.

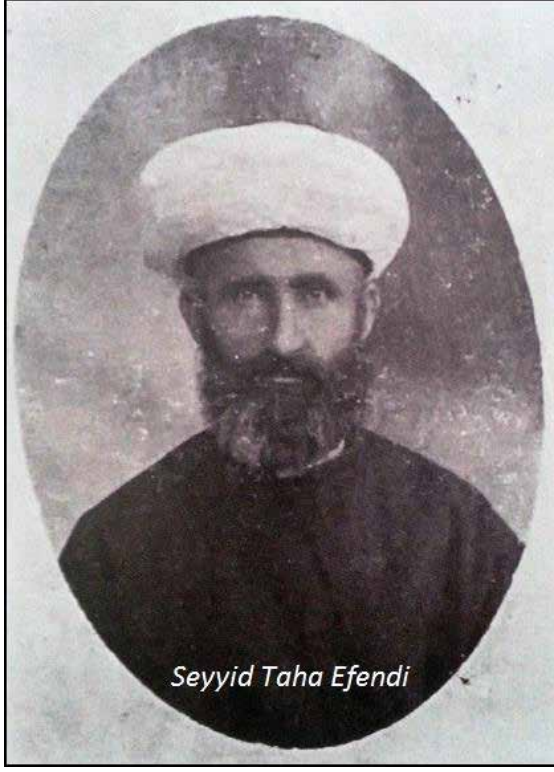
Gerçekten de Hüseyin Cahid Bey bütün yazılarını –hatta vefatına kadar- İslam harfleriy-le yazar, mürettepler bunu yeni harflere çevirirlerdi.

Türkçe'yi yeni harfler yıkacaktır ! Rahmetli Zeki Velidi Bey'den dinlemişimdir. Meşhur Türkolog Rosso Viyanada verdiği bir konferansta “Güzel Türkçe'yi hiçbir kuvvet yıkamamıştır. Yeni harfler yıkacaktır. Bu harfler Müslüman Türklerin geçmişleriyle, tarihleriyle, gelenekleriyle alakalarını koparacaktır.” demiştir.

İbrahim Hakkı Konyalı'nın anlattıklarından seçtiklerimiz burada sona eriyor. Şimdi Seyyid Taha Efendi'nin hazin hikayesine tanık olan Yeğeni Tevfik Demiroğlu'nun 1976 senesinde Sebil Gazetesi'ne gönderdiği yazıyı sizler için dercediyoruz.

— İslâm harfleriyle yıllarca böyle alay edildi —
1928 yılında «Akababa» Mecmuasında çıkan bir karikatür. Altında da «Haydi sen de saltanat harâbesine!..» sözü yazılıdır.

Seyyid Taha Efendi

İslam Harflerinin yasaklanması üzerine üzüntüsünden vefat eden Seyyid Taha Efendi

Bu zat, sadece dini meselelerde değil astronomi sahasında da son derece malumatlı idi... Aynı zamanda edip ve hattattı. Ama öyle sıradan bir hattat değil..!

Seyyid Taha Efendi Hazretleri harf inkılabı söylentileri çıktığı sırada Diyanet İşleri Başkanlığı'nda Müşavere Hey'eti'nde çalışmaktaydı. O zaman ben de vazifem icabı Ankara'da ikamet etmekteydim. Birgün Karaoğlan Çarşısı'ndan geçerken, Zincirli Camii'nin yakınında kendisini ağlarken gördüm. Beyaz sakallarından aşağı doğru yaşlar yuvarlanıyordu. Derhal yanına koştum, hürmetle elini öptüm ve niçin ağladığını sordum. Bana dedi ki:

“Duymanın mı İslam harflerini değiştiriyorlar!”

“Bunda ne var sağdan sola doğru yazmayız da, soldan sağa doğru yazarız!” diye karşılık verdim. Efendi'nin o mükedder hali birden bire değişti. Yüzünü öfke kaplamıştı. Bana dönerek hiddetle :
“Koca eşşek!” dedi. “Keşke bunu yapmasalar da bir kanun çıkartıp boynumuza haç taksalar!” Sonra daha çok coştı ve calî bir surette ağlamaya devam etti.

(...)“Merak buyurmayınız efendim. Mecliste birçok Hocaefendi vardır, herhalde bu işe mani olurlar.” dedim.

Seyyid Taha Hazretleri:
“Hiç sanmam, amma yine de bir ümit ...” dedi.

(...)Fakat nihayet az bir zaman sonra, sıra İslam harflerine de gelmişti. Bir gece sabahlara kadar süren müzakere sonunda İslam harfleri yasaklanmış, onların yerine bugünkü Latin asıllı alafraanga harfler kabul olunmuştu. Ben de Seyyid Taha Efendi'ye söz vermiş bulunduğum için buna dair gelişmeleri günü gününe takip ediyordum. Nihayet mahud kanunun kabul edilmesi üzerine koşup kendisine haber verdim.

“Maalesef kanun

kabul edildi ve İslam harfleri yasaklandı!” dedim.

Hoca Efendi'nin aldığı bu haber üzerine rengi sarardı. Şimdi hatırlayamadığım bir ayet-i kerimeyi mütevekkilâne bir surette okudu. Bir bardak su istedi, kendisine verdik. İçti. Sonra:
“Çok yorgunum, seni bekledim, uyumadım. Ben biraz yatacağım. Sen sabah namazını bekle ve beni de uyandır!” dedi. Sabah olunca kendisini uandırmak için yanına gittiğimde onu yatağında cansız buldum. Seyyid Taha Hazretleri duyduğu kahır ve ızdıraptan göçmüştü !.. Ankara'dan geldikten sonra bu hadiseyi merhum Fuad Şemsi (İnan) Bey'e anlattım. Pek müteessir oldu ve:

“Hiçbirimiz Taha Efendi kadar doğru düşünemedik ve İslam harflerinin ehemmiyetini anlamadık.” dedi. Yanında merhum Babanzâde Naim Bey vardı. O da bu teessür ve hayıflanmaya iştirak eden birkaç söz söyledi. Aradan yarım asra yakın bir zaman geçtiği halde hala o günün tesirinden kurtulmuş değilim. Mevlâ cümlesine rahmet eylesin ve bizlere de yüce kitabımızı yazıp okumaya yegâne vasıta olan bu mübarek harflerin ehemmiyetini kavrayabilecek bir iz'an ve idrak nasib etsin! Âmin.

İnsanın Sorumluluğu Çerçevesinde İrade-i Cüz'iyeye

Prof. Dr. Hatice K. ARPAGUŞ

İnsanın yaptıklarından sorumlu olup olmaması insanın tarihiyle eşdeğer bir meseledir ve bu konuda başta din ve felsefe olmak üzere hemen bütün düşünce sistemleri fikir beyan ederek meseleye açıklık getirmeye çalışmışlardır. Aslında insanın yaratılışı ve bu dünyaya bir amaç için gelmiş olması, onun yaptığı fiillerden sorumlu olmasını kaçınılmaz kılmaktadır. Nitekim ilk insan Âdem aleyhisselamın yasak meyveden yemesi ve oğlu Kabil'in kardeşi Habil'i öldürmek suretiyle ilk günahlarını işlemiş olmaları, bu meselenin gündeme gelmesine ve her şeyden önemlisi sorumluluğun kime yöneltileceğinin ele alınmasına vesile olmuştur. Kısacası insanın varlık planına çıkararak yeryüzündeki serüveninin başlamasıyla birlikte sorumluluk sahibi olup olmadığı hususu da tartışma alanına girmiştir. Böylece düşünce tarihi Kur'an-ı Kerim'in nazil olduğu döneme kadar bu konuyu değişik açılardan incelerken İslâm'ın gelmesiyle birlikte İslâm da bu husustan bigâne kalmayarak me-

seleye dâhil olmuştur.

Bu amaçla Kur'an-ı Kerim'e baktığımızda insanın tarihiyle eşdeğer olan bu husus karşısında suskun kalmayarak konuya açıklık getirecek şekilde meselenin muhtelif boyutlarının hemen her biriyle ilgili beyanlarda bulunduğu görülmektedir. Yani o, fiilin oluşması sırasında ortaya çıkabilecek muhtemel boyutların hemen her birine işaret ederek muhataplarının dikkatlerini çekmiş ve onların bu hususta bilgi sahibi olmalarına vesile olacak şeyleri gündeme getirmiştir. Bunların hemen hepsini sıralamak yerine önemli görülenlerden bir kısmını naklederek işe başlamak uygun görünmektedir. Mesela Allah Kur'ân'da bize kendini anlatırken kudret, irade ve yaratma şeklinde sıralayacağımız sıfatların hemen her birine sahip olduğunu ifade etme yanında hemen her türlü şeyin yaratıcısı olduğunu da ısrarla vurgulamaktadır. Hatta O'nun sanatkârane yaratmak manasındaki "Bedî", ilk defa yaratmak anlamında

"Mübdî" ve şekil ve özellik veren anlamında "Musavvir" ile sürekli ve güzel bir şekilde yaratan manasına "Hallak" ismiyle muttasıf olması, yaratmanın değişik hallerini de kapsayacak şekilde yaratıcı olduğunu ortaya koymaktadır. Yani yaratmanın kendisi yanında değişik evrelerini de kendine atfeden Allah Teâlâ'nın yaratıcı olduğundan şüphe etmek imkânsızdır. Ancak bir yandan Allah Teâlâ'nın hemen her şeyin yaratıcısı olması, diğer taraftan da kulların yaptıkları fiillerden sorumlu olmaları, insanın eliyle gerçekleşen fiil ve amellerin kime atfedileceği meselesini ortaya çıkarmaktadır. Bu durum İslâmî literatürde kader meselesi adı verilen konu altında tüm yönleri dikkate alınacak şekilde incelenmiş ve hala da incelemeye devam etmektedir.

Genel girişten sonra Kur'an-ı Kerim'den hareketle meseleyi incelemeye devam etmek sağlıklı bir sonuca ulaşmamız açısından önemlidir. Bu amaçla öncelikle Allah Teâlâ'nın fiilin

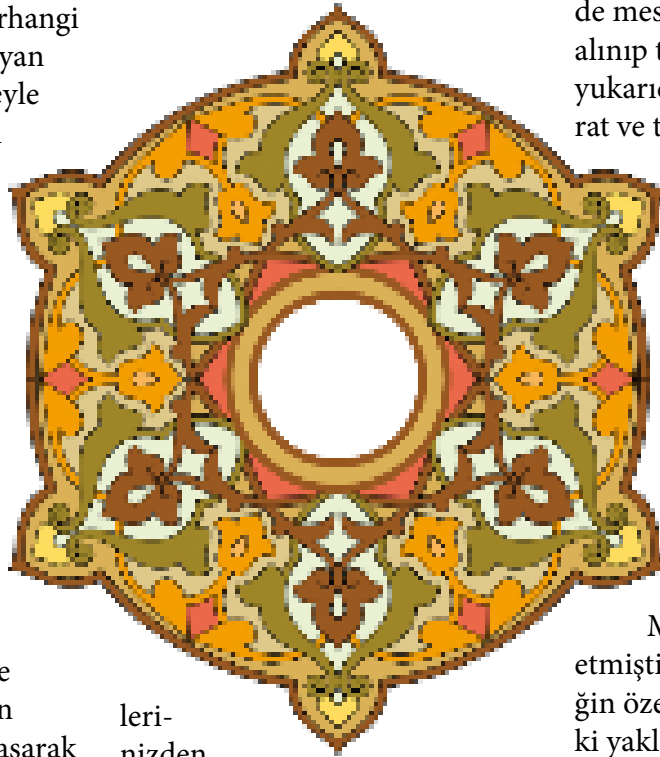
oluşumundaki rolüne bakmak meselenin vuzuha kavuşmasını sağlayacaktır. Nitekim bu konuda Kuran'da yer alan ayetlerden konumuza ışık tutanlardan birisi de Allah'ın irade ve yaratmayı kendisine

وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ

“Allah dilemedikçe sizler bir şey dileyemezsiniz” anlamındaki âyetle atfettiği görülmektedir. Söz konusu ayet, Allah'ın iradesine vurgu yaparken tabiatın en güçlü varlık olan insanın da Allah'ın iradesi dışında herhangi bir şey yapamayacağını beyan etmektedir. Diğer bir ifadeyle insanın iradesinin Allah'ın iradesinden bağımsız işlev göremeyeceği bu ayetle çok açık bir şekilde dile getirilmektedir.

Nitekim durumun böyle olması şeytanın da insana bir takım şeyleri hatırlatarak “ey kul niçin zahmet edersin Allah fiili murad etmezse sen bir ameli murad etmezsin” şeklindeki fisildaması imkân dâhilindedir. Nitekim bu ayetten hareket edildiğinde tarihte Cebriyye adı verilen ekolün düşüncelerini paylaşarak kulun durumunu rüzgâr önündeki yaprağa benzetmek mümkün hale gelmektedir. Ancak durumun böyle olması, bizim fillerimize bakarsanız hiçbir sorumluluğumuzun bulunmaması anlamına mı gelmektedir? Şüphesiz insanoğlu meseleyi tamamıyla Allah'a atfederek kendisini olayların dışına bırakması, toplumsal hayat açısından önü alınamaz bir sürecin başlangıcına da işaret etmektedir. Dolayısıyla yalnızca bu âyeti referans almak suretiyle kendi-

mizi Cebri bir yaklaşım içine itmek mümkün gibi görünmektedir. Ancak meselenin iyi bir tahlilinin yapılması ve Kuran'daki âyetlerin tümünün dikkate alınması farklı tahlil ve yorumlara gidilmesini de kaçınılmaz kılmaktadır. Benzer yol takip edildiğinde önümüze yukarıdaki ayetten farklı başka bir ayetin de çıktığı görülmektedir, şöyle ki: وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبْتُمْ أَيْدِيكُمْ “Başımıza gelen herhangi bir musibet ellerinizle işledik-

leri-nizden ötürüdür.” Bu ayette yukarıdaki ayetten farklı olarak insanın elinde zuhur eden hemen her fiilin kendisinden kaynaklandığı gündeme getirilmektedir. Yalnızca bu âyetten hareket ederek yukarıdaki sonucun tam zıddı bir yaklaşımla kul fiilinin halıkıdır sonucuna ulaşmamız mümkündür ki geçmişte de Kaderiyye ismi verilen fırkanın bu sonucu ön plana çıkararak tarih sahnesinde yer aldığı bilinmektedir. Öyleyse bu iki duru-

mu ve iki âyette dile getirilen şeyleri birlikte düşünerek nihaî sonuca varmak gerekmektedir. Aslında durumun bu şekilde ifadeye dökülmesi meselenin iki farklı veçhesinin olduğunu göstermektedir. İnsan bu dünyada yaşıyorsa ve içinde bulunduğu toplumda belli bir sistem ve düzen varsa yaptıklarından sorumlu olması kaçınılmazdır. Sorumluluk da insanın fiilinde katkısının bulunmasını gerekli hale getirmektedir.

İslâm düşünce tarihinde de mesele değişik açılardan ele alınıp tartışılırken bir yandan yukarıda ismi verilen ekoller ifrat ve tefrite kaçacak şekilde yalnızca insan ya da Allah'ı dikkate alacak şekilde meseleye bakmışlardır. Diğer taraftan ifrat ve tefrite gitmeksizin hem Allah'ın konumunu hem de insanın rolünü dikkate alan dengeli başka yaklaşımlar da yapılmıştır. Bahsi geçen yaklaşımlar da orta yol adını almak suretiyle Eş arılık ve Matüridilik ismiyle zuhur etmiştir. Bunlardan Matürüdiliğin özellikle cüzî irade şeklindeki yaklaşımından hareketle meseleye bakmak faydalı olacaktır. Yukarıdaki âyetler çerçevesinden konuyu ele aldığımızda Allah Teâlâ'nın hemen her şeyin yaratıcısı olması, hatta bizim irademizin de onun iradesi sonucunda oluştuğu dikkate alındığında her şeyin yaratıcısının Allah olduğu sonucuna ulaşırız. Ancak başımıza gelen musibetlerin hemen hepsini kendi ellerimizle yapmamız da fillerimizden sorumlu olduğumuzu ve fiilde kişinin katkısı bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bu durumda fiilin

hâlıkı Allah olmakla birlikte failinin de insan olduğu sonucuna ulaşmaya sebebiyet vermektedir. Öyleyse fiilin oluşumunu incelemek meseleyi anlaşılır kılacaktır. Nitekim

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ مَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

“Artık kim zerre ağırlığınca bir hayır işlerse, onun mükâfatını görecektir, yine kim de zerre ağırlığınca bir kötülük işlerse, onun cezasını görecektir” (ez-Zilzâl 99/7-8) anlamındaki ayet de ısrarla insanın yaptıklarının karşılığını göreceğini ve bunun küçük bir miktar da olsa gerçekleşeceğini vurgulamaktadır. Bu durum insanın fiilinden sorumlu olmasını, sorumluluk da fiilde insanın fail olduğunu göstermektedir. Bundan dolayı failiyetin insandaki durum ve konumuna bakmak anlamlı bir yaklaşım olacaktır. Bu amaçla fiilin oluşum aşamalarını incelemek meseleyi anlaşılır kılacaktır. Fiilin insana yönelik evrelerine baktığımızda kabiliyet ve kapasite manasına kudret (istataat)

yanında olayın terk ve yerine getirilmesi şeklindeki iradenin insanda bulunduğu, hemen herkesin iç gözlem sonucu elde edeceği neticelerden biridir. Bu evreler de fiilin oluşması sırasında hayata geçmekte ve kişinin sorumluluk sahibi olmasına, bundan ötürü de bir takım emir veya yasaklara muhatap kılınmasına sebebiyet vermektedir. Bundan başka bu işlem insanın yukarıda nakledilen şeytanın igva ve fitnesinin geçersiz olduğunu anlamasına da vesile olmaktadır. Şu halde fiiller kazanılmaları (kesb) ve icra edilmeleri yönünden insana, yaratılmaları yönünden de Allah’a atfedilmektedir. Nitekim fiilde etki ve katkısı bulunmayan bir kimseye emir vermek veya yasaklamada bulunmak anlamsızdır. İnsanın kendini aynı iç gözlem neticesinde hür hissetmesi ve geleceğe yönelik planlar kurması yanında istediği fiilleri yapması, fiillerinin fâili olduğunu göstermektedir. Aynı şekilde söz konusu fiiller Allah tarafın-

dan yaratılmasaydı O’nunla ilgili olarak “Rabbimiz Allah’tan başka hiçbir ilâh yoktur. O, her şeyin yaratıcısıdır (el-En’âm 6/102; er-Ra’d 13/16; ez-Zümer 39/62) anlamındaki âyetlerde yaratmanın Allah’a nispet edilmesinden bahsetme imkânı bulunmazdı. Diğer taraftan insanın sorumlu olduğu fiillerin insan tarafından yaratıldığını kabul etmek, insanı yaratıcılıkta Allah’ın ortağı ve benzeri kılmak manasına gelmektedir ki bunun imkan dahilinde olmadığı

أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ
“Acaba onlar herhangi bir yaratıcı olmadan mı yaratıldılar? Yoksa kendileri mi yaratıcıdır- lar?” (et-Tûr 52/35) anlamındaki âyetle özlü bir şekilde ifade edilmektedir. Ayrıca insanın hemen her zaman fiilini planladığı şekilde gerçekleştirememesi, Kur’an-ı Kerim’in doğru yola ulaşma veya doğru yoldan sapma, nimet verme gibi fiilleri Allah’a nispet etmesi, insanın kendisi dışında bir yaratıcıyla fiilleri arasında bağlantısı bulunduğunu ortaya

koymaktadır. Netice itibariyle fiillerinin Allah tarafından yaratılmış olması, kişinin fiilde katkısı bulunmadığı ve yaptığından sorumlu olmadığı manasına gelmemektedir. Zira insanın elinde ortaya çıkan oluşum ve fiillerin kişinin kendisindeki güç ve iradeyle oluştuğundan hemen hiç kimsenin şüphesi yoktur. Bununla birlikte fiilin gerçekleşmesinde asıl rolü olan güç, fiil anında Allah tarafından yaratılsa da varlık ve yoklukla nitelenemeyen cüz'î irade ise kişinin fiil üzerindeki etkisini göstermektedir ve hâdis değildir. Dolayısıyla bahsi geçen etkiyi dile getiren cüz'î irade, insanın elinden çıkan fiilden sorumlu olmasına, hatta bundan ötürü mükâfat ve ceza almasına sebebiyet vermektedir. Dolayısıyla insanın irade-i cüz'iyesiyle fiile yönelmesi halinde bu oluşumu yaratmak ilâhî âdet (veya adetullah) olduğundan insan pratikte dilediği fiili yapabilecek konumda bir varlıktır. Fiilin oluşmasında asıl rol insana verildiğinden de kişi yaptıklarından hareketle

sorumlu olmaktadır. İnsanın sorumluluğunu temin eden cüz'î iradesi de zihnî bir fonksiyondur ve zihnin dışında mevcudiyetinden bahsedilme imkânı bulunmamaktadır, bundan ötürü de Allah'ın yaratmasına konu teşkil etmemektedir. Buna göre cüz'î irade hâdis değildir ve insanın fiillerinde hür olması için yeterli bir sebeptir. Dolayısıyla insan mevcut cüz'î iradesiyle fiilin sorumluluğunu üstlenmekte ve yaptıklarından hareketle mükâfat veya cezasını almaktadır. Ancak bütün bu açıklamalara rağmen konuyla ilgili yeni çözümler önerileri ve bakış açıları da hala devamlılığını sürdürmektedir. Yorumlar meseleyi anlaşılır kılmayı sağlamakla birlikte nihaî çözüme ulaştıramamaktadır. Böyle bir sonuç konunun kendi konumundan ve yapısından kaynaklanmaktadır. Nitekim meselenin metafizik âlem ile fizikî dünyanın kavşak noktasında yer alması, hemen daima yeni bakış açılarının doğmasına sebebiyet vermek yanında nihaî sonuca ulaşabilmeyi de imkânsızlaş-

tırmaktadır. Fiillerin Allah'ın halk ve iradesinden bağımsız gerçekleştiğini söylemek kadir-i mutlak ilah anlayışını devre dışı bırakırken insan tarafından gerçekleştirildiğini söylemek de onu ilah konumuna çıkarmaya vesile olmaktadır. Durumun bu şekilde cereyan etmesi ister istemez akla Ziya Paşa'nın aşağıdaki beyitlerinin terennümünü getirmektedir. "İdrâk-i meali bu küçük akla gerekmez Zîrâ bu terâzû o kadar sıkleti çekmez" şeklindeki beyit meselenin nihaî boyutunun insan aklının anlayabilme kapasitesinin çok ötesinde olduğunu göstermektedir. Nitekim yine onun "Halletmediler bu lugazın sırrını kimse bin katile geçti hükemadan, fuzaladan" manasındaki beyti de en üstün kabiliyet ve kapasite sahibi insanların bile bu dünya şartlarında meselenin künhüne vakıf olmadıklarını dile getirmektedir.

Mekke'nin Fethi

Abdülbaki YAŞAT

“Mekkeli müşrikler peygamber efendimizin, peygamberlikle müjdeleniş putla tapmaktan vazgeçmeye ve Allahü Teâlâ'ya iman etmeye davete başladığı andan itibaren, kendi yanlış düzenlerinin sürekliliğini sağlayabilmek ve otoritelerinin nüfuzunu ellerinde tutabilmek maksadıyla, din-i İslam'ın yayılmasını engellemek istediler. Fakat fiili olarak, bu dini tebliğ eden peygamberinden (yani peygamber efendimiz-savden) başlayarak İslam dininin yayılımını eylemsiz hale getirme girişimleri, engellenemeyen bir hak dinin mevcudiyeti karşısında zelil olmakla amacına ulaşamayacaktı...”

Peygamber efendimiz (sav) in İslam dininin evrensel hükümlerini tebliğ etmeye başlaması, Mekke' de toplumsal ve siyasi açıdan düzenin sorgulanmasını beraberinde getirdi. Bu süreci etkin bir şekilde takip eden Mekkeli aristokrat kesim, “emin” diye hitap ettikleri peygamber efendimizden bir zararın gelmeyeceğini ve İslam dininin, oluşturdukları batıl düzeni ortadan kaldıracak idraki

muhtevasında bulundurmadığını düşünerek, Müslümanlara karşı ilk başta pasif bir tavır sergilediler. Fakat daha sonra ilahi hükümlerin, oluşturdukları batıl düzeni tepetaklak edecek telakkiyi meydana getirmesi, hakikatin kafalarına bir balyoz gibi inmesine, yani var olan yeni durumun ciddiyetini fark etmelerine sebep oldu. Bu andan itibaren Müslümanlara fiili ve kavli olarak saldırmaya, İslam dininin mevcudiyetini ortadan kaldırmaya çalıştılar. Bir süreden sonra durum o raddeye geldi ki, oluşan bu eziyet siyaseti son olarak boykot mantığıyla birlikte Müslümanların dayanılmaz acılar yaşamalarına sebep oldu. Artık Müslümanlar İslam dinini ifa edemeyecekleri noktaya gelmişlerdi ki, Allahü Teâlâ'nın izniyle Medine'ye hicret müjdesi nail oldu ve Müslümanlar Medine'ye belirli guruplar halinde hicret ettiler.

Medine'ye hicret eden Mekkeli Müslümanlar (muhacirler), Medineli Müslümanlarla (ensar) kardeş ilan edildiler. Peygamber efendimiz (sav) Medine'ye Müslümanları iskân ettirirken,

Medine'de yaşayan gayri Müslim halkla bir sözleşme gerçekleştirdi. Böylelikle Medine, ilerde büyük bir medeniyetin temellerinin atılacağı huzur ve barış ortamı haline gelmiş oldu. Fakat Mekkeli müşrikler, Müslümanların Medine' de gerçekleştirmiş oldukları bu eylemleri bir türlü sindiremiyor, Medine'de oluşan huzur ortamını yok etmek istiyorlardı. Bu anlayışla, Müslümanların ekonomik açıdan zarar görmelerini sağlamak maksadıyla Mekke'deki evlerini talan ettiler. Daha sonrada Müslümanlara karşı askeri girişimlerde bulundular. Bunun sonucunda Bedir, Uhud, Hendek gibi savaşlar meydana geldi. Son olarak Hendek Savaşı'nın Müslümanların galibiyeti ile sonuçlanması Mekkeli müşriklerin İslam dinini ortadan kaldırma umutlarına bir son verdi ve Müslümanların artık savunmadan taarruza geçmelerine neden oldu. Böylelikle Müslümanlar, Mekkeliler karşısında maruz kaldıkları eziklik psikolojisini bünyelerinden attılar ve artık kendilerinin de zamana ve mekâna söz

Mekke'nin Fethi

söyleyebilecek kudreti ellerinde bulundurduklarının farkına vardılar.

Maddi açıdan kazanılan bu başarılar, akabinde İslam dininin daha uzak coğrafyalarda tanınmasını sağlıyor ve böylelikle dört bir yandan akın akın insanların Medine'ye gelip, Müslüman olma şerefine nail olmasına sebep oluyordu. Müslüman olan her insan hak dinin arz üzerinde temayüz etmesine bir kuvvet oluyor ve hak dinden aldığı kuvvetle Medine'den Medeniyete ve oluşan Medeniyet'in bir millete sahip olmasını süreç içerisinde sağlıyordu. Hicretin altıncı asrına geldiğimizde bir şehir devleti hüviyetine ulaşmış olan Medine İslam Devleti, muhtevasında bulundurduğu maddi kuvvetin artık Mekke'yi fetih edebilecek kudreti sergileyebileceğine inandığı ve bu düşünceyi eyleme geçirecek ben-idrakini milletine kazandırdığı için peygamber efendimiz (sav) önderliğinde Mekke'ye hareket etmeye karar verildi. Müslümanlar artık

Mekke'ye, İslam'ın doğduğu kutlu şehre doğru yol alıyorlardı. Fakat peygamber efendimiz (sav) fetih vaktinin daha gelmemiş olduğunu belirterek sadece hac ibadetini yerine getirmek maksadıyla Mekke'ye gidildiğini Müslümanlara beyan etti. Müslümanlar peygamber efendimizin bir bildiğinin olduğu bilinciyle, O'na uyararak ve O'nun doğrultusunda Mekke'ye ilerlerken, Mekkeli müşrikler Hudeybiye mevki yakınlarında Müslümanları durdurdular. Peygamber efendimiz elçiler aracılığıyla siyasi bir amaçlarının olmadığını, sadece Beytullah'ı ziyaret edip, hac farızasını yerine getirmek istediklerini beyan etti. Fakat Mekkeli müşrikler Müslümanların bu sene Kâbe'yi ziyaret edemeyeceklerini bildirdiler. Lakin olası bir Müslüman taarruzundan sakındıkları için Müslümanlarla bir antlaşma gerçekleştirmeye karar verdiler. Böylelikle Hudeybiye Barış Antlaşması imzalanmış oldu. Müslümanlara karşı çok ağır maddeler içeren bu

antlaşma, sahabe arasında bazı huzursuzluklara neden olduysa da yukarıda da belirttiğimiz gibi peygamber efendimizin bir bildiğinin olduğu bilinciyle hareket eden Müslümanlar, şer gibi görünen nice şeyin hayra delalet edebileceği, insanın fani olup Allah'ın takdiri ölçüsündeki şeylerden haberdar olabileceğini bir millet olma idrakiyle kavrayarak, olası bir huzursuzluğu önlediler.

Artık müşriklerle barış gerçekleştirilmişti. Müslümanlar bu huzur ortamında yeni fetihler gerçekleştirdiler. Akın akın farklı coğrafyalardan gelen insanlar Müslüman oluyor, artık bir şehirle sınırlandırılmayacak köklü bir medeniyeti inşa ediyorlardı. Medine'ye müesseseseleşmiş bir yapı kazandırıldı. Arabistan yarımadası dışına elçiler gönderildi. Arabistan yarımadasında bir İslam Devleti oluşturuldu. Müşriklerse oluşan bu değişimler karşısında bir şeyler yapması gerektiğinin farkına varıyor fakat bir türlü

Mekke'nin Fethi

melun fikirlerini mücessem hale getiremiyorlardı. Ta ki müşrikler yanlısı bir kabilenin Müslümanlar safındaki bir başka kabileye saldırması aradıkları bu kaypak ortama zemin hazırladı. Anlaşmayı bozdular ve Müslümanlara karşı halen üstün durumda olduklarını nefislerine kanıtlamaya çalıştılar.

Müslümanlar artık Mekke'ye olan hasretin bitmesini istiyorlardı ve müşriklerin antlaşmayı bozmaları bu isteklerini daha da hararetlendirmişti. Peygamber efendimiz Hz. Muhammed (sav), hicretin 8'inci yılı, Ramazan'ın 10'uncu Pazartesi günü 10 bin kişilik bir ordu ile Medine'den hareket etti. (1 Ocak 630) 20 Ramazan'da (11 Ocak 630 M.) peygamber efendimiz (sav) ordusunu dört kola ayırdı ve ordusuna şu emri verdi:

«Size karşı konulmadıkça, size saldırılmadıkça, hiç kimseye çarpışmaya girmeyeceksiniz, hiç kimseyi öldürmeyeceksiniz.»

Peygamber efendimiz hareket emri verdi ve Fetih Suresi'ni okuyarak Mekke'ye girdi. Üç kol herhangi bir direnişle karşılaşmazken Halid bin Velid'in komutasındaki 4. kol, İkrime bin Ebu Cehil önderliğindeki küçük bir saldırıyı geri püskürttü.

Peygamber efendimiz Mekke'ye girer girmez genel af ilan edildiğini bildirdi ve kimseye dokunulmayacağını ilan etti. Ardından içerisinde üç yüz atmış put bulunan Kâbe'ye yöneldi. İsrâ Suresi'nin 81. ayetini okuyarak putları birer birer devirdi. Daha sonra da beraberindeki Müslümanlarla Kâbe'yi tavaf etti. Fetih sonrasında peygamber efendimiz Kâbe'de ilk hutbesini

verdi. Mekkelilerin şüphelerini de gidermek adına hutbesinde şu sözlere de yer verdi: Benim halimle sizin haliniz, [Yusuf] un kardeşlerine dediğinin tıpkısı olacaktır. Yusuf'un kardeşlerine dediği gibi ben de diyorum: «Size bugün hiçbir başa kakma ve ayıplama yok.

Allah, sizi bağışlasın. O, merhamet edenlerin en merhametlisidir. [Yusuf Suresi] 92).» Gidiniz; sizler serbestsiniz.

Ve böylelikle İslam bir diriliş tohumunu tüm kalplere ekmiş, kıyamete kadar var olacak tüm beşeriyete Allahü Teâlâ'nın buyruğu doğrultusunda, ilahi adaleti öğretmişti.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

De ki:

*"Hak geldi, batıl yok oldu.
Hiç şüphesiz
batıl yok olucudur."*

[İsrâ Suresi, 81.ayet]

Gözü Yaslı Topraklar

16. yüzyılın başları. Yavuz Sultan Selim'in vefatının 4 sene evveli, 1516. Seferin adı Mısır. Hedef Kahire ve Kudüs. Mercidabık'a geldiği vakit Kölemen Ordusu karşısında büyük bir zafer kazanılır. Halep ve Şam elde edilince sıraya Kudüs alınır. Gazze önlerinde küçük bir birlikle karşılaşır Osmanlı ordusu. Zorlanmadan defedilir bu birlik de. Mehteranlarla, zafer nidalarıyla sahip olur Osmanlı, Yüce Kudüs'e. Törenlerle girilir Aziz Kudüs'e.

Osmanlı. İnanılması güç imparatorluk. İşte böyle törenlerle girdiği Kudüs'ü, dile kolay dört asır saadet ortamı içinde adaletle yönetir. Ya dört asır sonra? Burada başlıyor asıl hikâye işte. Neler olmaz ki dört asırda? Upuzun 400 sene. Büyük Osmanlı İmparatorluğu da "Hasta Adam" denilecek hâle düşürülebilir elbet. Gelir çatar Dünya Muharebesi. Filistin Cephesi açılır. Alman subaylarını da ihtiva eden Türk ordusu bir tarafta. Durum vahim. Ne cep-hane var ne kumanya. Kalanlar

da yok denecek kadar az. Diğer taraf İngiliz önderliğinde İtilaf Devletleri. General Allenby 130 bin askerle dayanmış durumda Filistin'e. Yalnızca üç ay dayanabilecek Türk ordusu bu kuvvete. Ama direnecek yılmadan. Nereye kadar? Sonunda stratejik olarak geri çekilmek icap eder Yermuk Nehri'nin yakınlarına. Amaç nehri geçip direnişe devam etmek. İngiliz albaylardan Lawrence bunu tahmin eder ve Şerif Hüseyin başkanlığındaki hain bir gurupla ittifak kurarak Türk ordusunun elini ayağını bağlamak adına demiryollarına, köprülere hatta erzak depolarına dahi saldırılar düzenler. Türk ordusu delicesine bir kuşatma altındadır. Hem içten hem dıştan eritmeye çalışılmasına rağmen Yüce Türk ordusu teslim olmaz. Allenby de anılarında bu amansız çarpışma için açıkça Türk ordusunu yüceltir ve şu sözleri sarf eder:

"Türkler; ürküten, delice bir mücadele gücüne sahip. Savaş kabiliyetlerini yitirmelerine rağmen hâlâ çarpışmaya devam

ediyorlar. Bir avuç Türk, siperlerde mahsur kaldıklarını bile bile üzerimize ateş açmaya devam ediyor ve bu bize zaman kaybettiriyordu."

16 Kasım. Yafa'ya -Kudüs'ün Liman Şehri'ne- İngiliz birlikleri büyük bir çıkartma yapar. Ne olursa olsun Türk ordusu kahramanca çarpışmaya, direnmeye devam edecektir. Ama sadece üç hafta kadar dayanılabilir bu büyük çıkartma sonrasında. Türk Ordusu Zeytin Dağı eteklerindeyken Kudüs elden çıkar.

9 Aralık 1917! Artık Kudüs -Osmanlı'nın atardamarı- kan pompalamayı bırakmıştır. Buna mecbur kalmıştır. Osmanlı'nın canından bir can daha gitmiştir yaban ellere... Allenby uğursuz suratındaki gülümsemeyle "Artık burada Türkler olmayacak!" diyebilecektir.

Dile kolay 30 bin şehid askerin kanıyla yıkanmış Kudüs topraklarını ağlayarak terk eder Osmanlı 1917'de.

O günden bugüne Kudüs de hiç gülememiştir!

Enes GÜZEL

Umreye Hazırlık

İşte o günler yaklaşmaktaydı... En sevgiliye yolculuk, Mescid-İ Haram' a yolculuk günleri yaklaşmaktaydı. Hepimizin içinde bir sevinç, sanki önceden gitmişiz gibi bir özlem vardı. Hepimiz Allah'ın (Haccı ve umreyi Allah için tam yapın.) buyruğuna uymak için hazırlıklara başlamıştık. İlk olarak ihramlar daha sonra umrede giyilecek güzel elbiseler alınmıştı. Artık herkes umre için hazır. Anadolu'dan gelenler aileleriyle helalleşti ve herkes İstanbul'da umre için toplandı.

Vedalaşma

Ve o gün gelmişti... Artık hepimizde heyecan doruktaydı. O mübarek yerleri görecekmek insanda ayrı bir heyecan doğuruyordu. Uçağımız öğleden sonraydı. Biz öğle namazından sonra ön bahçede toplanacaktık. Namazdan sonra aşağı indiğimizde neredeyse hocaların tamamı oradaydı. İlk olarak Ahmet Amcayla sonra Müdürümüzle daha sonra ise sırayla hocalarımızla sarılıp helallik istedik. Topluca fotoğraflar çekildik. Ayrılırken herkesin tek bir isteği vardı; Bizim için de

dua edin...

Minibüslerle havaalanına geçtik. Pasaport işlemleri vs yaptıktan sonra uçak saatini bekledik. Kimimiz ilk defa biniyordu belki uçağa ama bildiğimiz net bir şey vardı ki bu da Aziz Hocamızın uçak korkusuydu. Eh, insanlık hali doğal karşılamak lazım. Bu arada hocalara değinmişken umre ekibimizdeki hocaları saymadan geçmek olmaz. Başta Ragıp Hoca daha sonra Necati Hoca, Mehmet Hoca ve Aziz Hoca. Allah hepsinden razı olsun bize umrede çok iyi davrandılar. Allah umrelerini kabul etsin.

Umreye giden arkadaşların bazıları kendi imkânıyla, bazıları ise okulun bir ödülü olarak gidiyordu. Evet ödül... Okulumuz her sene hafızlık yapıp da yarıyı geçmiş olan öğrencileri ödül olarak umreye gönderiyor. Gerçekten bu kaçırılmaması gereken ve teşvik edici bir ödül. Allah vesile olanlardan razı olsun.

Uçağımız hareketlenmişti. Artık mübarek toprakları yolculuk başlamıştı. Uçakta zaman gerçekten geçmek bilmiyor. Kimimiz Kur'an-ı Kerim okuyarak,

kimimiz kitap okuyarak, kimimiz de salavat-ı şerifeler getirerek bu süreyi eritmeye çalıştı. Öyle böyle derken 3 saat geçti ve sonunda uçak alçalmaya başladı. Medine-i Münevvere artık çok yakınımızdaydı...

Kucaklaşma

Uçağımız elhamdülillah sıkıntısız bir şekilde Medine Havaalanı'na indi. Daha kapıdan adımımızı atar atmaz sıcak hava bizi karşıladı. Gerçekten değişik bir iklim. Galiba alışık olmadığımızdandır. Her neyse, en sonunda pasaport işlemleri vs yaptıktan sonra valizlerimizi alıp otobüsle yola koyulduk. Otobüste tamamıyla bir sükunet hakimdi. Herkes Medine'nin manevi havasına bürünmüştü adeta. Şehir merkezine yaklaştıkça hep bir ağızdan salavat-ı şerife nidaları yükselmeye başlamıştı. Ve otele ulaştık...

Otelde yemek yedikten sonra topluca Nebiler Nebisi'ni selamlamak için Mescid-i Nebi'ye doğru yola koyulduk. Yolda herkes etrafına dikkatlice bakıp adeta şehrin ve kültürün tahlilini yapıyordu. Mescid-i Nebi'ye Selamlama Kapısı'ndan girme-

den önce rehberimiz bilgiler verdi. Akşam namazını Mescid-i Nebevi'de kendi aramızda cemaat yaparak kıldıktan sonra selamlaşma için Hz. Peygamber'in (sav) ?'nın altında bulunan kabrine doğru yavaşça yürümeye başladı. Kabrin önünden geçerken herkes edebiyetle, sanki Peygamberimiz karşımızdaymış gibi bir edeple selamlaşmayı yaptı. Hz. Peygamber'in (sav) adeta tecellisi bulunduğu şehre ilk O'nu selamlayarak adım atıyorduk.

Medine-i Münevvere

Biz ilk olarak Medine'ye gitmiştik. Bence bunun iyi tarafları da olmadı değil. Eğer ilk önce Mekke'ye gitmiş olsaydık Mescid-i Haram'ın özlemi ile belki de Medine-i Münevvere'yi anlaması ve yaşaması daha zor olabilirdi. Bir iyi tarafı da Medine'deyken Mescid-i Haram'a adeta bir hazırlık safhasından geçtik. Bunun da bizim için iyi olduğunu düşünüyorum.

Artık Medine'ye iyice ısınmıştık ve adeta kendimizi şehrin manevi havasına bırakmıştık. Herkes 1 dakikasını bile boş geçirmemenin derdindeydi. Medine'de iken bir günümüz şöyle geçiyordu : Sabah namazında Mescid-i Nebevi'de oluyoruz.

Namazdan sonra genelde Kur'an-ı Kerim okuyorduk. Kahvaltı için otele geliyorduk ve kahvaltıdan sonra genelde mübarek mekânlara geziler oluyordu. Diğer vakitlerde de namazlarımızı hep Mescid-i Nebevi'de ya namaz kılarak ya da Kur'an-ı Kerim okuyarak geçiriyorduk. Bir günümüz böyleydi.

Medine'de ziyaret ettiğimiz mekânlar şunlardı: Bedir, Uhud, Cennet'ül Baki, Küba Mescidi, Mescid-i Kibleteyn, Hendek vs. Buralara yaptığımız gezilerde dikkatimizi çeken bazı

şeyler vardı. Mesela, Cennet'ül Baki'de Osmanlı'dan kalma türbe şeklinde mezarların yıkılması. Ayrıca bizim orayı ziyaretimiz esnasında görevli askerler tarafından bir anda çıkarılmamız bizi adeta şoke etmişti.

Medine'de yaşadığımız bazı güzel anılardan bahsetmek istiyorum. İlk olarak Mescid-i Nebevi'deki Cennet bahçelerinden bir bahçe olarak müjdelenen yer namaz kılmaz istediğimizde yaşadığımız ezilme tehlikeleri anılarımızdan sadece biri. Bir diğer anı olarak da şunu anlatmak isterim. Akif Turan arkadaşımızın gittiğimiz ilk günlerde şehrin maneviyatına kendini kaptırıp bizi unutmaması sonucu 2 gün boyunca kimsenin kendisinden haber alamaması küçük bir krize yol açmıştı. Bu da güzel anılarımızdan biriydi. Bu kadar yeter, gerisini okuyanlar nasipse yerinde yaşasın.

Medine'de artık zamanın sonuna geliyorduk. Hepimiz ailelerimize hediyeler almıştık. Hurma pazarından topluca hurmalarımızı almıştık. Sona yak-

laştığımız için herkes Medine'de son günlerini iyi değerlendirmenin peşindeydi. 3 günün sonunda sabah erkenden ihramlarımızı giydik ve yola çıkmak için, Mekke-i Mükerreme'ye gitmek için bir araya toplandık.

En Güzel Yolculuk

Medine'den Mekke'ye doğru yola koyulduk. Sıcak hava alışık olmadığımız için bizi zorluyordu. Umremize başlamak için önce Mikat yerinde umreye niyet etmemiz ve ihrama girmemiz lazımdı. Mikat yerine ulaşınca niyet ettik ve namazlarımızı kıldık. Artık ihrama yasakları başlamıştı. Tekrar yola koyulduk ve 3 saat civarı bir yolculuktan sonra Mekke'ye giriş yapmıştık. Geçirdiğimiz bu 3,5-4 saat hayatımızdaki yolculukların belki de en güzeliydi. Allah herkese nasip etsin bu güzel yolculuğu.

Umre

Mekke'de valizleri otele koyduktan sonra ikindide umre yapmak için toplandık. Beraber-

ce otelden yürüyerek Mescid-i Haram'a doğru yola koyulduk. Kâbe-i Muazzama'ya yaklaştıkça attığımız her adımda heyecanımız daha da artıyordu. Başımız önde giriyorduk Mescid-i Haram'a. Kâbe'yi ilk görüşte yapılan duaların kabul olunması için hepimizin aklında yapacağı dua vardı. Artık içerdeydik ve Kâbe-i Muazzama'ya doğru yaklaşıyorduk. Artık görüş alanımızdaydı ve biz başlarımızı kaldırıp gözyaşları içinde ahiretimiz için, ailemiz için, yakınlarımız için, ümmet için, dua bekleyenler için dua etmeye başladık. Duadan sonra ikinci namazını cemaatle kılıp tavaf için niyet ettik ve tavafa başladık. 7 şavt bittikten sonra tavaf namazını kıldık ve sa'y için Safa ve Merve tepelerine doğru yürümeye başladık. Yürürken zemzem suyundan içtik. Safa ve Merve tepelerine geldikten sonra sa'y'a başladık. Safa tepesinden başlayıp 3 gidiş, 4 geliş yaptık ve umremizi tamamlamak, ihramdan çıkmak için sadece tıraş olmak kalmıştı.

Önce akşam namazını kıldık, sonra da tıraş olduk. Böylece umremizi tamamlamış olduk. Allah umremizi kabul etsin.

Mekke Günleri

Umremizi tamamladıktan sonra artık bir nevi serbesttik ve zihinlerden asla silinmeyen ve özlemi her daim duyulan Mekke-i Mükerreme'yi, Mescid-i Haram'ı ibadetle dolu günlerle geçirmek için adeta can atıyorduk. Artık tavafla, namazla ve ibadetle dolu günler başlamıştı.

Mekke hakkında bazı izlenimler aktarmak istiyorum. Mekke şehri Medine'ye göre daha dağlıktı. Medine'de sükunet hakimdi her tarafta ama Mekke'de insanlar hep bir koşuşturmaca içindeydi. Mekke şehrinde Kabe-i Muazzama'nın adeta tecellisi bulunuyordu. Bunlar manevi tarafı izlenimlerimin. Maddi taraftan baktığımızda ise Mekke'de tüketimin yabancı ? tarafından ön plana çıkarıldığı çok rahat gözlenebiliyor. Büyük alış-veriş merkezleri, ?? yükseğine çıkmanın haya ettiği Kabeden daha yüksek gökdelen gibi Kabe'yi saran oteller ve daha nicesi. İnsanları oraya giderken ne amaçla gittiğini iyice kavraması gerekiyor. Umreye mi? Alış-verişe mi?...

Mekke'de iken arkadaşlarımızla en çok karşılaştığımız yer genelde tavaf alanı oluyordu. Bir arkadaşla tavaf yapmanın hazzı adeta anlatılamaz. Orada insan kendini yakın hissediyor Allah'a her daim. Bir tavaf yapınca bir tane daha yapmak istiyorsun. Hele bir de tavaftan sonra içilen serin zemzem suyunun tadı asla unutulamaz. Tavaftan sonra genelde Müezzin Mahfil'i'nin altında buluşulur. Orayı Türkler adeta mesken edinmiştir. Orada

başka insanlarla tanışma fırsatı da oluyor. Sadece Türkler değil Araplarla da tanıştık elbette. Okulumuzun bize öğretmiş olduğu Arapçanın değerini insan orada daha iyi anlıyor. Orada her milletten insan var ve herkes kendi derdinde...

Kabe'de insanların ezilme tehlikesi geçirdiği bir yer vardır, orası da hacere'l-esved'dir. Hz. Peygamberimiz (sav)'in öpmüş olduğu taşı öpmek için insanlar sıraya dahi girmeden hücum edince orada bir izdiham oluşuyor. Ben bir defa öpmeye çalıştım, tam yaklaşmışken bir anda kendimi havada uçar bir şekilde kenarda buldum. Bu da benim için güzel bir anı olmuştu.

Mekke'de günlerimiz yoğun ve hızlı geçiyordu. Bu süre zarfı içinde bir çok mekanı da ziyaret ettik. Hudeybiye, Arafat, Müzdelife, Mina, Şeytan Taşlama, ?'nın eşliğine kadar gittik. Oralardaki manevi havayı da kokladık ve umre ziyaretimizi taçlandırdık.

Mekke'de unutamadığımız şeylerden biri de namazlardı. Özellikle sabah namazları. Genelde biz tavafi geceleri

yapıyorduk. Sabah namazına kadar vakti tavafla, nafile namazlarla geçiriyorduk. Namaz vakti yaklaşınca güzel bir şekilde ezan okunana kadar Kur'an-ı Kerim okuyorduk. Ezandan 15-20 dakika sonra farz başlıyordu. Namaz başladıktan sonra tüm sesler kesiliyordu sadece imamın derinden etkileyen kıraati ve Kabe'nin üzerinde uçuşan kuşların sesi kalıyordu. Huşu dolu 2 rekat namaz... Allah tüm namazlarımızı Kabe'i Muazzamadaki namazlarımız gibi eylesin.

Ayrılık

Günlerimiz tavafla, namazla, ibadetle hızla geçiyordu. Artık Mekke'deki günlerimizin de sonuna geliyorduk. Sona yaklaştığımız için her şeyin sonuncusunu yapıyorduk. Son tavaf ve son sabah namazı... Son tavafta yani veda tavafi da Kabe'ye ellerimizi sürerek yaptık. Makam-ı İbrahim'de namaz kılarak veda ettik Kabe'ye. Ertesi sabah namazını kıldıktan sonra ise artık ayrılık vakti gelmişti. Otele geri dönüp valizlerimizi yüklenip Cidde'ye doğru yola

çıkttık. Giderken hepimizin içinde bir hüznün vardı. Havaalanına ulaştık, pasaport işlemleri vs'den sonra uçağa geçtik ve İstanbul'a doğru yola koyulduk. 3,5-4 saat sonra havaalanına vardık. Orada bizi bekleyen ailelerimizle kucaklaştık. Umremiz böylece sona ermişti. Oradan bize çok şey kalmıştı... Allah umremizi kabul etsin.

Bir Daha Gidersem

Allah nasip eder de bir daha gidersem umreye yapacağım şeyler ve gideceklere bir takım tavsiyem var. İlk olarak, eğer bir daha gidersem vaktimi daha çok mescidte geçirmeye çalışırım. Kur'an-ı Kerim'i daha çok okumaya özen gösteririm. Kimsenin kalbini kırmamaya çalışırım. Bu okuyan ve gitmeye niyetli olan kimselere ise tavsiyem şudur: Her anınızı değerlendirin. Zira bu fırsat her zaman uğramaz.

Her Müslüman'ın gitmesi ve görmesi gereken en önemli yerler Mekke Medine'dir bence. Allah herkese umre yapmayı nasip etsin.

OSMANLI'NIN MUHTEŞEM PROJELERİ

Abdülhadi UYSAL

Osmanlı Devleti'nin Fatih, Kanuni ve sonraki devirlerde mimari alanda pek çok muazzam eserler vücuda getirdikleri herkesçe malumdur. Devlet-i Aliyye, artık çözümlenemeyen emârelerinin görülmeye başladığı 19. ve 20. yüzyıllarda dahi dünyadaki teknolojik gelişmelere paralel projeler planlamış ve gerçekleştirmişti. O devirlerde planlanan fakat yapılamayan bazı projeler de bugün hayata geçiriliyor.

Galata-Beyoğlu Tüneli

İstanbul'da Galata ile Beyoğlu arasındaki ulaşımı sağlayan "Tünel" Osmanlı Devleti'nin ilk; dünyanın ise ikinci metrosudur. Sultan Abdülaziz devrinde 1867'de seyahat için İstanbul'a gelen Eugene-Henri Gavand adlı Fransız bir mühendis insanların Galata'dan Beyoğlu'na çıkmak ve Beyoğlu'dan Galata'ya inmek için çok dik ve bakımsız olan Yüksekaldırım'dan geçmek zorunda kaldıklarını gözlemlemiştir.

Gavand, insanları bu dik yokuşu çıkmaktan kurtaracak bir yol düşünür ve bu iki yer arasında bir yeraltı tüneli yapılması fikrini tasarladıktan sonra 1868 senesinde bu projesini Babiâli'ye sunmuş ve imtiyaz atelbinde

bulunmuştur. Gavand'ın teklifi Şura-yı Devlet'te müzakere edildikten sonra kendisine imtiyaz verilmiş ve 1869'da tünelin yapılmasına dair mukavele ve şartname imzalanmıştır. Tünel'in inşaatı 2,5 yıl kadar sürmüş ve 17 Ocak 1875 tarihinde bir merasimle hizmete açılmıştır. Açılan bu yeni ulaşım vasıtasına Osmanlı halkı çok rağbet etmiş ve ilk iki hafta içinde 75.000 yolcu tarafından kullanılmıştır. Mayıs ayında bilet fiyatlarında indirim yapılırken Haziran'da yolcu sayısı daha da artarak 225.000 kişiye yükselmiştir.

Bu tünel hakkında Şeyhülislam'ın insanları bu tür bir yer altı arabasına binmesini yasakladığına dair bir fetva olduğu söylenmekte ise de bu rivayetin aslı yoktur. Osmanlı halkının Tünel'e gösterdiği rağbet yukarıda verilen rakamlardan da anlaşılabilir. Bu algıya ise tünelin ilk yapım aşamasında deneme seferleri sırasında hayvanların taşınması sebep olmuştur. O devirde dünyada bizden başka sadece İngiltere'de bulunan Tünel'in dünyada ilkler arasında yer alması gibi bir önemi vardır. Sonraki yıllarda ve cumhuriyet

devrinde de yenilenmiş olan Tünel, bugün de Karaköy-Beyoğlu arasında faaliyettedir.

Hamidiye Köprü Projesi(Cisr-i Hamîdi)

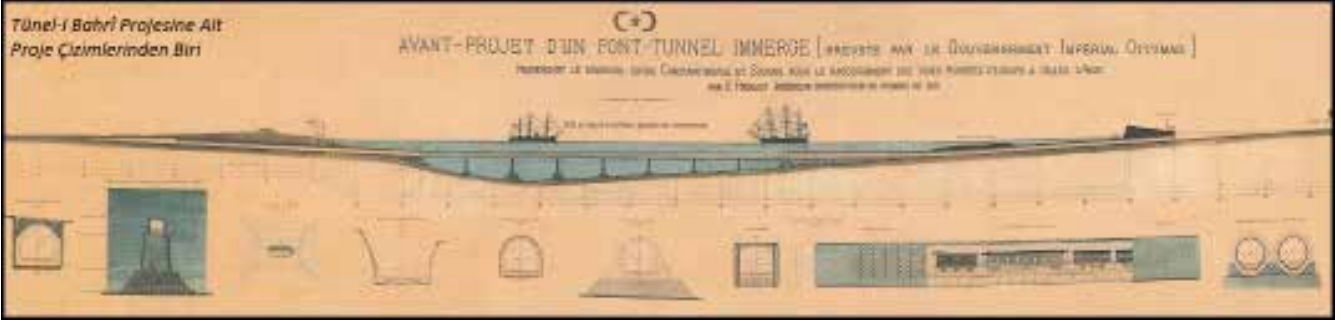
İki kıtanın kavuşma noktasında yer alan İstanbul'da tarih boyunca bir taraftan diğer tarafa ulaşım hep bir mesele olmuş, uzun yüzyıllar boyu ulaşım kayıklarla sağlanmıştır. Buharlı gemilerin devreye girmesiyle rahatlayan boğaz ulaşımı, tren ve kara vasıtalarının artmasıyla bir köprü ve tüp geçit projelerinin gündeme gelmesine sebep olmuştur.

Sultan İkinci Abdülhamid Han zamanında, İstanbul Boğazı'nın, Sarayburnu-Üsküdar ve Rumeli Hisarı-Kandilli arasında olmak üzere iki köprü ile bağlanması projesi yapılmıştı. Fransız inşaat mühendisi Fernand Arnodin'e 1900 yılında çizdirilen projede köprülerin, Eyfel Kulesi'nin yapıldığı çelik teknolojisiyle yapılması hedefleniyordu.

Sarayburnu-Üsküdar arasındaki aktarma köprüünün iki kara tarafından ayakları arasındaki mesâfe 1700 metre idi. Projede beş ayak üzerine kurul-

Osmanlı'nın Muhteşem Projeleri

ması planlanan köprünün orta ayağının 32 metre derinlikteki deniz tabanına oturtulması planlanmıştı. Denizden yüksekliği 50 metre olan köprünün altından asılacak teleferiklerle vagonların taşınması hedefleniyordu. Rumeli Hisarı-Kandilli arasında yapılması planlanan köprü ise ilgili vesikasında "Cisr-i Hamîdî" (Hamîdiye Köprüsü) olarak isimlendirilmiş sâbit bir köprüydü. Ayrıca Kuzey Afrika mimari üslubunda yapılmış minare ve kubbeli çok güzel bir tasarıma sahipti.

Sultan Abdülhamid Han'ın tahttan indirilmesinden sonra bu proje hayata geçirilemedi ve sonraki senlerde unutuldu.

Marmaray'ın Atası: Tüp Geçit (Tünel-i Bahri)

Bu köprü projelerinden başka bir de deniz içinden ulaşımı sağlayacak bazı tünel çalışmalarına gidilmişti.

İlk proje 1860 yılında Sultn Abdülmecid devrinde yapılmıştır. Bu şekilde bir proje de 1876 yılında aynı zamanda Beyoğlu-Galata Tüneli'nin mühendisi olan Henry Gavand tarafından saraya sunuldu.

1891 yılında ise bu defa Sarayburnu-Üsküdar (Şemsipaşa-Salacak) arasında yapılması planlanan bir denizaltı tüneli projesi S. Preault tarafından tasarlanmış ve devrin padişahı Sultan II. Abdülhamid Han'a sunulmuştur. Bu projelerin çizimleri arşivlerimizde mahfuzdur. Son proje ise 1902 yılında üç Amerikalı mühendis tarafından hazırlanmıştır. Sultan Abdülhamid'in tahttan indirilmesi ve bir takım sebeplerle Osmanlı devrinde hayata geçirilememiştir.

Temelleri Osmanlı'ya dayanan bu proje "Marmaray" adıyla 2004-2013 yılları arasında gerçekleştirilmiş ve cumhuriyetin 90. yıldönümü olan 29 Ekim 2013'te hizmete açılmıştır. Marmaray, bugün Anadolu yakasında Kazlıçeşme-Yeni-kapı-Sirkeci ve deniz altından da Avrupa'ya bağlanıp Üsküdar-Ayrılıkçeşmesi durakları arasında hizmet görmektedir.

"Mukaddes Hat" Hicaz Hamidiye Demiryolu

Sultan II. Abdülhamid devrinde bütün Osmanlı memleketinin çehresi değişmiş ve çok muazzam imar hamlelerine girişilmiştir. Sultan Abdülhamid devrinde gerçekleştiren Hamidiye Hicaz Demiryolu'nun aynı zamanda İslam tarihinin en mühim hadiselerinden biridir.

İslam birliği siyasetini amaçlayan Sultan Abdülhamid, bir Hicaz Demiryolu projesi gerçekleştirmek istiyordu. İstanbul'dan başlayıp Şam'a oradan da Medine-i Münevvere ve Mekke-i Mükerrerme'ye bağlanan ve son safhada da Cidde'ye ve Yemen'e ulaşan bir demiryolu Sultan Abdülhamid'in en büyük hayallerinden biriydi. Bu durumu Sultan Abdülhamid şöyle anlatmış-

▲ Tünel'in 1940 sonrası eski bir fotoğrafı ve günümüzde modern Tünel

Osmanlı'nın Muhteşem Projeleri

tır: “Hicaz Demiryolu benim eski rüyamdır.” Bundan elde edilecek maddi ve manevi kazançlar pek çoktu. Evvela haccın kolaylaşması sağlanacaktı. Aylarca süren gidiş-dönüş olarak 18 güne inecekti. Demiryolunun Cidde’ye bağlanması ile de deniz yoluyla dünyanın her yerine rahatlıkla ulaşılabilecekti. Bunun yanında devletin Müslümanlar arasındaki irtibatı güçlendirmesi, asayişin daha seri ve güçlü sağlanması da çok kolaylaşacaktı.

Hicaz Demiryolu’nun yapılmasına karar verildiğinde bütün dünya Müslümanları büyük bir heyecana kapılmışlar ve adeta bayram yapar olmuşlardı. İslam dünyasında büyük yankı yapan bu karar İstanbul matbuatından da günlerce inmemiş ve Hicaz Demiryolu’ndan “Mukaddes Hat” ve “Halife’nin en Muhteşem Eseri” olarak bahsedilmiştir. Bütün Osmanlı gazeteleri bu kararın verildiği 1 Eylül 1900 tarihini bir bayram sevinci içinde manşetlerine taşımışlardır. Müslümanlar bu projeyi büyük bir eser olarak kabul etmiş ve dünyanın dört bir tarafından Sultan Abdulhamid’e sevinçlerini

ifade etmek için telgrafhanelere koşmuşlardır.

Demiryolunun yapılma kararının verilmesinden evvel bütün Avrupa devletleri bu projeyi hafife almışlar ve asla gerçekleştirilemeyecek imkansız bir proje olarak görmüşlerdir. Aslında aynı menfi tepkiler Osmanlı ricali arasında da görülmüş ve bu projenin mevcut teknik ve iktisadi şartlarla yapılamayacağını söyleyip Sultan’ı bu projeden vazgeçirmeye çalışmışlardır. Fakat Sultan Abdulhamid onları dinlemeyecek ve kendi ifadesiyle, “Cenâb-ı Hak’ın avn ü inâyeti ve Resûl-i Ekrem(sas) Efendimiz Hazretleri’nin imdâd-ı ruhaniyetine müsteniden Hicaz Demiryolları hattının inşası için” emir vermiştir.

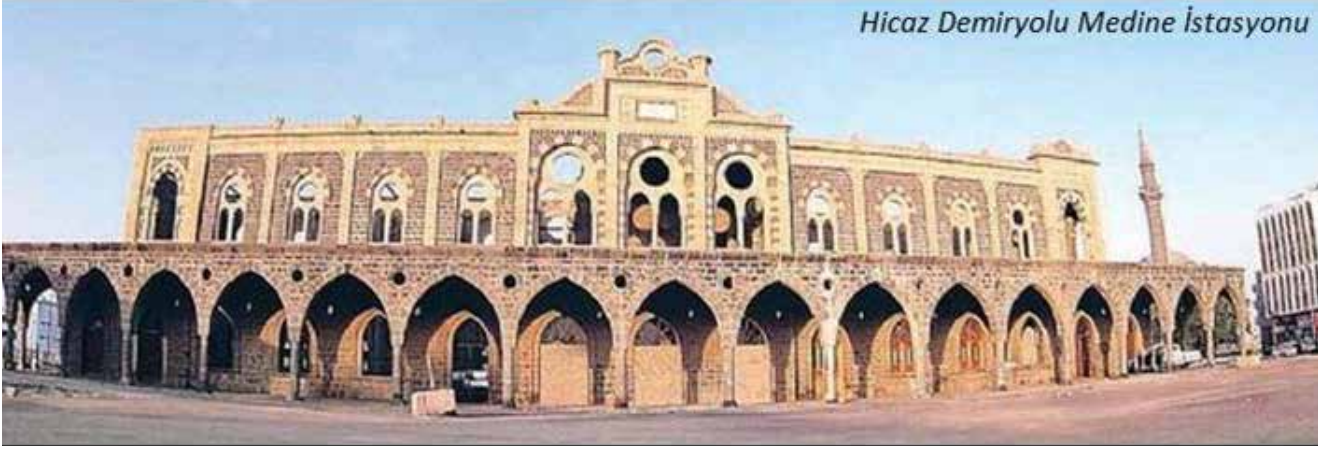
Bizzat Sultan Abdulhamid’in 50 bin lira ile başlattığı bağış kampanyasına Osmanlı devlet ricalinden ve pek çok İslam memleketlerinden yardımlar geldi.

İngiliz yazar R. Turret, bu projeyi, “Dünyada belki de borçsuz, faiz ödemesi olmayan ve

Osmanlı'nın Muhteşem Projeleri

Hicaz Demiryolu Medine İstasyonu

tamamlandığında kâra geçmiş tek demiryolu.” olarak tanımlıyordu.

Demiryolu inşaatlarında normal şartlarda yılda 150 km. yol yapılabilirken, Hicaz Demiryolu hattında çöl sıcakları, maddi imkânsızlıklar ve daha birçok menfi şartlara rağmen büyük bir süratle yılda 288 km. ray döşenmiştir.

Sultan Abdulhamid'in 25. cülus yıldönümünde başlanan demiryolu hattı 1 Eylül 1908'de tahta çıkışının 33.senesinde büyük bir merasimle açıldı. Kervanlarla 40 günde gidilen Şam-Medine-i Münevvere yolu üç güne indi. Fakat planlanmasına rağmen Mekke-Cidde-Yemen hatları yapılamadı.

Hicaz Demiryolu için düşürülen tarihler içerisinde şu beyit pek güzeldir:

Hamîdiye Hicâz Demiryolu tam müjde huccâca

Muvaffak oldu Hân Abdülhamid bu ulvî minhâca

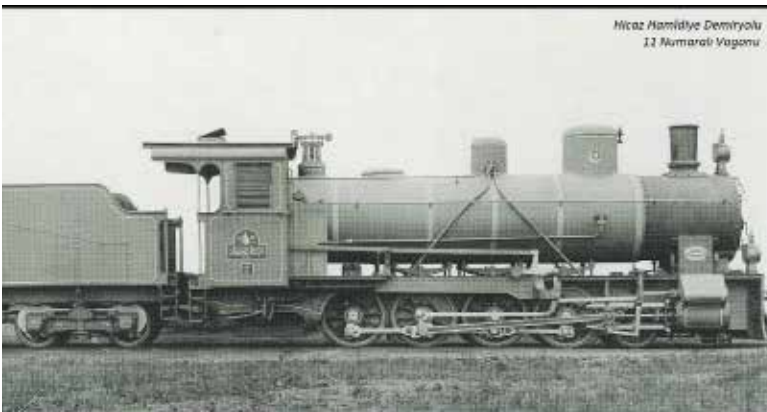
Sultan Abdulhamid'in ve Osmanlı'nın Peygamber Efendimiz (sas)'e muhabbetlerini gösteren şu hadise maziden bize ibretlik tablodur:

Sultan Abdulhamid'in emriyle demiryolu hattının Medine-i Münevvere'ye yaklaşılmamasından itibaren Peygamber Efendimiz Hazret-i Muhammed (sas)'in ruhaniyetinin rahatsız olmaması için çelik yerine ağaç traversler kullanılmış ve rayların altına gürültüyü önlemek için keçe döşenmiştir.

Mühendisleriyle ve çalışanlarıyla tamamen bir İslam eseri olan bu mübarek demiryolu hattı aynı zamanda Cihan Harbi esnasında Medine'nin

işgal tehlikesi belirmesi üzerine Mukaddes Emanetlerin sağ salim İstanbul'a nakline de vasıta olmuştur.

Harb-i Umumi esnasında ve sonrasında Osmanlı nakliyatını ve muhaberesini zaafa uğratmak için İngilizlerce yer yer tahrip edilen Hamidiye Hicaz Demiryolu, bugün 100 yılı geride bırakmıştır. Bu eser, bir zamanlar Osmanlı hududu içerisinde bulunan Bilad-ı Şam'ı ve Mukaddes beldeleri süsleyen mümtaz birer tarihi Osmanlı eseri olarak bulunmaktadır. Allahü Teâlâ, İttihad-ı İslam maksadıyla yapılan bu projede başta Sultan Abdulhamid ve diğer emeği geçen bütün müminlerden razı olsun ve mekânlarını cennet eylesin. Âmin.

MOTAZ ALTHAHER'LE RÖPORTAJ

Ahmet Salih ÇINAR
Motaz ALTHAHER

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته-A.
و عليكم السلام ورحمة الله وبركاته-M.
أهلاً وسهلاً يا سيد معتر-A.
أهلاً يا سيدي-M.
أولاً نبدأ بسؤال من الأستاذ معتر؟-A
اسمي معتر نبي الظاهر، أنا من الأردن، ولدت في-M
٢٤ حزيران ١٩٨٧، كان يعمل والدي مهندساً مدنياً و
أيضاً صاحب شركة للمقاولات وتجارة البناء في
الأردن وهذا عمله خلال ثلاثين سنة. وقد كنت
أعمل معهم قبل مجيئي إلى تركيا
لأي سبب جئت إلى تركيا، ولم تذهب إلى بلد-A
آخر؟
أنا جئت إلى تركيا من أجل تعليم اللغة، لأن-M
الأثراك هنا في تركيا متعششون ومهتمون كثيراً باللغة
العربية كانت الدورة التي عقدتها جامعة "مايو ٢٩"
ومفيدة لنا حيث عرفنا أهمية وحاجة الأثراك إلى
اللغة العربية، ولهذا السبب قررت الحضور إلى
تركيا.
هل كان عندك شبهة قبل مجيئك إلى تركيا؟-A
بالتأكيد، بعض الأشياء كنت أعرفها عن تركيا و-M
هي صحيحة لكن يوجد بعض الأشياء كنت أظن أنها
ليست موجودة في تركيا. مثلاً: كان عندي شبهة
كنت لا أعرف كثيراً عن موضوع الحجاب في تركيا.
وعندما جئت تفاجأت، كثير من فتيات محجبات
هنا. مثلاً كنت مسروراً جداً المساجد مليئة بالمسلمين
الذين يصلون ويهتمون بالإسلام. و أيضاً تفاجأت في
تركيا اهتمام الأثراك بالإسلام واللغة العربية. و
اهتمامهم بقضايا الإسلام. مثل القضية في دول
الإسلام، مثل في مصر والسودان وسوريا حتى في

دول شرق آسيا في الباكستان بالتأكيد في غزة و
غيرها من المناطق الإسلامية. هذا كان جميلاً جداً
ما هي الأشياء التي يفكر بها الأردنيون عندما تذكر-
تركيا؟
أول شيء بالتأكيد الأردنيون والفلسطينيون-M
عندما تقول تركي يتذكرون الخلافة العثمانية و
السلطان عبد الحميد و خصوصاً عندما رفض أن
يبيع فلسطين لليهود ورسالة عبد الحميد مشهورة جداً
في الأردن و في فلسطين و العالم العربي. الشيء
الثاني: يتذكرون مباشرة جمال إسطنبول، فقل تركيا
يقولون نعم إسطنبول جميلة جداً و مباشرة يذكرون
السلطان أحمد، آياصوفيا، توبقاي و دولماهجة
هكذا. الشيء الثالث مع الأسف وهذه حقيقة كثير
من الأردنيين عندما نتحدث عن تركيا للأسف
يظنون تركيا مثل المسلسلات ولكنها لا تمثل تركيا.
للأسف يظنون أن تركيا مثلها. و كنت أظن أن تركيا
هكذا، عندما جئت رأيت شيئاً مختلف تماماً
أين ترى نفسك بعد عشر سنوات؟-A
بالتأكيد، جئت إلى تركيا و أنوي الاستقرار في-M
تركيا. كما تعرف أنا أساساً مهندس ميكانيك و أدرس
اللغة العربية، هناك أكثر من شيء طبعاً أفكر به
أولاً لا بد إن شاء الله من الزواج، و أرى نفسي بعد
عشر سنوات رباً الأسرة، هذا أول شيء بالتأكيد.
النقطة الثانية: أرى نفسي باحثاً حقيقياً في مجال
المخطوطات العثمانية و ترجمتها إلى اللغة العربية. أنا
أحب الأدب كثيراً، و أرى أن التقارب بين العرب و
الأثراك يجب أن يكون عن طريق ترجمة كثير من
الكتب التركية و خصوصاً العثمانية التي لم تأخذ حقها
من الاهتمام فيجب أن نهتم بالعثمانية و لذلك بدأت
بدراسة اللغة التركية بشكل بسيط ولكني أنوي (إن
شاء الله) دراسة اللغة التركية بشكل مكثف ثم

دراسة العثمانية و الدخول في ميدان ترجمة المخطوطات
العثمانية إلى اللغة العربية.
أنت تخرجت في الكلية الشرعية و الهندسة، لماذا-A
أنت معلم الآن؟
دائماً الإنسان يعمل ولكن الله (عز وجل) يختار له-M
ما يناسبه و يختار له "الخير" دائماً. كنت أحب
الشريعة ولكن في نفس الوقت لا أحب أن استخدم
الشريعة في حصول على الأموال. فلا أحب أن
أكون إماماً لمسجد أتقاضى الأموال من إمامتي
للمسجد أو أدرس القرآن الكريم و أخذ النقود لتعليم
القرآن الكريم، و درست الهندسة لأعمل بها و
درست الشريعة و هذا ما أريده. أنا سعيد بوجودي
الآن في تركيا جداً. رغم أنني لم أكن أنوي الإقامة في
تركيا قبل سنتين، عندما أتيت لخدمة اللغة العربية
و خدمة القرآن الكريم.
كيف وجدت الأطعمة التركية و ثقافة التركية،-A
هل ممكن أن تقارن بين الطعام التركي و الأردني؟
سؤال جميل. أولاً الثقافة التركية و العربية و-M
خصوصاً بلاد الشام (سوريا و الأردن) قريبة جداً.
يعني مثلاً احترام الكبار و الاهتمام بالأمور الاجتماعية،
و حسن الاجوار، حسن الضيافة و الكرم. يعني
أخلاق إسلامية في النهاية نحن مشتركون فيها،
الإسلام يجمعنا و يجمع كثيراً من الأشياء، لاحظت
أشياء غريبة أيضاً. يوجد كثير من الأمثال مشتركة
بين العربية و التركية، و كثير من العادات و كثير
Lahmacun من الأطعمة هي من اللغة العربية مثل
هي أساساً كلمة عربية. الأطعمة متشابهة، الحمد لله ،
لا يوجد لحم الخنزير. ممكن فرق بسيط الأثراك يحبون
الطعام الحار و في الأردن نحن لا نحب الطعام الحار
ماذا تريد أن تفعل مع الصفوف التحضيرية في-A
السنوات القادمة؟ هم أول نموذج في تركيا. أليس
كذلك؟
نعم، هم أول نموذج و يجب أن يكونوا ناجحين-M
تماماً. حتى ينجح هذا المشروع و الحمد لله حققنا
نتائج جيدة جداً. نحن سنذهب إلى الأردن في بداية
شهر نيسان و سنبقى لمدة شهرين و بضعة أيام و
يتدرب الطلاب على اللغة العربية في الأردن. إن
شاء الله في سنوات القادمة نفكر بأن نستمر
بتعليمهم اللغة العربية؛ كالفقه و الحديث و علم
الكلام باللغة العربية.
إختارت مدرستنا الأردن لتعليم اللغة العربية، ما-A
رأيك في ذلك؟
لأن اللغة العربية في الأردن جيدة جداً و تعليم-M
اللغة العربية متطور في الأردن. يوجد عندنا
مؤسسات لتعليم اللغة العربية لغير الناطقين بها.
أيضاً يوجد في الأردن استقرار سياسي و أمان.
فتكون الأردن أفضل دولة لتعليم اللغة الآن
شكراً لكم، لأنكم أتحتم لنا الفرصة للقاءكم-A
أنا أشكركم يا سيدي-M.

Röportaj

A-Selamun aleyküm ve rahmetullahi ve beraketüh.

M-Ve Aleyküm selam ve rahmetullahi ve beraketüh.

A-Mutez Hocam, hoş geldiniz.
M-Hoş bulduk efendim.

A-İlk olarak “Mutez Hoca kim?” sorusuyla başlayalım.

M-Adım Mutez Nebi Ezzahir. 24 Haziran 1987 tarihinde doğdum. Babam 30 senedir inşaat mühendisi ve aynı zamanda da inşaat şirketi sahibi. Türkiye’ye gelmeden önce onunla birlikte çalışıyordum.

A-Niçin farklı bir ülke değil de Türkiye’ye geldiniz?

M- 29 Mayıs Üniversitesi’nin düzenlediği proje ile Türkiye’ye Arap dilini öğretmek için geldik. Bu proje sayesinde Türklerin Arapçaya olan ihtiyacını öğrendik ve Türkiye’ye gelmeye karar verdim.

A-Türkiye’ye gelişinizle alakalı aklınızda bir şüphe var mıydı?

M-Tabii ki, Türkiye hakkında doğru bildiğim şeyler vardı fakat bazı şeylerin de Türkiye’de olmadığını zannediyordum. Mesela başörtüsü konusu; fazla bilgim yoktu, bu sebepten dolayı geldiğimde fazlaca başörtülü kız görünce şaşırmıştım, İslam’a önem veren ve namaz kılanlarla dolu camileri görünce de çok sevinmiştim. Türklerin İslam dinine, Arapçaya, İslam dünyasında yaşanan olaylara mesela Mısır’da, Sudan’da, Suriye’de, Doğu Asya ülkelerinde, Pakistan da, özellikle Gazze’de ve bunların dışındaki İslami bölgelerde yaşanan olaylara gösterdikleri ilgiyi görünce şaşırmıştım ve bu

gösterilen ilgi çok önemli bir şey.

A-Türkiye zikredildiğinde Ürdünlülerin aklına gelen şeyler nelerdir?

M-Ürdünlülerin ve Filistinlilerin aklına gelen ilk şey öncelikle Osmanlı Hilafeti ve Sultan Abdülhamit’tir. Özellikle Sultan Abdülhamit’in Filistin topraklarının Yahudilere satışını reddettiği mektubu gelir. Bu mektup Ürdün’de, Filistin’de ve Arap dünyasında gerçekten çok ünlüdür. İkinci şey ise İstanbul’un güzelliğidir. Onlara “Türkiye” de, “Evet İstanbul gerçekten çok güzel.” derler. Sultan Ahmet Camii, Topkapı, Ayasofya ve Dolmabahçe’yi düşünürler. Üçüncü şey ise –maalesef ki bu bir gerçek - Ürdünlüler ile Türkiye hakkında konuşulduğunda çoğu Türkiye’yi Türk dizilerindeki gibi zannediyor lakin bu diziler Türkiye’yi temsil etmiyor. Ben de Türkiye’yi böyle zannediyordum, geldiğimdaysen

tamamen farklı bir şey gördüm.

A-Kendinizi 10 yıl sonra nerede görüyorsunuz?

M- Türkiye’ye geldim ve niyetim burada ikamet etmek. Bildiğim gibi ben aslında makine mühendisiyim ve Arapça öğretiyorum, ilk olarak yapmayı düşündüğüm şey ise evlilik ve kendimi 10 sene sonra bir aile babası olarak görüyorum. İkinci nokta ise kendimi Osmanlıca elyazmalarını Arapçaya çeviren gerçek bir araştırmacı olarak görüyorum. Edebiyatı çok seviyorum. Türkçe ve Osmanlıca elyazması eserlerin tercümesi yoluyla Araplar ve Türkler arasında yaklaşmanın en verimli şekilde olacağını düşünüyorum. Özellikle üzerinde durma konusunda yeterli önem verilmeyen Osmanlıca eserlerle bunun mümkün olduğuna inanıyorum. Bundan dolayı Türkçe öğrenmeye şimdilik basit seviyede başladım ama niyetim yoğun bir şekilde Türkçe çalışmak sonra

Röportaj

Osmanlıca sonrada Osmanlıca elyazması eserleri Arapçaya çevirmek.

A-İlahiyat ve Mühendislik fakültelerinden mezun olmanıza rağmen neden şu anda öğretmenlik yapıyorsunuz? M-İnsan sürekli çalışır ve Allah(c.c.) onun için münasip olanı seçer ve bu her zaman onun için hayırlı olandır. İslami ilimleri seviyorum fakat aynı zamanda İslami ilimler üzerinden para kazanmak istemedim. İlahiyat okudum diye bir camiye imam olmak veya kuran öğretmekten para kazanmak istemedim. Mühendisliği çalışmak için, İlahiyatı ise öğrenmek için okudum, bu da benim istediğimdi. 2-3 sene öncesine kadar Türkiye de ikamet etmek gibi bir niyetim olmasa da şu anda burada bulunduğum için gerçekten mutluyum. Çünkü burada Kuran'a ve diline hizmette bulunuyorum.

A-Türk yemeklerini ve kültürü-

nü nasıl buldunuz, Ürdün ve Türk Yemeklerini karşılaştırır mısınız?

M-Güzel soru, ilk olarak Arap kültürü ve Türk Kültürü, özellikle Şam ülkeleri(Suriye ve Ürdün) birbirlerine bu konuda çok yakın. Yani mesela büyüklere saygı, sosyal hayata önem, komşuluk ilişkileri ve misafire ikram, bunlar sonuçta İslam ahlakı. Bizler ortak bir zümrenin parçalarıyız İslam bizi birleştiriyor. Atasözlerinden, adetlerden, yemeklerden bir sürü ilginç şeyler de fark ettim, mesela "Lahmacun" aslında Arapça bir kelime. Yemekler birbirine benziyor. Allaha çok şükür burada da domuz eti yok. Lakin ufak bir fark olabilir, Türkler acı yemek yemeği seviyor fakat biz Ürdün de acı yemek yemeyi sevmeyiz.

A-Hazırlık sınıfları ile gelecek senelerde neler yapmayı düşünüyorsunuz? Bu öğrenciler Türkiye deki ilk örnek, değil mi? M-Evet, bu öğrenciler ilk örnekler. Bu yüzden bu proje başarı

ile sonuçlanana kadar hepsinin başarılı olması gerekiyor. Elhamdulillah çok güzel neticeler aldık ve nisan ayının başında 2 ay ve birkaç gün süreliğine Ürdün'e gideceğiz ve öğrencilerimiz orda Arapça pratik üzerine alıştırmaya yapacaklar. Gelecek senelerde ise inşallah eğitimlerine devam edeceğiz ve hadis, kelim, fıkıh gibi derslerini Arapça işleyeceğiz.

A-Okulumuz Arapça eğitimi için Ürdün'ü seçti bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?

M-Çünkü Arapça Ürdün'de çok güzel bir şekilde konuşuluyor ve Arapça eğitimi modern bir biçimde öğretiliyor. Yabancılar için Arapça öğreten birçok müessese bulunuyor. Bunun üstüne Ürdün de siyasi istikrar ve güven de var. Bu yüzden Ürdün şu anda Arapça öğrenmek için en iyi ülke.

A-Sizinle röportaj yapma fırsatını bize sunduğunuz için teşekkür ederiz.

M-Ben teşekkür ederim.

Kubbetussahra

Bir damla yaş akıyor yere
Gönlümüzdeki umutları götürerek
Acımızı tazeleyerek

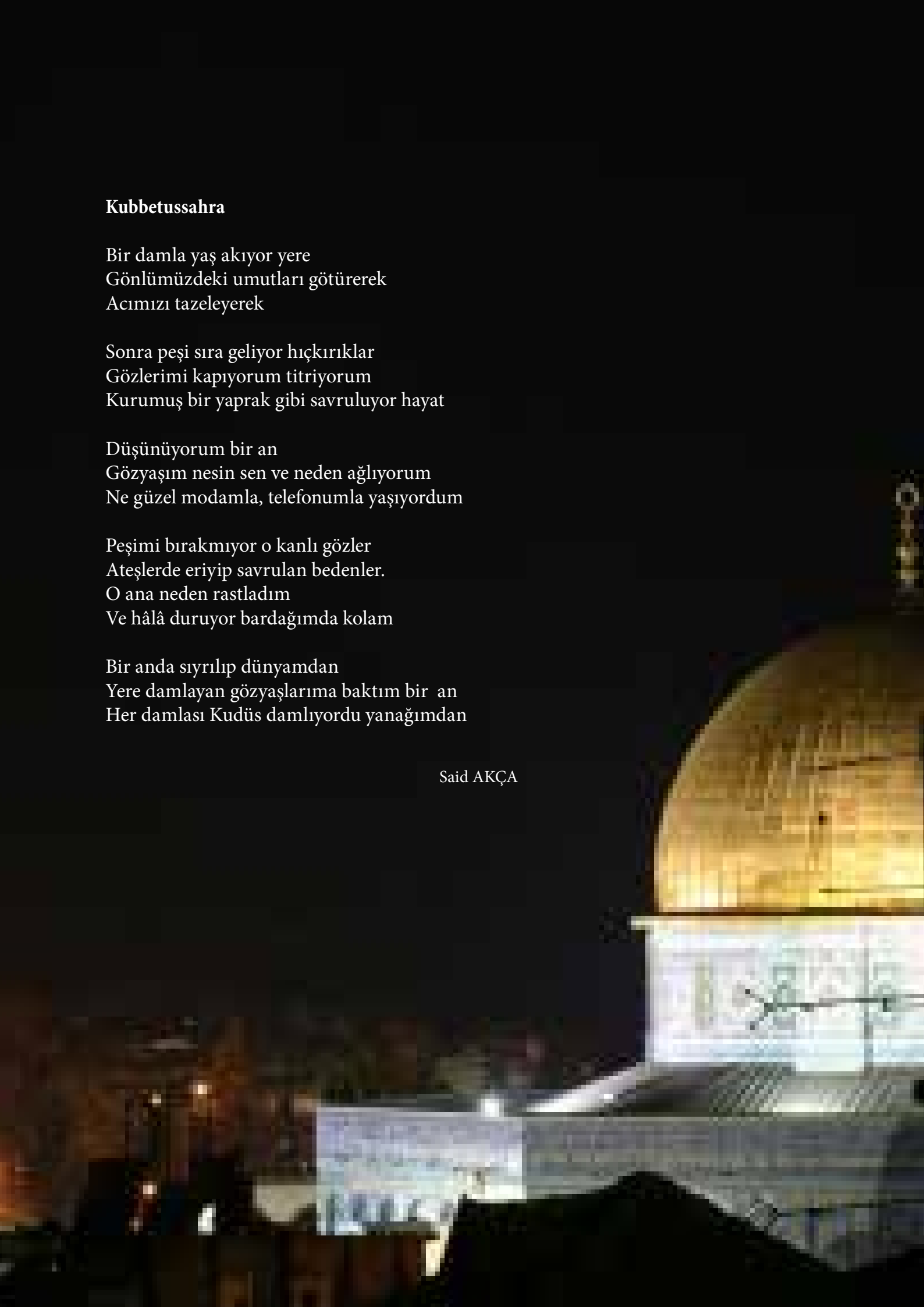
Sonra peşi sıra geliyor hıçkırıklar
Gözlerimi kapıyorum titriyorum
Kurumuş bir yaprak gibi savruluyor hayat

Düşünüyorum bir an
Gözyaşım nesin sen ve neden ağlıyorum
Ne güzel modamla, telefonumla yaşıyordum

Peşimi bırakmıyor o kanlı gözler
Ateşlerde eriyip savrulan bedenler.
O ana neden rastladım
Ve hâlâ duruyor bardağımda kolam

Bir anda sıyrılıp dünyamdan
Yere damlayan gözyaşlarıma baktım bir an
Her damlası Kudüs damlıyordu yanağımdan

Said AKÇA

ARAPÇA TANITIM

السلام عليكم أصدقائي! أنا اسمي أحمد صالح و اسم عائلتي جينار. عمري خمسة عشر عاماً. أنا تركي ولكن أسكن في أذربيجان. كنت أعيش فيها منذ تسع سنوات. هذه أول مرة أدرس في حياتي في إسطنبول. لذلك اليوم سأحدثكم عن اختياري المدرسة منذ سنتين كنت أفكر بالمدارس. أنا و أبي كنا نريد أن أسجل في إحدى مدارس الأئمة و الخطباء. لذلك كنا ننظر إلى المدرسة موجود. وجدنا بك أوغلو للأئمة و الخطباء. ثم اخترنا بك أوغلو للأئمة و الخطباء عندما أتيت إلى المدرسة في البداية كانت صعبة علي . و لكن بعد شهر بدأت أستمتع بالعربية. أبي يعرف لغة العربية. لذلك هي كانت علي سهلة. و أنا أحبها. كل يوم نتعلم أكثر من اليوم السابق الحمد لله أنا فضلت هذه المدرسة. لأنها أجمل من البقية. و فيها الصف التحضيري الذي يحتوي علي دراسة اللغة العربية. فهناك أساتذة عرب و ذلك مفيد لنا. و نحن نتكلم مع أساتذتنا بالعربية كل يوم. و سنذهب إلى الأردن في هذا الصيف. سيكون مفيداً لكل أصدقائي إن شاء الله

Fakat bir ay sonra Arapça'dan zevk almaya başladım. Babam da Arapça biliyordu. Bu nedenle Arapça benim için kolay olmaya başladı. Ve ben Arapça'yı seviyorum. Hergün bir önceki günden daha fazla şeyler öğreniyoruz. Bu okulu seçtim çünkü diğerlerinden daha güzel. Ve Arapça dil eğitimi kapsayan hazırlık sınıfı var. Ayrıca Arap Hocalarımız var ve bu bizim için çok faydalı. Hergün hocalarımızla Arapça konuşuyoruz. Ve bu yaz Ürdün'e gideceğiz. Bütün arkadaşlarım için iyi olacak inşaallah...

يستطيعون أن يمارسوا أنواعاً كثيرة من الرياضة. و هذه المدرسة بدأت تعلم اللغة العربية بشكل مكثف في هذه السنة. و فيها صفوف تحضيرية ، و هذه المدرسة ترسل طلابها إلى الأردن في نهاية الصف التحضيري لتطوير اللغتهم العربية ، و في هي إذا أراد الطلاب أن يكونوا حفاظاً للقرآن الكريم يمكنهم ذلك. كما أنها ترسل طلابها إلى أمريكا في نهاية الصف الحادي عشر لتطوير اللغتهم الإنكليزية. و هذه المدرسة مدرسة داخلية في نفس الوقت. لذلك أنا أنصح هذه المدرسة للطلاب الذين يريدون أن يتعلموا جيداً. و في الختام أرجو لأصدقائي و لنفسي التوفيق و النجاح. والسلام عليكم و رحمة الله و بركاته فرقان يالجينقايا

Selamun aleyküm. Adım Furkan. Bugün size Allah'ın izniyle kendimden bahsedeceğim. Miladi 1999 senesinde doğdum. Kastamonuluyum ama İstanbul'da doğdum fakat hala Kastamonu'yu çok seviyorum. Kastamonu Türkiye'nin kuzeyinde bulunan güzel bir şehirdir ve doğudan Sinopla, batıdan Karabükle ve güneyden Çankırıyla ortak sınırı vardır. İstanbul'da yaşıyorum ve 7 yaşımdayken ilkokula başladım. İlkokul bittikten sonra yeni bir okula gitmem gerekiyordu bu yüzden ailemle beraber düşündüm ve imam hatip lisesine gitmem gerektiğine karar verdik. Ardından imam hatip lisesinin hazırlık sınıfına kaydoldum. Bu liseyi uzun zamandan beri Arapça'yı öğrenmek istediğim için seçtim ve Arapça Nebi(sav)'nin, Kuran'ın ve Cennet'in dilidir. Bu okul öğrencilerine tercih ettikleri şeyleri sunuyor. Mesela: bu okulda öğrenciler namazlarını her vakit cemaatle kılabilirler ve birçok sporu yapabilirler. Bu okul Arapça dersini bu sene ağırlıklı olarak öğretmeye başladı ve burada hazırlık sınıfları var. Bu okul öğrencilerini hazırlık sınıfı-

Selâmün aleyküm arkadaşlarım! İsmim Ahmet Salih ve soyadım Çınar. Onbeş yaşındayım. Türk'üm fakat Azerbaycan'da oturuyorum. Dokuz senedir orada yaşıyorum. İlk defa İstanbul'da okuyorum. Bu nedenle bugün size okul seçimimi anlatacağım inşaallah... İki senedir okullar hakkında düşünüyordum. Babam ve ben bir imam hatip okuluna gitmemi istiyorduk. Bu nedenle en iyi okula bakıyorduk. Ardından Beyoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesi'ni bulduk. Ve onda karar kıldık. Okula geldiğimde başlangıçta benim için biraz zordu.

السلام عليكم و رحمة الله و بركاته . اسمي فرقان يالجينقايا. سأحدثكم اليوم عن نفسي إن شاء الله تعالى. ولدت في سنة ١٩٩٩ ميلادية. أنا من قاسطنونو، وأنا ولدت في اسطنبول و لكنني مازلت أحب قاسطنونو كثيراً ، و قاسطنونو مدينة جميلة تقع في شمال تركيا. و لها حدود مشتركة مع سينوب من الشرق و قارابوق من الغرب و جانقيري من الجنوب. أعيش في إسطنبول، و بدأت أذهب إلى المدرسة الابتدائية و أنا في السابعة من عمري. و بعد انتهاء المدرسة الابتدائية كان عاي أن أذهب إلى مدرسة جديدة لذلك فكرت مع عائلتي و قررنا يجب أن أذهب إلى ثانوية الأئمة و الخطباء. ثم تسجلت في ثانوية الأئمة و الخطباء في الصف التحضيري. اخترت هذه الثانوية لأنني كنت أريد أن أتعلّم اللغة العربية منذ زمان طويل و إتها لغة النبي (ص) و القرآن و الحجة. و هذه المدرسة تقدم لطلابها الأشياء التي يفضلونها. مثلاً: في هذه المدرسة يستطيع الطلاب أن يصلوا جماعة في كل الأوقات و

Tanıtım

nın sonunda Arapçalarını geliştirmeleri için Ürdün'e yolluyor ve bu okulda öğrenciler isterseler hafızlıklarını yapabilirler. Bir de öğrencilerini on birinci sınıftan sonra da İngilizcelerini geliştirmeleri için Amerika'ya yollar. Aynı zamanda bu okul yatılı bir okuldur. Bu yüzden güzel bir şekilde eğitim almak isteyen öğrenciler için bu okulu öneriyorum. Son olarak arkadaşlarıma ve kendime başarı diliyorum.

Selamun aleyküm.

السلام عليكم ورحمة الله. أنا أحمد براء نصوح بك أوغلو من الصف التحضيري. لغتي العربية ليست سيئة و الحمد لله. لذا طلب مني و صديقي أن نكتب هذا النص. سأحدثكم عن موضوعي وهو: "لماذا اخترت هذه الثانوية وفوائد اللغة العربية كنت أريد أن أدرس في الثانوية التي فيها أصدقاء جيدين وصالحون و مخلصون، لكي أستطيع أن أتعلم الإسلام وأعيشه جيدا منذ وقت طويل. وعندما سمعت اسم هذه المدرسة اخترتها مباشرة سعيت في البداية أن أتكيف المدرسة والدراسة

خاصة درس اللغة العربية التي لم ندرسها ونعرفها من قبل. أظن أن حضور الأساتذة العرب يساعدنا في تعلم العربية. أنا أدرس العربية ليس لتكون علامتي مرتفعة (طبعاً العلامات مهمة أيضاً) أدرسها لأفهم القرآن الكريم ولأتكلم اللغة التي تكلمها سيدنا محمد (ص) وأصحابه الكرام. وبواسطة العربية نستطيع أن نقرأ كثيراً من الكتب القيمة التي فيها معلومات قديمة ومهمة لحضارة الإسلام والعالم. أنا أحزن للناس الذين لا يعرفون العربية أو قراءة القرآن أو حياة نبينا طبعاً لا حاجة إلى تعلم العربية لكل الناس. لكن إذا عرفنا العربية نستطيع أن نبحث في حياة نبينا أو تاريخ الإسلام بشكل أصح وأفضل حفظ الكلمات و إعادة الدرس و الواجبات مهمة في درس اللغة العربية التحدث العربية مع العرب في الفيسبوك أو بأي شيء مهم جداً لتكلم بطلاقة إضافة إلى ذلك قراءة القرآن و حفظه يساعدان في دراسة العربية أتمنى لكم نجاح في حياتكم

Selamünaleyküm ve rahmetullah . Ben hazırlık A sınıfından Ahmed Bera Nasuhbeyoğlu. Arapçam elhamdulillah kötü değil. Bu yüzden benden ve iki arkadaşımın bir parça yazmamız istendi. Size bu okulu niçin seçtiğim ve arapçanın faydaları hakkında bahsedeceğim. Ben uzun zamandır İslamı öğrenebilmem ve yaşayabilmem için içinde ihlaslı ve iyi arkadaşların olduğu bir lisede okumak istiyordum. Ve bu okulun ismini duyduğumda hemen seçtim.

İlk başta okula derslere özellikle daha önce görmediğimiz ve bilmediğimiz arapça dersine alışmaya çalıştım. Bence arap hocaların bulunması bize Arapça öğrenmede yardımcı oluyor. Ben Arapçaya notlarımın yüksek olması için değil kuranı kerimi anlamak için ve Hz. muhamed(sav)'inve ashabi kiram'ın konuştuğu dili konuşmak için çalışıyorum. arapça sayesinde içinde dünya ve islam medeniyeti için önemli ve eski bilgilerin olduğu birçok kitabı okuyabiliriz. Ben arapçayı, peygamberimizin hayatını veya kuran okumayı bilmeyen insanlar için üzüldüyorum. tabiki de herkesin arapça öğrenmesine gerek yok.fakat eğer arapça bilirsek peygamberimizin hayatını ve islam tarihini daha doğru ve daha iyi bir şekilde araştırabiliriz. Kelime ezberi, ders tekrarı ve ödevler arapça dersinde önemlidir. Araplarla facebook'ta veya herhangi bir şeyle arapça konuşmak bizim hızlı ve düzgün konuşmamız için çok önemlidir Ayrıca kuran okumak veya ezberlemek de arapçada yardımcı olur. Sizlere hayatınızda başarı diliyorum.

MEHMED AKİF

Akif AKYILDIZ

Şevval 1209'da Fatih'te, Sarıgözel'de gözlerini açtı dünyaya Mehmed Akif. Temizliğinden titizliğinden ötürü Tahir diye isimlendirilen babası Mehmed Tahir Efendi'nin ve aslen Buharalı olup Tokat'a yerleşen bir aileden olan annesi Şerife Hanım'ın yuvasında. İlk mektebi Emir Buhari Mahalle mektebi. İki yılını bu mektepte geçirip Fatih Muvakkitanesi yanındaki İbtidai Mektebi'nde okumaya başlıyor. Safahatta, "Hem babam hem hocamdır; ne öğrendiysem kendisinden öğrendim." diye bahsettiği babasından daha o yıllarda, altıncı yaşının sonlarında Arapça dersleri almaya başlıyor. Mehmed Tahir Efendi, Mühürdar Emin Paşa'nın köşkünün bir dairesinde kalıp oğulları Mahmut Kemal ve Ahmet Tevfik'e ders vermekteydi. Mehmed Akif de bu derslere katılıyordu. Gerek derslerdeki samimiyetten gerek de aynı köşkün çocukları olmalarından dolayı Mehmed Akif ve büyük kardeş Mahmud Kemal yakınlaşmış hatta Mehmed Akif ilk manzume denemelerini Mahmud Kemal ile birlikte yazmıştır.

Fatih Merkez Rüştüyesinden miladi 1885'te mezun olduktan sonra Mülkiye Mektebinin idadi kısmına yazıldı. Tanzimat

Edebiyatı'nın önemli isimlerinden Muallim Naci bu okulda Mehmed Akif'e edebiyat hocalığı yapıp Akif'in edebi hayatını bir nebze olsun etkiledi. İdadi'nin yüksek kısmını okurken babası Tahir Efendi hakkın rahmetine kavuştu. Mehmed Akif bu olay üzerine kısa yoldan meslek sahibi olmak adına Mülkiye Baytar Mektebine kaydını yaptırdı ve okulu birincilikle bitirdi. Memuriyete başladı. Bir ara ordunun ihtiyacını karşılamak için gerekli alımları yapmak amacıyla Şam ve civarını dolaştı. Bu seyahatlerde köylü halkın içinde bulunmuş onların dertlerini yakından görme fırsatı bulmuş oldu. Bunun etkilerinin, şiirlerine realist ve canlı tablolar olarak aksettiğini görebiliyoruz. Sekiz on yaşlarında başladığı Kur'an-ı Kerim hıfzını da kendi çabalarıyla tamama erdirdi.

II. Meşrutiyetin ardından Ebu'l Zeynelabidin ve Eşref Edip ile birlikte, hemen hemen bütün yazı ve şiirlerini yayınlayacağı "Sırat-ı Müstakim" dergisinin başyazarlığını yaparak yayımlamaya başladı. Aynı sene Osmanlı Edebiyat Müderrisliğine tayin edildi. Dönemin aydınlarından Arapçayı en iyi bilenlerden olan Mehmed Akif "Muallakat" ve

"Lamiyyetül Arab" gibi eserleri okutup Arap edebiyatı hakkında dersler verdi. "Darül Hilafetil Aliyye Medresesi"nde Türkçe-Edebiyat hocalığı yaptı.

Mehmed Akif, Balkan Savaşları sırasında kurulan "Heyet-i İrşadiyye"ye katıldı. Halkı edebiyat yolu ile aydınlatmak için "sanat toplum için" anlayışını benimseyip Recaizade Mahmud Ekrem, Süleyman Nazif, Mehmed Emin, Hüseyin Kazım Kadri ile birlikte çalışmalar yaptı. Heyet başkanı olan Recaizade Mahmud Ekrem'in Mehmed Akif'in edebiyatı hakkında övgülerde bulunduğu, milletin destanını yazabileceği ve yazması gerektiğini söylediği rivayetler arasında geçmektedir. Balkan Savaşları sonucunda Fatih, Süleymaniye, Beyazıt gibi camilerde vaazlar vererek halkı dinç tutmaya çalıştı. Bu sıralarda da "Hakkın Sesleri" bölümündeki şiirleri kaleme aldı.

1914'te Abbas Halim Paşa'nın daveti ile Mısır ve Medine'ye iki aylık seyahatte bulundu. Bu seyahatinde de "El-Uksur" şiirini kaleme aldı. Yine bir devlet görevi ile gittiği Berlin dönüşünde de "Berlin Hatıraları" manzumesini yayınladı. Yine bir görevle Şerif Hüseyin İsyanına karşı halkı

devlete sadık kılmak amacıyla Necid bölgesine gitti. İkinci defa Medine'yi ziyaret fırsatı bulunca Mehmed Akif yaşadığı derin duygular sebebiyle "Necid Çöllerinde" adlı manzumeyi kaleme aldı.

I. Dünya Savaşı Osmanlı aleyhine sonuçlanınca Yunan ordusu İzmir'e çıkartma yaptı. Bu çıkartma ile birlikte başlayan Milli Mücadele'ye fiilen katılma isteğiyle Balıkesir'e gidip Kuvay-ı Milliyecilerle görüşmeler yaptı. Zağanos Paşa Cami'nde bir vaaz verip halkın örgütlenmesinde önemli rol oynadı. İstanbul'daki yüksek maaşlı işi bırakıp Ankara'ya gitmesi de Mehmed Akif'in vatanseverliğinin en basit örneğidir. Aynı zamanda halkın sevdiği Müslüman aydın sıfatı ile Milli Mücadele'ye katılarak mücadelenin İttihatçıların yeni bir macerası olmadığını göstermiş oldu. Mehmed Akif'e "Milli Mücadele'nin Manevi Lideri" sıfatı da layık görülmüştür.

Büyük Millet Meclisi Reisi M. Kemal'in teklifi üzerine Burdur milletvekili seçildi. Haberi olmaksızın Bigadan da milletvekili seçilen Mehmed Akif Büyük Millet Meclisinde Burdur milletvekili olarak görev yaptı. Çeşitli cephelere giderek halkı Milli Mücadele hakkında bilinçlendirdi. Bunların en önemlisi Kastamonu'daki Nasrullah Camii'ndeki vaazıdır. Bu vaaz Sebil-ür Reşad'ın üç sayısı ile Ankara'da basılan ilk sayısında yayımlandı. Daha sonra bu vaaz birçok defa basılıp cephelere dağıtıldı.

1920'nin sonlarına doğru Milli Marş Güftesi için bir yarışma başlatıldı. Yedi yüzden fazla

şiirin katıldığı bu yarışmadan bir sonuç çıkmadı. Yarışmadaki maddi mükâfat sebebiyle yarışmaya katılmayan Mehmed Akif'ten milli bir marş yazması istendi. Akif mükâfatın kaldırılması şartıyla İstiklal Marş'mızı teslim etti. 12 Mart 1921 günü şiiri Milli Marş olarak değer kazandı. Meclis kararı sebebiyle aldığı mükâfatı Dar'ül Mesai adlı bir hayır kurumuna bağışladı.

Milli Mücadele kazanılınca Büyük Millet Meclisi'nin yeni seçim kararı üzerine "muhalefet" gurubuna mensup diğer milletvekilleri gibi Mehmed Akif de aday gösterilmedi. Tekrardan Abbas Halim Paşa'nın daveti üzerine Mısır'a gitti. Bu daveti kabul etmesinde Milli Mücadele sonrası ümit ettiği "İslam Birliği" düşüncesinin vuku bulmaması etkili oldu. Hükümetin "muhalef" gördüğü siyaset ve fikir adamlarının arasında kendisinin de polis takibine alınmasına içerlediği için Mısır'dan uzun bir süre Türkiye'ye geri dönmedi. Ayrıca hükümet "muhalefet" üzerine baskı kurmuş Sebil-ür Reşad gibi birçok dergi ve gazete-yi kapatarak müelliflerini İstiklal Mahkemeleri'ne sevk etmişti.

Diyanet İşleri Reisliği aldığı karar ile Kur'an-ı Kerim tefsiri için Elmalılı Muhammed Hamdi'ye tercüme için de Mehmed Akif'e teklif sundu. Mehmed Akif Bu işin ilmi ve dini sorumluluklarını düşündükten sonra ismine "meal" denilmesi şartıyla kabul etti. Meali tamamlamasına rağmen vefatına kadar üzerinde çalışmaya devam etti. Ancak ezanın kanun zoru ile Türkçe okutulduğu o dönemlerde namazın da Türkçe kılınacağından endişe ederek anlaşmayı feshetti ve avans aldığı parayı

geri iade etti. 1960'lı yıllarda anlaşıldı ki Mehmed Akif bitirmiş olduğu meali Kahire'de Mahmud İhsan Efendi'ye vermiş ve hastalığı sebebiyle gittiği Türkiye'den dönmez ise yakılmasını vasiyet etmişti. Ve bu vasiyetini de Mahmud İhsan Efendi yerine getirmişti.

Mısır'da bulunduğu sıralarda Abdülvehhab Azzam gibi Mısırlı ilim adamları ile dostluklar kurdu. 1933'ün sonlarına doğru Safahat'ın son kitabı "Gölgeler"i de Kahire'de tamamladı.

1935'te ağır hastalanan Mehmed Akif 1936'da İstanbul'a döndü. Son günlerini Beyoğlu'ndaki Said Halim Paşa'nın yeğeninin sahibi olduğu Mısır Apartmanı'ndaki dairede geçirdi ve hakkın rahmetine kavuştu.

Resmi makamların ilgi göstermediği İstiklal Şairi'nin cenazesi Bayezid Camii'nden kaldırılarak Edirnekapı Mezarlığı'na dostu Babanzade Ahmed Naim'in yanına defnedildi. 1960 yılında yol yapımı nedeniyle Süleyman Nazif'in kabriyle birlikte Edirnekapı Şehitliği'ne nakledildi. Mehmed Akif senesi kabul edilen 1986'da kabrinin üzerine Kültür Bakanlığı tarafından yeni bir lahit yapıldı.

Vefatı üzerine Fatih Gökmen; "Çıktı kırklar bir ağızdan dediler tarihin İçimizden vatanın şairi Akif gitti." Yusuf Cemil Ararat; "Cevher-i tarih-i ahlafa eder keşf-i nikab Ah gitti tercüman-i efsah-i ümmü'l kitab."

Valimizin Ziyareti

Enes Şamil KİRAZ

1964 yılında Bayburt'ta doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Erzincan'da tamamladı. 1985 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldu.

1986 yılı Haziran ayında Erzincan Kaymakam adayı olarak göreve başladı. 1987 yılında bir yıl süre ile İngiltere'de inceleme ve araştırmalarda bulundu. Daha sonra sırasıyla; Kastamonu - Küre, Malatya - Pütürge ilçelerinde kaymakamlık, Muş Vali Yardımcılığı, Bolu - Mudurnu, Ankara - Kızılcahamam ilçelerinde kaymakamlık, Düzce Vali Yardımcılığı yaptı.

2003 yılında İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşaviri ve Sivil Savunma Genel Müdürlüğü'nde Daire Başkanı olarak görevde bulundu. Eylül 2005 - Ağustos

2008 tarihleri arasında İller İdaresi Genel Müdür Yardımcısı, 5 Ağustos 2008 tarihinden itibaren İller İdaresi Genel Müdürü ve 11.05.2010 tarih ve 407 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2010-2012 yılları arasında 2 yıl süre ile Düzce Valiliği, 1 Ağustos 2012 tarih ve 2012/3511 Sayılı Kararname ile 2012-2014 yılları arasında 2 yıl süre ile Malatya Valiliği yapan Vasip ŞAHİN, 15.09.2014 tarih ve 2014/6780 sayılı kararname ile İstanbul Valiliğine atanarak, 25 Eylül 2014 tarihi itibarıyla görevine başladı. Vasip ŞAHİN, evli ve üç çocuk babası olup İngilizce bilmektedir.

28 Nisan akşamı yani Vali Bey'in geleceği günden önceki akşam, okula Vali Şa-

hin'in geleceğini öğrenmiştik. İstanbul Valiliğine atandıktan bir süre sonra kar yağışı nedeni ile 4 gün kar tatili verip kısa bir sürede biz öğrencilerin gönlünü fetheden yeni valimizi yakından görmeyi istiyorduk. Vali Bey'in saat 9-10 gibi geleceğini düşünmüştük fakat sabahın yedi buçuğunda onun okulda olduğunu öğrendik. Sabahın bu saatinde bir Vali'nin okul ziyareti etmesi bizde hem şaşkınlık yarattı hem de biraz gururlandık doğrusu. Kahvaltı yaptıktan sonra okulumuzu gezen ve okul hakkında ayrıntılı bilgi alan Vali Şahin, yönetimimizle bir hatıra fotoğrafı çektirdikten sonra okulumuzdan ayrıldı.

Valimizin Ziyareti

Okulumuzda devam eden dış cephe yenileme ve yalıtım çalışması hakkında bilgi alırken.

Vali Bey Beyoğlu Eğitim Vakfı üyeleri ve okul yönetimi ile birlikte kahvaltı yaparken.

Vali Bey Devlet Parasız Yatılı Pansiyonunu gezerken.

Valimizin Ziyareti

Vali Bey mescidde müdürümüzden okulumuzdaki Kur'an-ı Kerim dersleri ve müfredat hakkında bilgi alırken.

Vali Bey kütüphanedeki kitapları incelerken ve çalışma odalarını gezerken.

Okulumuz kütüphanesini gezerken. Ayrıca Vali Bey bir İmam-Hatip Lisesi'nin bu kadar büyük bir kütüphanesi olduğunu görünce müdürümüzü tebrik ediyor.

Valimizin Ziyareti

Vali Bey çeşitli etkinliklerin, konferans ve seminerlerin düzenlendiği konferans salonunu gezerken.

Vali Bey sınıfta öğrencilerle sohbet ederken. Vali Şahin; böyle bir okulda okuduğumuz için şükretmemiz gerektiğini, okulumuzun imkanlarının bolluğundan ve İmam-Hatip neslinin bu milletin gözbebeği olduğundan bahsetti.

Sohbetin ardından öğrencilerle birlikte Edebiyat dersini dinlerken.

BAĞ

Akif AKYILDIZ

Otogar en kalabalık günlerinden birini yaşıyor gibiydi. Bazıları askere oğullarını, bazıları da üniversiteyi kazanmış çocuklarını uğurlamaya gelmişti. Bu kalabalığı fırsat bilen seyyar satıcılar da vardı. Kimi simit satıyordu kimi de almıştı termosu eline çay, kahve... İstanbul'dan ayrılanın iki misliydi gelenler. Bu yüzden gittikçe artıyordu kalabalık. Hiç azalmayacak gibi.

Bir de benim gibiler vardı. Ben emekli öğretmen Cabir. Asker arkadaşım Muzaffer'i görmeye gelmişim ta Isparta'dan. Sene 1975. Doğuda beraber göğüs germiştik düşmana karşı usta birliğinde. Baba mesleği ile uğraşılıyor Muzaffer. Küçük bir nalbant dükkânı var. Bu devirde at kalmadı ya... Birkaç anlaşmalı at çiftliği ile çalışıyor Muzaffer. Sade bir hayat sürüyor, geçim kaygısı içinde...

Bir asker arkadaşı için gelinir mi ta Isparta'dan İstanbul'a diye sorulur elbet. Altmış yaşlarında bir emekli öğretmen nasıl katlansın on iki saatlik yola eski püskü otobüslerle? Ama Muzaffer için katlanılır be! Bağımız askerlik günlerine dayanıyor. Emir gelmişti görev yerimize. Sınırdaki çatışma vardı, destek birlik olarak gidilecekti. Emir demiri keser, bu yaptığımız vatan borcu. Tereddütsüz sırtlanmıştık biz de silahlarımızı. Çatışma anında terörist bir çocukla göz göze geldim. Kıpırdayamadım. Açık hedef halindeydim. Çocuğun gözlerinde kilitlenip kalmışım. Zalimin silahını doğrultan masum gözlerle kilitlenmişim. Bu haldeyken ben, çocuk namluyu üzerime çevirdi. Bastı tetiğe. Ben kıpırdayamı-

yordum. O sırada bana gelecek kurşunu fark etmiş Muzaffer. Ve atladı önüme iri vücuduyla, siper oldu bana. Muzaffer'in yere düşmesiyle ayıldım. Hemen yanına koştum. Kurşun Muzaffer'in kolunu sıyrılmış. Bir eliyle yaralanan kolunu tutarkengülümseyerek göğsünden çıkardı muskayı ve şöyle söyledi: "Koruyanın bir koruyanı var."

Kim vazgeçebilir ki can borçlu olduğu birinden? Bu bağı kim koparabilir ki? Ben de iki yılda bir yanına gider hâlini hatırlarım sorarım Muzaffer'e. Bu gidişimde de oturup muhabbet ettik. Konu döndü dolaştı ekonomik durumlara geldi. Artık nalbantlığın eridiğinden bahsetti Muzaffer. Geçim sıkıntısından. Üstüne üstlük torununun böbrek ameliyatı olması gerekiyormuş. İki bin lira kadar açığı varmış. Kara kara düşünüyordu Muzaffer. Kim rahatta ki şu zamanlarda? Herkes bir taraflardan kısımaya çalışıyor. Cebimde emekli maaşım vardı: Tamamı iki bin lira. Ayrılırken Muzaffer'den, masasının üzerine bütün paramı koydum küçük bir notla: "Bir canı ödemez ama..."

Cepte metelik yok, bu kalabalığın içinde sağa sola bakıyorum. Asıl amacım Isparta'ya giden bir şirketten otobüslerindeki boş koltuklardan birinde beni de götürmelerini rica etmekte. Ama bu kalabalıkta pek mümkün gözüküyordu. Ben yine besmelemi çekip girdim bir acentenin kapısından. Durumumu bildirdim. Hakkaniyetli insanlarmış. Yaşıma hürmeten bir yol söylediler bana. Bu kalabalıkta öyle bir durumun söz konusu olamayacağından ama otogara yüz elli, iki

yüz metre uzaklıktaki bir kamyon istasyonunun Isparta tarafına sevkıyat yapacağından bahsettiler.

Otogarın dar sokaklarından geçerek ulaştım toz toprak içindeki istasyona. Otuz iki plakalı bir kamyon, kontağı çevirmiş birini bekliyor gibiydi. Şoföre seslendim:

-Oğul, yolculuk nereye?

-Antalya'ya babalık. Hayırdır?

-Şey, evladım. Benim yolum Isparta'ya da...

-Eee? Otobüsle gitsene.

-Otobüsle... Otobüsle gidemem ki.

-Nedenmiş o?

-Param yok.

Birden güür çıktı, ürküttü sesi:

-Paran mı yok? Ne yapayım baba paran yoksa? Her param yok diyeni alırsak yanımıza ne olur hâlimiz sonra!

-Dur oğul. Sinirlenme. Peki, bak gidiyorum işte.

Gidiyordum ki arkamdan bağırıyor şoför:

-Hey baba! Tamam gel. Götüreyim seni ama muavinlik yapacaksın bana.

-Tamam kaptan! Nasıl istersen, deyip atladım kamyonu. Çıktık yola. Sonra anlatmaya başladı:

-Babalık bana Tsunami Şevket derler. Basınca gaza kanatlanır kamyonum. Önünde ne var ne yok alır götürür. Şu gördüğün kamyon da Bora Hasan'ın. Bugün kıyasıya yarışacağız onunla.

Hangimiz önce götürürse malı Antalya'ya, o vuracak paranın gözünü. Bu yüzden iyi bir yoldaş ol bana. Hem bakarsın hakikaten muavinlik de edersin ha?

Uzun yolculuklarda sohbet muhabbet gerek zamanın akması için. Ben Şevket'i tanımaya

çalışıyordum. O da bana sorular soruyor, muhabbet etmiş oluyorduk. Laf İstanbul'a gelişim nedenine de geldi. Sadece bir asker arkadaşı için ta Isparta'dan İstanbul'a gelmeme bir türlü anlam veremedi.

-Yok be babalık. Canını kurtarmış bile olsa o kadar yolu, bu yaşında gelmem ben. Hadi gençlikte neyse. Gücün kuvvetin olur. Paran olur vesaire.

-Evladım, insan insanın mayasıdır. Mayalanmayı sağlayan da iyiliktir, yardımdır candan cana. Sen ne kadar düşünürsen başkalarını, iyilik edersen; beklenmeyen bir yerden bir iyilik gelir dokunur sana da. Seni de düşünen olur elbet.

Böyle konuşurken zaman aktı gitti. İki üç saat kadar geçmiş farkında olmadan. Aniden önünde Bora Hasan'ı gördü Şevket. Ayağını gaza iyice bastı. Hızlandıkça hızlanıyordu kamyon. Kanatlanıp uçacaktı. Sollamak için yan şeride geçti. Sollamanın yasak olduğunu söyleyemedi karşıdan gelen otobüs görüldü. Hızla ilerliyor geri de çekilmiyordu Şevket. Bora Hasan da yol vermiyordu. Yolcu otobüsü iyice yaklaşıyordu. Son bir hamleyle direksiyonu kırdı Şevket ve yolun kenarındaki çamura saplandı kamyon. Tekerin biri fena saplanmıştı. Küfürler savuruyordu.

Ben de yavaşça yanına giderek namaz kılmam gerektiğini söyledim. Zaten sinirliydi. Bağırarak: -Ne diyorsun babalık! Seni muavin diye aldık yanımıza hacı hoca diye değil!

-Oğul, dedim. Namaz vakti geçiyor. Namazı kılıp hemen geleceğim.

-Yok öyle yağma. Teker çıkarır çıkarmaz çekip giderim. Sen de bu yaşınla kalırsın buralarda tek başına. Yürüyerek dönersin artık Isparta'ya da.

-Peki oğul, dedim. Nasıl istersen. Allah bir kapı kapattı mı diğerini açar.

Zaman kaybetmeden bir sulak buldum. Abdestimi aldım, namazı kıldım. Döndüğümde Şevket hâlâ tekerle uğraşıyordu. -Hayırdır oğul? Teker çıkmamış. Sana bir muavin lazım. Biraz evvel namaz vaktiydi, şimdi muavinlik vakti.

Etraftan topladığım çalı çırpıyı tekerin önüne set olarak koydum. Şevket bastı gaza. Öyle bir saplanmıştı ki teker patinaj çekip duruyordu. Biraz toprak attım tekerin önüne. Ama nafiye. Çıkmıyordu teker. Şevket'in de yardımıyla çok iri sayılmayacak bir taş batırdık tekerin önüne. Bastı gaza Şevket bir kez daha. Teker çamurdan kurtuldu sonunda. Şevket'in neşesi yerine gelmişti.

-Haydi babalık. İyi de muavinmişsin. Atla da gösterelim şu Bora Hasan'a gününü. Dünya kaç bucak öğrensin.

Afyon yoluna girdiğimiz zaman trafik durdu. Polisler zincirleme bir trafik kazası olduğunu, kazaya sebep olanın ise beyaz bir kamyon olduğunu söylediler. Şevket gözümün içine baktı.

-Baba, sen Allah katından gönderildin bana. Belki sen olmasan yanımda o direksiyonu kırmayacaktım yoldan. Sürecektim kamyonu hırsla Hasan'ın kamyonuna. O esnada olacaktı belki de kaza. Belki de önde olsaydık biz olacaktık Bora Hasan'ın yerinde. Biz de karışacaktık kazaya. Allah'ın sevgili kuluymuşsun. Allah senden razı olsun. Bana iyiliğin değerini öğrettin. Benim muavin işten çıkmıştı zaten. Sen yardımcı oldun bana. Dediğin gibi Allah bir kapıyı kapattı mı bir başkasını açıyormuş.

"Bir hayat kurtarmayla başladı, gönülden kopan küçük bir hediyeye devam etti. Sonra kamyonuna aldı bir diğeri. Başkası muavin oldu, tekeri çıkardı çamurdan. Ve hayatını kurtardı belki de... Hayat bağıyla bağlandılar artık birbirlerine. Bir yardım geldi yaban ellerden, bir yardım ulaştı gönüllere. Bir yardım sebepti yepyeni gönüllere..."

KAFKASYA

Muhammed Musa BAKAR

İlerleyen sayfalarda İmam Şamil ve onun çevresinde 19. yy. direnişini okuyacağınızdan dolayı bu bölümde 1990'lı yıllardan ve sonrasında bahsedeceğiz. SSCB'nin dağılmasından sonra 1991 yılında Cevher Dudaev'in bağımsızlık ilanından ve Şamil Basayev ve mücahidlerin önemli bir ölçüde Rusya içinde yaptıkları eylemlerden ve hepimizin bildiği Rusya'dan uçak kaçırıp Ankara'ya indirme olaylarından sonra Çeçen Direnişi, Kafkas Direnişi, Türkiye'de ve İslam dünyasında yankı buldu. Ama 2000'li yıllar akabinde Kafkasya coğrafyası bizler tarafından unutuldu. Bunda elbet 11 Eylül komplosu sonrasında Afganistan-Ortadoğu hattındaki Amerikan işgalinin etkisi vardır. 11 Eylül sonrası artık bizim zihinlerimiz Filistin, Afganistan, Ortadoğu odaklı çalışmaya başladı. Kafkas direnişi ne yazık ki unutuldu. Ama unutmayanlar da vardı. Ebu Hafs, Ebu Hattab gibi Arap komutanlar da çok şey kattı Kafkas cihadına. Yüksek tahsil görmüşler ve Kafkasya'ya gelerek cihada katılmışlar ve eklemek gerekir ki Ebu Hafs Dokko Umarov zamanında onun yardımcılığını yapmış. Yani aslen Arap bir mücahid direnişin ikinci adamı olmuştu. Kafkasya'da son yirmi yıldır iki yüz elli binden fazla insan yaşamını yitirdi. On binlerce kişi mülteci durumuna düştü. Direniş önderlerinin çok önemli bir kısmı şehit oldu. Onların belki en önemlileri Cavhar Dudaev, Şamil Basayev, Aslan Mashadov, Kadirov güçleriyle çarpışırken şehit olan Dokko Umarov ve Emir Seyful-

lah. Günümüz direnişi açısından Emir Seyfullah çok büyük önem arz etmektedir. Emir Seyfullah'a geçmeden önce Kadirov'dan (Şimdi Çeçenistan Cumhuriyeti'nin başındadır) bahsetmek zaruridir. Rusların desteklediği babasının ölümünden sonra iktidara geçen tam adıyla Ramzan Kadirov, Dağıstan'a atanan bir başka Rus işbirlikçisi Süleyman Kerimov ile Kafkasya korku imparatorluklarını kuran "kuklalar". Kendi doğum günü için sadece kemancıya 500 bin dolar ödeyen, babası adına "minaresine Rus bayrağı asılı camiler" yaptırtan, askeri kışlaları sapkın askerleri için kullanan, Rus yanlısı, İslam düşmanı, motosiklet kulüplerine katılan ve "Çeçenistan'ı Dudaev kurtarmadı, Putin kurtardı" diyen Kadirov ve 8 milyarlık kişisel servetiyle kulüpler satın alan Kerimov adlı kuklaların elinin altında 150 yıl boyunca açlıkla, sefaletle, sürgün ve katliamla imtihan edilen Kafkasya halkları öyle görünüyor ki, en acı imtihanlarını şimdi veriyorlar. Yüz binlerce Kafkasyalı dünyanın çeşitli coğrafyalarına dağılmış durumdadır. Kafkasya ise tam bir korku imparatorluğuna dönmüş durumda. Hiçbir insan hakları örgütü bölgede çalışma yapamıyor, hatta Ruslar dahi. Bölgedeki insan hakkı ihlallerine dikkat çeken örgütlerin çalışanları ve bağımsız Rus gazetecilerin öldürüldüğü bir korku filmi andırıyor güzel Kafkasya.

Başta da belirttiğim üzere şimdiki durumu açıklamak açısından anlatmamız gereken Emir Seyfullah'tır. (Anzar Esteminav)

Yukarıda bahsettiğimiz sebeplerden ve daha da önemlisi 14 etnik unsurun yaşadığı, otuz kırk kadar çeşitli dilin konuşulduğu coğrafyada milliyetçi, ulusalcı bir direnişle savaşın bitmeyeceğini biliyordu. Rusya, Kafkasya halklarının bu denli farklı etnik kimliklere sahip olmasını daima bölgeyi kontrol altında tutmanın bir aracı olarak gördü. Çarlık Rusya'sından bugüne kadar bölgeyi işgal altında tutan SSCB ve günümüz Rusya'sı, kimi toplulukla işbirliği yapmış, kimisiyle savaşırken diğerini onun karşısına çıkarmıştı. Sürgün politikalarında dahi benzer bir tutum sergilemişti. 1864 Büyük Çerkez Sürgünü gerçekleşirken, Dağıstanlılara dokunmamış, 1944 Çeçen-İnguş Sürgünü sırasında ise boşalan yerlere diğer Kafkas halklarını ve bilhassa Rusları yerleştirmişti. Rusya böylece zalimce bir iskân politikasını yürütürken, Kafkasyalı halkları birbirlerine düşman etmeye çalışmıştı.

Ruslara karşı Kafkas halklarını ilk defa bir amaç uğrunda birleştiren ve 1785 yılında büyük bir zafer kazanan Çeçen asıllı İmam Mansur ve daha sonra yine aynı şekilde 1834'te birliği sağlayan Avar asıllı Dağıstanlı İmam Şamil bu ayrılıkların nasıl vahdete dönüşebileceğinin işaretini vermişti. Kendilerine miras olarak kalan direniş hattının bir ucunda bulunan İmam Şamil Dağıstanlıydı. İmam Mansur Çeçendi. Tarih boyu Rus yayılmacılığına karşı Müslüman kimliğiyle karşı durmaya gayret edenlerin etnik kimlikleri öne çıkartılmamıştı. Çünkü asıl olan

KAFKASYA

İslam davasıydı. Ulusal çıkarlar, milliyetçi fikirler İslam davasının önüne geçemezdi. Bunun farkında olanlar, kurtuluşun tek bir grupla sağlanacağına değil Kafkasya'da bir birlik kurulmasına inanıyorlardı. 1999 yılı da Şamil Basayev ve Ürdünlü komutan Hattab'ın çabalarıyla direnişin seyri açısından önemli bir dönüm noktası oldu. Öyle ki, mücahidler, Ruslara karşı verilen bu mücadelenin hem dini usul çizgisinin hem de siyasi ve coğrafi alanının belirlenmesi noktasında büyük bir aşama kaydettiler. Ne yazık ki Çeçenler bunu büyük bir bedel ödeyerek öğrendiler. Mesela 1994 yılında Ruslar, Cevher Dudaev önderliğindeki Çeçenistan'a 500 bin askerle saldırıp 250 bin insanı katletti.

Son aşamada da Emir Seyfullah ve Dukko Umarov sahneye çıktı. Diğer Kafkas halklarına, 2007 yılında Çeçen-İçkerya Cumhuriyeti'ni lağvedip, Kafkas-

ya Emirliği'ni ilan ederek rehberlik ettiler. Çeçen direnişi sadece kabuk değiştirmekle kalmıyor, içeriğini de İslamcı argümanlar ve İslamcı ideallerle şekillendiriyordu. Laikler, milliyetçiler bu çeperin dışında kalabilirdi. AB'nin ve ABD'nin desteğini tamamen yitirmekle kalmıyorlar, aynı zamanda kendilerini, Rusya'ya karşı savaştıkları için maddi anlamda destekleyen Körfezdeki Arap ülkelerini de karşılıklarına aldıkları için maddi anlamda büyük bir cenderenin içine sokuyorlardı. Son zamanlarda durum biraz daha ferdi olmasına rağmen; Arap ülkeleri Amerikan kontrolü altındaydı. Hem Kafkaslar'ın ABD'ye karşı gelmesi hem de Müslüman coğrafyasındaki Amerikan işgalinden dolayı Arap ülkeleri Amerikan politikası yönünde adımlar atıyorlardı.

Ancak, cepheyi genişletmeleri, Kafkaslardaki diğer mücahid unsurların bir çatı altında

toplanmasını sağlamıştı. İnguşlar, Dağıstanlılar, Nogay Tatarları ve Çerkesler de artık direnişin asli unsurları haline gelmişti. Savaş tüm Kafkasya'ya yayılırken Çeçen davası olmaktan çıkıyordu. Kabardey ve Balkarya ile birlikte İnguşyalı İslami cemaatler de Emirliğin otoritesini tanıdıklarını ilan ettiler. Mücahidler artık küçük bir toprak parçası için değil, tüm Kafkasya için mücadele ediyorlar. Artık savaşırken akıllarında Filistin, Kudüs, Mescid-i Aksa var. Mücahidlerin de dediği gibi "Asıl hedef Kudüs, Mescid-i Aksa özgür kalana kadar savişimizdir." Son olarak sizinle araştırmalarımız sırasında sıkça rastladığımız bir sözü aktarmak isteriz:

"Bizim davamız kuru bir toprak kavgası değil, İslam şeriatını hakim kılma kavgasıdır."

SEYH SAMİL

1797'de Dağıstan'ın Gimri Köyü'nde doğan Şamil, Kumuk kökenli bir Türktür. Birçok ilim dalına da vâkıf olan Şamil kendinden önce İmamet makamında bulunan Gazi Muhammed ve Hamzat'ın en sadık yardımcılarındandı.

İmam Hamzat'ın Hacı Murad ve onun kardeşi Osman tarafından suikaste uğraması ile İmamlığa yani Devlet Başkanlığına seçildi. Aynı zamanda askeri bir dehaydı Şeyh Şamil.

Askeri dehasının en büyük kanıtlarından biri de 3 bin kişiyle 10 bin kişiye karşı Ahulgo'u savunduğu Ahulgoh Müdafaasıdır. Bu savaşta Ruslara çok

ağır zaiyat verdirerek Rusların bir haftada almayı planladığı Ahulgo'u 3 ay savunmuştur. Savaş esnasında Ruslar hileyle İmam'ın 8 yaşındaki oğlu Cemaleddin'i de esir etti.

İmam Şamil'i elinden kaçırarak Ruslar 100 bin kişilik muazzam bir ordu hazırlayarak Şamil'in karargahı olan Dargo Köyünü ele geçirmek için hareket eder. Dargo'yu önceden boşaltan Şamil, Rusları İçkeri Ormanlarına doğru çeker. Devasa ağaçların her yeri kapladığı bu ormanda İmam, çeşitli hilelerle Rus ordusunu parçalara ayrılmaya zorlar ve ordunun bir kısmını imha eder. Erzağı tükenen Rus ordu-

sunun bir kısmı hatırı sayılır bir kuvvetle erzak temini için bir Rus kalesine gider. Giderken onlara saldırmayan Şamil, dönüş yolunda Rus ordusunu 1 ay daha idare edecek bu muazzam ganimeti yağmalar ve Rus ordusunu bozguna uğratar ve 3 Rus generali öldürülür.

Hiç kuşkusuz dünyanın en iyi gerillalarından olan Şamil, 25 yıl Kafkasya'yı Ruslara zindan eder. Hatta çara bağlı olan Gürcü prensinin sarayını basarak prensesi kaçıtır ve bu rehine ile Ahulgoh'ta elinden alınan oğlu Cemaleddin'i takas eder.

Şamil'in Sultan Abdülaziz'den yardım istemesi üzerine İstanbul'dan büyük bir yardım donanması yola çıkar. Fakat o zamanlar Osmanlı'nın müttefiki olan İngiltere ve Fransa çeşitli bahanelerle donanmayı alıkoyar.

Yeni çarın tahta geçmesiyle Ruslar silah teknolojisinde büyük bir adım atmış ve yivli silahlar kullanmaya başlamıştı. İmam, Hacı Murad'ı Ruslara casus olarak yolladı fakat dönüşte Hacı Murad ve beraberindeki 11 kişi 300 kişilik bir Rus birliği tarafından kuşatılıp şehid edildi.

Şamil'in karargâhından uzak olan birçok köy yakılıp yıkıldı. Ruslarla mütareke imzalamak isteyenler İmam'dan çekinerek İmam'ın annesine başvurdular. Annesi de bu mevzuyu Şamil'e açtı. Şamil ise davasında ne kadar kararlı olduğunun bir kanıtı olarak annesini 100 kırbaç ile cezaya tabi tuttu. Fakat annesinin yaşlı olduğunu söyleyerek 100 kırbaç kendisine attırdı.

Birçok vilayet ve Şamil'in müridleri savaşmakla bir sonuç çıkmayacağını düşündükleri için mücadeleden vazgeçti. Bu parçalanış ile üç dört yılda 400 kişiye

ŞEYH ŞAMİL

kadar düştü. Şamil de Gunib tepesindeki küçük kalesine kadar çekildi. Ruslar burayı 70 bin kişi ve 100 adet top ile kuşattı. Kuşatma bu sayı üstünlüğüne rağmen haftalarca sürdü. Ruslar bu sefer siyasi yolla bu meseleyi halletmek için kaleye temsilci yolladılar. Her ne kadar Şamil'in kuvvetleri kadın ve çocuklar dahil 100 kişi olmasına rağmen Şamil teslim olmak istemedi fakat diğerleri Şamil'e savaşmayı bırakmaları için ısrar ettiler.

25 yıl Ruslara geçit vermeyen Kafkas Kartalı İmam Şamil, 1859 tarihinde beraberindekilerle Türkiye'ye iltica etme şartıyla teslim oldu. Fakat Rus kumandan antlaşma tarihinin geçtiği gerekçesiyle onu başkent Petersburg'a yolladı. Çar 2. Aleksandır ona duyduğu müthiş hayranlıkla ona sarıldı ve İmam'ın yüzünden ve sakalından öptü. Onun şerefine ziyafetler verdi ve onu hep yanında oturttu.

Bir vakit sonra Şamil ve ailesini Kaluga şehrine yerleştirdi ve bu şehirden geçen tüm üst rütbeli komutanlara Şamil'in huzuruna çıkmalarını emretti.

Bu esaret süresi Şamil ve ailesine yaramadı, Şamil'in simsiyah sakalına ak düşürdü ve ailesinden bazıları veremden vefat etti. Bu ölümlerin üzerine çar, uzun süredir Şamil'in hac vazifesini yerine getirmekteki arzusunu yerine getirdi ve Şamil'in oğlunu esir alarak tekrar Rusya'ya dönmek şartıyla onu ve beraberindekileri İstanbul'a yolladı.

Sultan Abdülaziz onu sarayın kapısında karşıladı ve ona büyük hürmet gösterdi. İmam Şamil'in İstanbul'a geldiğini duyanlar akın akın onu görmeye geldi. Bir vakit sonra Sultan, ona gemi tahsis edip kutsal topraklara yolcu etti.

Cidde limanında kabileyi Mekke emiri, ileri gelenler ve mahşeri bir kalabalık tarafından karşılanarak Mekke'deki Şürefa dairesinde misafir edildi. Hac sırasında orada bulunduğunu duyan dünyanın dört bir yanından gelmiş yaklaşık yüz bin Müslüman'ın onu görmek için yarattığı izdiham sonucu, hükümet yetkilileri İmam Şamil'i Kabe'nin üstüne çıkarmak suretiyle

bu hayran kalabalığın arzusunu tatmin edebildi.

Şamil, hac görevini yerine getirdikten sonra Medine'ye geçer. Bu günlerde takatten düşer ve çektiği ızdırap tahammül edilemez seviyeye gelince yatağa düşer ve 1871 Şubat'ında 74 yaşında vefat eder. Cenazesinin yıkanmasında Mekke emiri bizzat bulunur ve onu yıkar. Muazzam bir kalabalık eşliğinde naaşı Cennet-ül Bakî' Mezarlığına defnedilir.

İmamlığı müddetince İmam Şamil; 25 yıl Ruslara geçit vermemiş, düzenli adil ve idari sivil bir devlet mekanizması geliştirmiş, medreselerde eğitime önem verdimiş, fikir ve sanat alanında da büyük adımlar atılmasını sağlamıştır. Döneminde tophaneler, baruthaneler, silahaneler yapılmış, muntazam birlikler halinde askeri teşkilat kurulmuştur. Güçlü hitabeti, kararlı tutumu ve askeri dehasıyla büyük başarılar kazanmıştır.

Enes Şamil KİRAZ

Dünyada menfaati için sevgi gösterisinde bulunan insanlar kadar alçağı yoktur.

Her Kahraman Yiğit Değildir!

Ethem ERDOĞDU

Amerikan Deniz Piyadelerinin ("Marine"lerinin) şahadetnamelerini duymamışınızdır. "Mezuniyet" töreni, gencecik erin, "Bir Deniz Piyadesi Nedir?" haykırışı ile başlar ve şöyle devam eder:

"Birleşik Devletler Deniz Piyadeleri, iki yüz yılı aşkın titremesidir yerin! Cehennemdir! Ölümdür! Yıkımdır! Dünyanın gördüğü en iyi savaş makinasıdır! Bombaların açtığı bir çukurda doğduk biz! Anamız bir M-16, babamız ta kendisidir İblis'in! Denk al ayağını! Senin hayatına yönelik yeni bir tehdittir, yaşadığım her an benim! Ben, kaba görünüşlü, gezginci bir deniz piyadesiyim! Ben, kibirli, benmerkezci ve küstahım! Korku nedir bilmem, çünkü korkunun ta kendisiyim ben! Kan ve bağırsaktan oluşan yeşil bir canavarım! Suda da, karada da yaşayabilirim! Ama sudan çıktım ve cerahatimi dünyada mukim Amerikan-karşıtlarının üstüne boşaltıyorum! Ne zaman gerekir, ne zaman olursa, muharebe alanında görkemli bir ölümle ölecek, hayatımı Annem, Deniz Piyadeleri ve Amerikan Bayrağı uğruna feda edeceğim. Kartalı Hava Kuşvetleri'nden, çıpaı Deniz Kuşvetleri'nden, halatı Kara Kuşvetleri'nden çaldık biz! /forlarından bahsediyor. Amerikan Deniz Piyadelerinin forları halat sarılı çıpanın üstüne konmuş kartaldır/ Tanrı dinlenirken Yedinci Gün'de, O'nun sınırlarını aştık, dünyayı çaldık! O gün, bu gün, gösteriyi biz yürütüyoruz. Biz, piyadeler gibi yaşar, denizciler gibi konuşur, her ikisinin de ayaklarını yerden keseriz şamarlarımızla! Gündüz asker, gece hovarda, dilediğimizde sarhoş ve Tanrı'nın izniyle, Deniz Piyadeleriyiz, biz!"

Şimdi bize dönelim. Rahmetli Bekir Erdoğan'ın kaleme aldığı Deniz Harp Okulu Marşı şöyledir:

*Şahlan artık ey deniz şanlı dostlar geliyor
Ummanlara hükmeden Barbaroslar geliyor
Baş koymuşuz uğruna biz bu coşkun suların
Ruhumuza dalgasız ölçüler dar geliyor*

*Biz denizci gençleriz göğsümüz şeref dolu
Atatürk'ü izleyen yol Deniz Harp Okulu*

*Bu ölümsüz sulara her adanmış can bizim
Her savaşın bahtını zafer yazan kan bizim
Türk'üz levent oğluyuz vira demir şan bizim
Kalyonlara yön veren kutlu rüzgâr geliyor*

*Biz denizci gençleriz göğsümüz şeref dolu
Atatürk'ü izleyen yol Deniz Harp Okulu*

*Biz cihana ün salan şanlı kahramanlarız
Yıldırma tayfuna korkusuz el sallarız
Barış için açılmış ak çiçekli dallarız
Ay yıldızlı sulardan yurda bahar geliyor*

*Biz denizci gençleriz göğsümüz şeref dolu
Atatürk'ü izleyen yol Deniz Harp Okulu*

*Kahramanlık andıdır bahriyenin güür sesi
Donanmamız suların şimşek çakan pençesi
Bu çelikten adımlar bir zaferin müjdesi
Tarihlere şan veren Barbaroslar geliyor*

*Biz denizci gençleriz göğsümüz şeref dolu
Atatürk'ü izleyen yol Deniz Harp Okul*

Zihinlerde bir tablonun oluşmaya başladığını sezebiliyoruz şimdiden. Yazının başında geçen militaristi tanımlamak gerek. Militaristin Türkçede karşılığı yok. "Askerci" sözcüğü karşılamaz, çünkü anlamsızdır. "Harp taraf-tarı" diye çevirseniz ki Redhouse olsun, Kanaat Kitapevi'nin 1948

Okçugil, "Okul Lûgati" olsun, böyle çevirirler, havada kalır. Kimse bir genelkurmay başkanından daha "militarist" olmasın, bu ülke, savaşa girmemek için istifa etmiş genelkurmay başkanlarının var olduğu ülkedir. Bakınız, Orgeneral Necip Torumtay ve farklı biçimde de olsa Mareşal Fevzi Çakmak.

İngilizceden İngilizceye Webster'de, militarizm: "militaryspirit, idealsandattitudes of professionalsoldiers / askeri ruh, profesyonel askerlerin ülkü ve tutumları" diye tanımlanır. "Bu tür ülkü ve tutumların bir ulusta revaç buluyor ya da sürüyor olması, ya da askeri bir kastın hâkimiyeti" şeklinde bir ikinci tanım, onun ardından da bir "eşanlamı" kelime verilir: "agressiveness," yani saldırganlık. Ve anlarız ki, Anglo-sakson dilinin geçerli olduğu ülkelerde "profesyonel" askerlerin ülküleri "saldırı," tutumları "saldırgan" tanımlarına denk düşer. Deniz Piyadelerine cuk oturan bir tanım.

Öte yandan, profesyonel, "meslekten" anlamındadır. Ülkemizde "meslekten askerlerin ülkü ve tutumları"nın saldırgan olup olmadığı bir yana, "profesyonel" asker var mıdır, cevabı verilmesi gereken sorudur. Askerler, maaş alırlar, doğru. Bazen, hak ettiklerinden daha fazla kazandıkları da konuşulur, bu da doğru. Konuşulmayan, "profesyonel" askerlerin "iş riski"dir ki, bu "iş kazası" değil, bilerek göze alınan kör kurşun demektir. Profesyonel katiller, "lejyon" askerleri, ölümü büyük paralar karşılığı göze alırlar. Peki ya diğerleri! Bu ünlem havada kalmaya mahkûm anlaşılan.

Her Kahraman Yiğit Değildir

İlgi çekici bir başka nokta ise, Harbiyelilerin marşlarında geçen iki adet "kahraman" kelimesi. Rahmetli Erdoğan'ın iyi niyetine tüm kalbimle inanıyorum ve fakat kahraman kelimesinin yerine yiğit kelimesinin kullanılması gerek diye düşünmekteyim. Ne farkı var diyeceksiniz, çok farkı var.

"Kendini bil!" İslâm'dan, Zen'e kadar tüm dini inançların ortak emridir; "yiğit," benliğinde var olduğundan kuşkulandığı korkaklıkla yüzleşendir. Korkuyu Allah inancı yok ederken, "yiğit," yüreğindeki savaşçıyı uyandırır, umutsuzluğu ve korkuyu ilkesel olarak reddeder. Özü sözü bir olanın yanında yer alır. Sayısız hasımla tek başlarına halleşebilecekleri şeklindeki fitri bilgilerini güçlendirenler, kendilerinde var olduğunu keşfettikleri gücü, itiraf, teslim, ikrar, kabul ve ilân ederken, türdeşlerinin güçlenmelerine de yardımcı olurlar.

Çetelerin topluma hükümdar oldukları çöküş süreçlerinde, "eşrefi mahlûkat" mertebesinin hakkını vermek, her "kahraman"ın harcı değildir; "kahraman"ın böyle bir meselesi bile olmayabilir. Oysa "yiğit," "umumun zihniyeti" gibi, "umumun zihniyeti"nin kusursuz aynası sayılan hâkim medyanın "doğrular"ına da ters düşecek, farklılaşacaktır. Farklılaşmak,

bireyselleşmeyi; bireyselleşmek insanlık onurunun yüceltilmesini getirir. "Gerçekler" in üstlerinin örtülmesi pahasına güvenlik içinde olmaya, rahat yaşamaya duyduğu husumet, yiğidi "Galile etkisi" nin¹ gönüllü kurbanı olmaya aday kılarken, destek, "Kendinize güvenin! Akranlarınızın, çağınızın, 'gerçeklik'in payınıza düşen kadarıyla da olsa, hakkını verin. Dil, din, ırk, cinsiyet ayrımının tuzağına düşmeden, zamanınızın en yetkin bilginleriyle, sanatçı ve filozoflarıyla dostluk kurun. Mahrem düşüncelerinizi aşkın zekâlarla paylaşın. Sizler, anneleri tarafından sakınılmak durumunda olan özürülüler ya da çocuklar değilsiniz. Kavminizin kaderini eline almakta kaçınan korkaklar değilsiniz. Sizler, mağdurların kefareti ödeyecek, kâbustan uyandıracak yetişkin erkeklersiniz."

Biraz daha şık konuşmak gerekirse yiğit biyofildir/yaşam-severdir.² Amerikan piyadeleri tarzındaki bir kahraman tipolojisi ise ancak nekrofilidir/ölü-sevicidir.³ Ölü-sevicinin felsefi ya da siyasi düşüncesinde kutsal olan, yaşanmış olandır. Güncel gerçekliğin hiçbir değeri yoktur. Değişim doğa yasalarının ihlali sayılır... Herhangi bir sorunun çözümü saldırıda

görür... Ölü-sevicinin dünyaya ve kendine bakışı da ussaldır ama. Bilim çağının, aydınlanmanın hediyesi işte. Mesela Nürnberg mahkemelerinde Nazi liderlerinden birine, "Bu kadar Yahudi'yi nasıl öldürebildiniz?" diye sorulur. Adam şöyle bir duralar, işte, gaz odaları şu kadar metreküptü, şu kadar insan doldurulunca gaza şu kadar yer kalıyordu, diye başlayıp ceset başına optimal verimliliği nasıl sağladıklarını anlatır. Ussal bakıştan kasıt bu.

Ve çok üzücüdür ki, bugün etrafımıza baktığımızda ölü-seviciliğin emarelerini görebiliyoruz. Çok karmaşık olmasına, sosyolojik tahliller yapılmasına gerek kalmadan görebiliyoruz. Söz gelimi, önceki günlerde oynanan Fenerbahçe-Galatasaray maçındaki taraftarın "Biz buraya ölmeye geldik!" gibisinden haykırışı nekrofiliktir. Bilinçli yahut bilinçsiz, adam "Kan ve bağırsaktan oluşan yeşil bir canavar" misali çırpınıyor. Habbeyi kubbe yapma diyeceksiniz şimdi. Fakat bu böyledir, insanın ağzından çıkan onu borçlandır. Sonunda iflasın eşğine bırakır. Batmamak ise yiğitlikte, bu gezegende eşrefi mahlûkat olarak yaşayabilmekte saklıdır.

HÂİB Ü HÂSİR DEĞİLİZ ÇOK ŞÜKÜR!

Alibaz DURSUN

“(A)sosyal medya”nın hayatımıza girmesiyle birlikte hayatımızın her noktasında değişim yaşandı. Zevklerimiz, iletişim tarzımız, her şeyimiz farklılaştı.

Yazımızın başında dedik, (a) sosyal medya diye... Evet, asosyal medya, zira sosyallik genel ağda “takılmak”la olmuyor. Genel ağ üzerinden kullanılan bu araçlar, insanlarımızı asosyalliğe itiyor. Pek çok insan, sanal bir dünya oluşturuyor kendisine burarda. Hakikatte olmadığı insanlar olabiliyor, hakikatte sahip olmadıklarının sahibiymiş gibi davranabiliyor, hakikatte yapmadıklarını yapmış gibi gösterebiliyorlar. Bu da sanal âlemde kendisine bir ütopya oluşturan insanlarda gerçek dünyaya karşı bir korku, bir mevkiini kaybetme endişesi oluşturuyor. Haliyle bu insanlar bir süre sonra sanal iletişim araçlarının kölesi oluyorlar, başından kalkamaz hale geliyorlar.

Yukarıda bahsini ettiğimiz hadise (a)sosyal medya araçlarının toplumda açtığı tahribatlardan biri. Bir diğeri ise asıl meselemiz olan dil meselesi...

Dil; mühim bir mesele olmasına karşın, ne yazık ki belki de en az ehemmiyet verilen meselelerden biri haline gelmiştir. Hatta “mesele” olmaktan dahi çıkmıştır, zira bir olgunun “mesele” haline gelmesi en azından onun ilgilendirilmesi gereken bir şey olduğunu gösterir.

Dilin ne derece ehemmiyetsizleştiğini göstermek adına birkaç misal verelim. Ünlü bir yazarın ünlü bir kitabında, (yazarın ismini vermiyorum, zira böyle yaparsam bu yazı bir tenkit yazısı niteliğine bürünür) “start almak” ve “okeylemek” gibi kelimeleri çekinmeden kullandığını görüyorum. Yahut televizyonda, bir basketbol maçı izlerken sunucunun “oyun kurucu” yerine “gard” (guard) ve “kenar” yerine “benç” (bench) demeyi uygun bulduğunu dehşete kapılmış bir şekilde müşahade ediyorum.

Gelelim (a)sosyal medyaya... Buradaki durum, kitaplarda ve televizyonda gördüğümüzün kat be kat fazlaşmış ve iğrençleşmiş hali. İğrençleşmiş diyorum,

zira kullanılan dil ne Türkçeye benziyor, ne de başka bir dile... Yalnızca yozlaşmış, bütün değerlerinden arındırılmış, anlamsız ve kelime dağarcığı olabildiğine düşük bir konuşma biçimi bu dil.

Bunun sebebi hiç şüphesiz yukarıda da bahsettiğimiz ehemmiyet vermenin getirdiği hassasiyetsizlik. (A)sosyal medyada yabancı sayfalarla iletişim sık oluyor. Dolayısıyla Türkçeye ait olmayan kelimeler bolca çıkıyor karşımıza. Fakat hassasiyet olmayınca, bu kelimelere sanki bizdenmişçesine sahip çıkıyoruz, olduğu gibi kullanmakta bir beis görmüyoruz. Hatta bunları yazılışlarını bile değiştirmeden olduğu gibi yazıyoruz.

Kendi kelimelerimiz de tahrifata uğruyor. Çünkü hızlı yaşıyoruz, hızlı yazıyoruz. Uzun kelimelerle uğraşmak bize zül geliyor. “Slm” demek varken “selamün aleyküm” demeye vaktimiz yok. Hele hele “aeo” demek varken “Allah’a emanet ol” demeye hiç uğraşmayız.

Bir kere konuşmayı unutmuşuz.

HÂİB Ü HÂSİR DEĞİLİZ ÇOK ŞÜKÜR!

Mükâleme kabiliyetimiz yüz kırk karakterle sınırlı. Ötesi fazla. Çok fazla harfe, çok fazla kelimeye, okumak için yorulmaya hiç gerek yok.

Bu yaşayış tarzı devam ettiği sürece bu yozlaşmış dilin düzelme ihtimali çok düşük. Tek yapabileceğimiz en azından edebiyat eserlerinde dikkat ve televizyonlarda dikkat ederek binlerce yıllık dil geleneğimizi kaybetmemek için uğraşmak. Bunun için de edebiyatçılara ve televizyon sunucularına büyük görevler düşüyor.

Gençliğe gelince, her şeyden önce gençlere “dil neden önemlidir?” sorusunun cevabı öğretilmeli. Bugün ben arkadaşlarıma “‘Caps’ ne demek Allah aşkına? Bunun yerine başka, Türkçe bir kelime yok mu?” dediğimde “sen de çok şeysin” diyorlar. “Şeysin” ne demekse. Çok hassassın mı demek istiyorlar? Zaten öyle olmalı değil miyim?

Almanya, Afrika devletlerinden Burkina Faso ile bir ticaret anlaşmasına oturacakmış. Almanlar çok cazip teklifler sunmuş Afrikalılara, fakat bir şartla: okullarda Almanca dersi zorunlu olacak. Bir dili öğrenirseniz, o dilin konuşulduğu ülkeyle kültürel bir bağ oluştursunuz. Onların kitaplarını

okur, onların filmlerini izler, o ülkenin insanlarıyla tanışırınız. Tıpkı Osmanlı'nın son dönemlerindeki Fransız hayranlığı gibi... Fransızların yaptıklarına ilgi duyanlar öncelikle Fransızca'yı öğrenmişlerdir. İşte dil bu yüzden önemlidir, öğrencilere bunu öğretmek gerekir.

Tabii ülkesini ve milletini sevmek de önemli, milletini ve ülkesini sevmeyen kimse dile de önem vermez. Bunu sağlamak için de sağlam bir tarih bilgisi şarttır. Köklerden güç alarak aşağılık karmaşasından kurtulmalı, şanlı bir geleceğe kanat çırpmalıdır insan.

Eskilerin dile ne kadar ehemmiyet verdiklerini tarih menkıbelerinden ve yaşanmış hadiselerden anlayabiliyoruz. Nitekim bu derece muazzam eserler veren dedelerimiz, başka türlü bu işi başaramazdı. Bununla ilgili müverrih Dursun Gürlek'in “Tebesüm ve Tefekkür” kitabından bir hadise aktarmak istiyorum:

Sâmiha Ayverdi'nin babası, hastalığı günden güne artan Ali Nusret Bey'i Draman'daki evinde ziyaret ediyor. Bu yoklamalardan evine döndüğü zamanlar, hüznü annesine “Bugün, geçenkinden daha kötü” diyordu. Yine bir ziyaret dönüşü, mütad şifâhî raporunu

verirken, “Hanım, diyor. Bugün ne oldu biliyor musun? Hastanın annesi: “Hakkı Bey oğlum, Nusret yatalı haybahâsıl kaldık.” Deyince Nusret adeta öfkeyle başını yataktan kaldırdı: “Anne, anne... Haybahâsıl değil, hâib ü hâsir” diyerek annesini düzeltti.”

Ali Nusret Bey'in hasta yatağında dahi gösterdiği hassasiyete bakın! İşte bunun için biz eskinin âlimlerini hasretle yâd ediyoruz.

(A)sosyal medyada dilin kullanımına dikkat etmemiz için öncelikle günlük hayatımıza da dile verdiğimiz önem yansıtmalıyız. Söz, sihirdir. Fakat bu sihrin tesiri bizim elimizde... Bu şekilde devam edersek, söz, söz olmaktan çıkacak ve sihrini de kaybedecek. Sonra ahlar vahlar edeceğiz, “neden insanımız birbirine tahammül edemiyor, neden evli çiftler anlaşmıyor, neden öğretmen öğrenci ilişkileri böylesine bozuk?” diyerek.

Bu sihirli hazinenin anahtarları elimizde. Kullanıp kullanmamak bize kalmış. Ya kullanır ve mana ülkesinde büyük hazinelerin sahibi oluruz, ya da meteliğe kurşun atar hale geliriz.

Öyleyse, başladığımız gibi bitiriverelim: “Birazcık ehemmiyet, birazcık hassasiyet lütfen.”

İçimizdeki Cevher

Alibaz DURSUN

Edebiyat öğretmeni ve yazar Asım Gültekin, Cafcaf Dergisi'nin nam-ı diğer Asım Abi'si, geçtiğimiz sene imam-hatip talebelerini ülkemizin fikir ikliminin oluşmasında emeği geçen mütefekkir, şair ve ilim adamlarıyla buluşturmayı amaçlayan bir proje başlattı: Cevher Ekipleri Projesi.

Projenin bizi okul ayağını taşıyan, tanıdığı birçok simayı okulumuza getiren, projeye çokça alakadar olan -şimdi Pertevniyal Lisesi müdürü- matematik hocamız Zekeriya Arslantürk Beyefendi'nin adını da ayrıca zikrederim.

Proje, okulumuzda bilhassa geçen sene pek hareketli geçti. İlk, gazeteci-yazar Yusuf Kaplan Beyefendi'yi ağırladık. Kendisi "Neresisiniz?" sorusuyla başlayıp zihinlerimizi zorlayan, fakat bir o kadar da dikkat çeken konuşmasıyla ufuk açıcı bir girizgah yapmış oldu. Sonrasında; bidayeti güzel olan, fakat mahiyetini tam olarak kav-

rayamadığımız bu projenin neyi amaçladığını, nasıl oluştuğunu anlatmak için Asım Abi bizzat geldi. Fikirlerimizi sordu, "eğitim" kavramına çatan bir konuşmayla gönlümüzü aldı.

Binlerce yılın yabancı "Tanrı Uludur Tanrı Uludur"un minarelere değdiği korkunç yılların şahidi, kalbi iman nuruyla dolu bir tatlı amcayı, Ahmet Lütfi Kazancı'yı, konuk ettik. Sahabe-yi güzünün mübarek hayatlarını pek latif bir dille anlattığı kitaplarını büyük bir zevkle okuduk.

Okulda hakiki manada bir kültür ortamı oluşmaya başladı. Gelecek yazarların kitaplarını, hayatlarını okuyor, gelecekleri günü merakla bekliyor, Zekeriya Hoca'mızdan sürekli yeni insanları davet etmesini istiyorduk. Güray Süngü abinin romanlarını okuduk, edebiyat ve Müslümanın duruşu hakkında konuştuk. Adem Özköse buluşması, en coşkulu buluşmalardan biriydi. Dünyanın çeşitli merkezlerine yaptığı heyecan dolu gezileri ve

oralarda tanıştığı insanları anlattığı akıcı ve güzel kitabı "Seyyah"ı adeta yaşayarak okuduk, Adem Abi gelip anlatmaya başlayınca da o serüvenlere bizzat atılmış gibi olduk.

Daha kimler gelmedi ki? Mustafa Özdamar evliyauallahın Hak Teala'ya muhabbetini, Ahmet Taşgetiren siyaset ve Müslümanın duruşunu, Altınoluk dergisi ve Bugün Gazetesi'nde yaşadıklarını, Prof. Burhanettin Can verilerle gençliğin nereye gittiğini anlattı.

Köşe yazarı ve şair İsmail Kılıçarslan, şiirden konuştu. İsmail abiyle "Amerika sen busun, o.. çocuğusun" dedik. Müslüman "Niye şiir yazar?", "Nasıl Şuara suresinde belirtilen vadide dolaşıp yapmadığını söyleyen şairlerden olmayız?" ve insanın hayatı "Nasıl bir kitapla değişir?" sorularına cevap aradık. Ayrıca İsmail Abi okulumuzu çok beğenmiş, Yeni Şafak'taki bir köşe yazısını bizim okulu taltif için ayırdı. Ona da ayrıca teveccü-

hünden dolayı teşekkür edelim. Gelelim bu seneye. Eski coşkusu- nu biraz yitirmiş gibi görünse de (malum, YGS MGS muhabbetle- ri) proje tüm hızıyla devam etti. Daha çok kıymetli akademisyen- leri misafir ettik bu yıl.

Ülkemizin önde gelen kadın Sosyologlarından, -kadın diye ayrıca belirtmeme kızabilir, ben yine de risk alıyorum- Fatma Barbarosoğlu memleketimizde İslami kesimin, - kesim derken cemaat, grup, bölük manasında, yoksa islami usule göre kesilmiş etten bahsetmiyorum- yaşadığı müşkül durumların temelini in-meyi denedi, "imaj ve takva"nın nasıl yan yana duramayacağını ve içimizdeki aşağılık psikolojisi- ni bir an önce silkeleyip atmamız gerektiğini söyledi.

Şehir Üniversitesi İslami İlimler dekanı Mehmet Ali Büyükkara, İslam dünyasının nasıl bir halle karşı karşıya bulunduğunu; Şii

Hilali, Selefilik-Vahhabilik gibi akımların ve İngiliz-Amerikan güdümlü Suud ile İran'ın nasıl aynı amaca hizmet ettiklerini, bize düşenin düşmanlık ve kini artırmak değil, gördüğümüz münkeri nehyetmek ve marufu emretmek vasıtasıyla nefret söy- lemlerini yok etmek olduğunu savundu.

Kitaplarıyla bir nesle yön veren münevver bir ilim adamı, İhsan Süreyya Sırma'nın da ufuk açıcı konuşmasından müstefit olduk. FSM Üniversitesi Medeniyetler İttifakı enstitüsü, İSAR ve Sabahattin Zaim Üniversitesinden tanıdığımız "Açık Medeniyet" ki- tabının müellifi kıymetli sosyo- log ve ilahiyatçı Recep Şentürk, "Kızıl Elma" başlıklı pek uzun süren fakat gözlerimizi kırpmadan dinlediğimiz nefes kesici bir sohbet yaptı. Sohbetinde hedef- lerimiz, milletimize unutturulan Fıkıh ilmi, zihinlerimizin laik-

leşmesi ve Medeniyet idrakimiz hususlarına değindi.

Böylesine güzel, verimli bir proje Cevher Projesi. Belki bir daha hiç görmeye muvaffak olamayacağımız kıymetli ve latif insanlarla tanış olduk bu proje sayesinde. Haberimiz dahi olma- yan mevzularla alakadar olduk, öncesinde dikkatimizi celp etme- yen kitapların değerini kavradık bu veçhile onları okuduk.

Başta projenin mimarı Asım Gültekin, okulumuzda başlatıp sürdüren Zekeriya Arslantürk olmak üzere emeği geçen herkes- ten Allah razı olsun.

Bizi kırmayıp okulumuza kadar zahmet eden münevverlerimize de teşekkür ederiz.

Böyle hayırlı projeler devam eder inşallah.

Âlemlerin Rabbi, Allah'ın adıyla.

Sene 571'di, şereflendirdiğinde bizi Efendim, nice naatlar dile geldi seni anlatmaya. Mevlidler okundu, dualar edildi adınla yıllar boyunca. Sen, âlemlere rahmet Muhammed'sin ya Rasulallah.

Ben senin ümmetinde bir nokta, sen benim hayatıma bir yolsun Ya Rasul. Yolundan gitmeye and içtiğimde yaşım, onu henüz geçmişti. Bir kitapta okumuştum on yaşında kalbinin çıkarılıp temizlendiğini. Ve ben de "Bundan sonra temiz Peygamber'in temiz ümmeti olacağım." diyerek daha ayrıntılı okumaya başladım hayatını. Adamak için hayatımı, senin yoluna. Cefalarla, mücadelelerle dolu hayattı senin hayatın Ya Nebî. Ama; putlara tapan, birbirinin hakkına riayet etmeyen, zenginlerin fakirleri ezdiği, erkeklerin kadınları hiçe saydığı, en azılı toplumu bizlere

örnek olacak hâle getiren yoldu seninkisi. Asr-ı saadete açılan hayatını gücüm yettiğince yaşamaya söz vermiştim kendime. Şimdi, sen de bil Efendim. Hayatını yaşamaya and içiyorum huzurunda.

Dün gece de seni okudum uyumadan önce. Her Ensar'a bir Muhacir kardeş edişin, merhametini herkes için gösterişin derinden etkiledi beni. "Peki ya biz?" diye fikreylerken uyuyakalmışım. Uykuda zaman nasıl geçer bilinmez. Ama ben bildim Ya Rasulallah. Rüyamda, buğular içinde bir bahçede otururken bir ses duydum, bir ses ki yeri göğü inletir, bir ses ki gönülleri titretir: "Hz. Muhammed; âlemlere rahmet, gönüllere merhamet, ümmetine duacı... Nebiullah, Rasulullah, Halilullah, Veliyullah, Habibullah; bugün sabah namazını İslam'ın sancağı olmuş Osmanlı'nın baş şehri, şehirlerin anası, Peygamber hadisine nail olmuş Konstantin'de, şimdiki is-

miyle İstanbul'da eda edecektir. Ve İstanbul'u gezecek, ümmetinin ahvalini nazar eyleyecektir!" Bir sıçrayışta kalktım telaş içinde. Efendimiz, biricik peygamberimiz gelecekti İstanbul'a ha? Eğer gelirse âlemlere rahmet peygamberimiz İstanbul'a bizler ne yaparız? Hemen eve koştum süratle. Ev halkını uyandırdım. "Uyanın, Efendimiz geliyor!" nidasını attım her yerde. Her yer ona layık olmalıydı. Evi bir şekilde halletmiştim. Hepimizin kölesi olduğu nice edevatı kaldırıp yerlerini kitaplarla süslemiştim. Artık hazırım derken birden sokaklar geldi aklıma. Ya sokaklarda üşüyen küçük çocukları, karton kağıt üstünde uyuyan yaşlı amcaları görürse biricik peygamberimiz? Ya yiyecek bir şeyler bulabilmek umuduyla çöp karıştıran evsizleri görürse? Ve bana sorarsa ümmetimin hâli nicedir diye. Ne cevap verebilirdim? Sokaktan sokağa koşarak, terden sular içinde ka-

larak sokakları da uygun kılmaya çalıştım Habibullah'a. Bir kez daha tamam demişken mescitlerimizi hatırladım. Hangi mescide buyur edecektim onu? Hangi mescide davet edecektim? Hangi mescitte sabah namazında iki üç saftan fazlası vardı? Oysa o demiyor muydu "Vallahi evlerinizde kadın ve çocuklarınızın olduğunu bilmesem sabah namazına gelmiyorsunuz diye evlerinizi yakardım." diye. Bizim evlerimiz kül olmaya mecbur değil mi? Bütün evleri dolaştım tekrar yorgunluktan ölecek duruma gelesiyeye kadar. Kim varsa "Haydi herkes şu mescide gitsin." diyerek dolaştım evden eve. Herkes ayarlanmıştı. "Elhamdülillah" dedim. Tamam, şimdi hazırız. Kafama dank etti aniden bir şey daha. Ya Peygamberimiz okulları ziyaret ederse? Ne diyebilirim ki? Ya herhangi bir eve misafir olmak istese? Hiç boşalmayan kafeleri sorsa, sabahtan akşama

kadar boş boş oturanları sorsa ne diyebilirim ki? Ve düşünmeye başladım rüyada. "Nasıl olacak?" bu iş diye. Ya da hemen bir haber salıp ertesi gün gelmesini rica etsem ondan? Bir günde ne değiştirilebilir ki? Hangi şeyi Peygamberimize layık hâle getirebilirim ki? Birkaç şeyi göstermelik düzeltmekten başka ne yapabilirim ki? "En iyisi bir ay sonra gelmesini rica edeyim." hesaplarını yaparken telaş içinde, rüya sona erdi. Kan ter içinde uyandım. Terden üstüm başım sırlıslam olmuş. Kalbim göğsümden çıkacakmış gibi çarpıyordu. Ağladım Ya Nebî; gülünecek, alay edilecek, hakaretler savrulacak hâlimize ağladım.

Bir Ensar geliyor gözümün önüne bir de Muhacir. Sen kardeş tayin etmiştin Ensar'ı Muhacir'e, Muhacir'i Ensar'a. Ensar ki senin yolunu takip için kendinde olanı sorgusuz sualsiz teslim etti kardeşine. Kendisi ye-

medi gerektiğinde, kardeşi yesin diye. Sen, nice badireler atlatmış Muhacir ile Ensar'ı bir kıldın Ya Rasulallah. Bize de bu hayatı miras bıraktın. "Ashabım, gökteki yıldızlar gibidir. Hangisini takip ederseniz hidayete erersiniz." hadisinle anlattın bizlere. Ashabın ki hep birlikte hareket etti her zaman. Birlikte yaşadılar uzun yıllar boyunca, huzurla ve esenle. Hayatları hayatındı.

Sen gereksin Efendim bizlere! Hayatından parça parça kıssalar gerek. Sünnetin gerek, ahabın gerek. Kur'an'ı, izinde yaşamak gerek. Sen gelmeden bizlere, bizim sana gelmemiz gerek. Her duamızda bir âmin de senden gerek Ya Nebî!

Selamun Aleyküm.

Sen Bir Hiç Değilsin!

Abdullah Faruk ÇİFTLİ

Sabah olunca uyanıyorsun. Kalkıp elini, yüzünü yıkıyorsun. Kahvaltı yapıp görevine gidiyorsun. Patronundan görev veya öğretmeninden ödev alıyorsun. Düşünüyorsun keşke hemen Cumartesi günü gelsin diyorsun. Akşamki diziyi çok seviyorsun ama bugün birçok ödevin var ve sen diğer insanların gözünde sorumlu birisin veya öyle olmak istiyorsun. Takdir edilince seviyorsun ancak uyarı alınca içinde bir nefret doğuyor.

Sen başkalarının fikirlerine değer veriyorsun, peki başkaları senin fikirlerine değer veriyor mu? Sen kendini sevmiyorsan, sen başkalarını seviyorsun. Sen başkaları için çaba sarf ediyorsun. Peki, başkaları

senin için çaba sarf ediyor mu? Bu soruyu sen cevaplayamazsın. Bu soruyu başka bir kişiye sormalısın. Bu soruyu çaba sarf etmediğin kişilere sormalısın ki, olumlu bir cevap alsın. Peki, sen olumlu cevap almak istiyor musun? Olumlu cevap almak için hiç çaba sarf ettin mi?

İşte bu soruyu sen kendin cevaplayabilirsin. Tabii ki bu soru öyle bir dakikada cevap verilebilecek bir soru değil. Bu soru süregelen zaman içinde cevapları kendinden oluşacak ve senin içine doğacak türden sorular.

Arkadaşların seni seviyorlar mı? Arkadaşların sana kötü zanda mı bulunuyorlar ya da seni başkalarına övüyorlar mı? İş hayatında

seni kaç kişi seviyor? Seni doğru anlayan insan mı daha çok yoksa yanlış anlayan mı? Dünyada, evrende veya bütün varlıkta genel payda ne, senin payın ne? Belki şu an bunu anlayamıyorsun.

Çünkü bu şu an senin kısıtlanmış yani yön verilmiş zekândan kaynaklanıyor. Sen güneş yüzü görmemiş toprak altındaki havuç gibisin; renkli fakat kendini göstermeyen. Kendini göstermelisin. Kendini göstermelisin çünkü sen çok şeye değersin.

Sen şu an arı kovanında iş yapmayıp yatan ancak kovandaki arıların en zekisisin.

Nebiler Nebisi'ne

Ey nebiler nebisi, efendiler efendisi
Sen mahlûkatın sebab-i vücûdusun
Ey Allah'ın rahmeti, kâinat dürdanesi
Sen mahlûkatın eşrefi mahlûkusun

Ey gönüller sultanı, şu gördüğün ümmet-i beşer
Yalnız seni okur, seni ister, seni söyler
Dîdan eyleyince beşer, seni vakt-i mahşer
Bir tebessüm et, değmesin ümmete keder

Ey Nur-i dilârâ, ecmelu salât sanadır
Katre-i şer senden bir hayli uzaktır
Kâinata vacip olan sana sonsuz selamdır
Şefaât et ya Rasûl ümmet buna muhtaçtır

Ey Nebi! Nur cemalin bizde ancak hayalî
Halimiz viranedir eğer olmazsa hakiki

Ömer Faruk NARİN

Bir Destansın Sen, “Erbakan Gibi”; Yaşayacak Ve Yaşatacak...

Ahmet AKTAŞ

Ürpertici bir ayaz... Ölümcül, öldürücü bir tipi... Bir türlü gelmek bilmeyen, aslâ gelmeyeceğine hükmedilen, ayazları, tipileri dindirici bembeyaz kar taneleri ve ruhları diriltici bahar sahnelerinin bir gün mutlaka geleceğinden ümidini kesmeyen, şuuruyla ülkesini, ülkesiyle şuuruları ören bir hoca; yok oluş zamanlarının bütün umutları karabasana dönüştürdüğü bir anda bile, diriliş, oluş ve varoluş zamanlarının hayallerini, rüyalarını gören bir dava adamı; “kim var?” denilince, arkasına bile bakmadan, “Ben varım!”, “Biz varız!” diyerek yerinden fırlayan, yollara düşen, yol yol, dağ dağ, ırmak ırmak, yorulmak, yılmak bilmeden durmamacasına gürül gürül akan, hayat sunan bir ahlâk anıtı; ev ev, meydan meydan, kahve kahve, cami cami, kürsü kürsü, nefes nefese gelecek diriliş günleri için yol alan, koşan, konuşan, konuşukça çoşan, coştukça dağları, tepeleri, ovaları bir yağız at gibi

şimşek hızıyla aşan, bir küheylân gibi kükreyerek ve yürekleri titreterek coşturan, bülbül gibi şakıyan, bir milletin yokoluş, yok ediliş serüvenini benzersiz bir diriliş destanına, eşsiz bir varoluş türküsüne dönüştüren bir destan adam...

Sayha sayha geri çekilen, çekilirken bile çekilen onca çileden, onca acıdan, onca ölüm kalım mücadelesinden sonra bile İstanbul’un fethedildiği bahar mevsiminde açan çiçeklerden devşireceği hayat iksiriyle ruh üfleyen, hayat bahşeden, merhamet kanatlarını bütün bir insanlık coğrafyasına geren Allah yolunun yolcusu fatihlerin, dervişlerin, pirlerin, öncülerin ezel-ebed hattında gerçekleşen rüyalarıyla nefes alıp vermekten bir an olsun geri durmayan, kalbi gümbür gümbür “Ya Hak!” diye atan, beyni “ey hakikat!” diye zonk zonk zonklayan, yüreği aşk ateşiyle yanan, yandıkça çağla-

yana dönüşen, “işte insan, işte kahraman” dedirtecek kadar hakikat güneşinin sönmemesi için, hakikat çiçeğinin solmaması için, hakikat çocuklarının taptaze, kanatlandırıcı yolculuklara çıkabilmeleri için, dünyanın bütün nimetlerini, lezzetlerini ikinci plana iterek yarının yine burada olması için, buranın yeniden gül bahçesine dönebilmesi için burada estirilen “fırtına”nın bütün dikenlerine katlanan, milletin, İslâm milletin yeniden hakkı tutup kaldırabilmesi için, milletin yaşadığı çürümeyi, çözülme-yi, varoluş çilesini iliklerine kadar yaşayan, ürpertici bir ayaz mevsiminde, ölümcül, öldürücü tipinin tam ortasında bile gelecek beyaz günlerin, aydınlık, nurlu ve hakikat güneşine gebe günlerin rüyasını görerek diriliş, oluş ve varoluş çilesini dolduran destansı bir kahraman, başlıbaşına bir destan...

Haçlı sürülerinin haydut çocuk-

Erbakan Hoca

larının dört bir taraftan çepeçevre kuşattıkları, ölümcül darbeyi vurmalarına ramak kaldığı bir yok oluş zamanında, tam bir boğulma anında, hüznünü çoğaltıkça çoğalan, gözyaşını akıttıkça rahmet suyuyla yıkanan, ülkeye vurulan darbelerin insanın boğaz liflerini bile boğacak kadar kıyamet sahnelerine tanık olduğu bir mahşer anında, en ön safta, cephenin en ön sırasında yer almak için can atan şanlı bir asker, yılmaz bir akıncı gibi milletin diriliş ve varoluş destanını yazan bir destan adam...

Tarihin, onur defterine saygıyla, gururla kaydedeceği destansı bir ağıt... Ve tarihe sığmayacak kadar büyük, destansı bir anıt... Mayası İslâm'ın ak mayasıyla;

hamuru tertemiz, arı duru, dupduru, arındırıcı, kanatlandırıcı hamuruyla karılan bu milletin, tam da tarihten sürüleceğinin, silineceğinin, çekileceğinin beklediği bir zaman diliminde, aslâ teslim bayrağı çekmeyeceğini, ölüme, zamansız ölüme, hakikatin ölümüne aslâ rıza göstermeyeceğini, hakikatin öz suyundan kana kana içtiği sürece her hâl ve şartta varolma, varlığını sürdürme iradesi geliştirebileceğini gösteren bir destan.

Hakikat ruhu için, Erbakan'ın şahsında yazdığım bu destan-şiiir, görünüşte, O'nun, her dâim yaşayacak ve yaşatacak destansı şiiri... Ama gerçekte, hakikat ülkesinin ve hakikat aşığı çocuklarının destanı: Senin destanın,

yazdığım; Senin Varoluş Destanının...

Peki, böylesi bir "hakikat ülkesi" misin, Sen, şu ân; böylesi bir hakikat ülküsü mü?

Ama unutma ki, hakikati yaşayacak ve yaşatacak bir aşk ve diriliş destanını yine sen yazacaksın; fetih ve varoluş türküsünü sen besteleyeceksin, dün olduğu gibi, yarın da, sen. Hani, Asım'ın nesli diyordu ya, Akif; işte O'sun sen: Hakikatin çocuğu, hakikatin tâ kendisi: Erbakan'da varolan, ete kemiğe bürünen, Asım diye diki-len anıtı, Erbakan diye görünen ruhu, hakikat ruhunu bulduğun ve yitirmedeğin, yaşadığın ve yaşattığın sürece, insanlık sana gebe, sen hakikate...

MUHAYYELAT

Abdullah Faruk ÇİFTLER

*“Ayakkabılar eskir be Ali’m, her şey eskir.
Bak sen hâlâ sevdiğim adamsın, sen eskime.”*

(Uzun Hikâye)

Uzun Hikâye filminden bu sözleri duyduğumda hemen elime kalemi almak ve bir şeyler karalamak geçmişti içimden. Ancak elime kalemi alınca bu işin böyle olmayacağını anladım. Sonra bıraktım kalemi. Bu olayın üzerinden günler, saatler hatta yıllar geçti. Yıllar sonra tekrar izliyordum bu filmi. Ancak bu sefer ben farklıydım ve bu yüzden izlediğim filmde aynı değildi fikrimce. Ben de hemen bir şeyler yazmak istedim. Ben de gittim sevdalı bir abimizin yanına ve sordum aşk diye. Ve ondan dinlediğim şeyleri size aktarmak istiyorum.

Zaman geçiyor, içimizdeki duygular değişiyor, biz değişiyoruz ama içimizdeki sevda neden değişmiyor? Yukarıda alıntı yaptığım söze binaen birkaç şey söylemek zorunluluğunda hissediyorum kendimi. İnsan fitratı üzerine birisine bağlanmak ister.

Yani sever, sevdalanır, hoşlanır bazen âşık olur. Âşık olan insan bir devir atlamıştır. O aşk onu olgunlaştırır. Bir fidanken bir ağaca çevirir. Meyve veren ağaç olur insan âşık olunca. Zaman ve mekân yok olur. Gözleri sevdanın gözünde, kulakları onun sesinde, dili onun ismindedir daim. Gözlerini kapadığı her an onu görmek ister.

Aşk öyle garip bir şeydir ki, duygu desen değil, his desen anlatamazsın. Hani derler ya evlat, “anlatılmaz yaşanır”. İşte öyle bir şey. Zaten kim bir zalime âşık olmuştaki, aşkını anlatabilmiş ki? Anlatamaz. Aşkın anlaşılması veya aşkınızın anlaşılması için ancak size “Leyla ile Mecnun” misali olmanız lazım. Yani size âşık olan birine âşık olmanız lazım. Yoksa hiç anlaşılmazsınız. Tabi ki kalbin gözü kördür. Ona lafım yok ancak demek istediğim şey aşk bir kısmet işidir. Yüce

Mevla’nın yazdığı kadere de rıza göstermek gerek. Bizim için en hayırlısını bilen odur.

Daha ne anlatayım bilmiyorum. Allah bana hayırlı görmemiş. Nasip etmemiş. Ancak ben de daha hayırlı bir hatunla evlendim ve şuan hiç pişmanlık duymuyorum çünkü dediğim gibi Rızayı İlahi çok önemli bir mevzu. Hani bir söz vardır ya, “Her insanı memnun etmek mümkün değildir, önemli olan Allah’ın memnun olmasıdır.” Eğer Allah’ı memnun edersek bilelim ki hem bu dünyada mutluluk ve refah içinde, hem de öbür dünyada mutluluk içinde olacağız. Aşk hikâyeleri hiçbir zaman bitmez ve hepsi birbirinden inanılmazdır. Ancak vuku bulmayan aşklar hepsinden hazindir. Ve ona sabredenlere selam olsun...

VAZİYET

Kapandı dünyanın göz kapakları
Sustu iki yüzlü güvercin
Sedaları
Ya istemedi
Yahut söyleyemedi doğruyu
Yetmedi "kahrolsun kafır"
Nidaları
Ya sesimiz kısık
Yahut duyamazdı inkâr kulaklılar
Rahmet pınarı kurudu gözlerin
Kana doymadı ser odaklılar
Hevası dünya olmuş hesapsız yasantılar
Zanneder ki her zaman
Gününü gün eder, paraya para katar
Fakat elbet bir gün

bir mazlum dua tutar

Fuat SARI

Peygamber'ime

Âlemlerin müsebbibi, Rahman'ın mahbubusun
Ya meşime-i şebten doğan şems
Müteveccî'nin dermanı, Nurun alâ nursun

Nâdan bilse ismin, dîvâne olur
Dîvâne duysa ismin, vîrâne olur
Vîrâne görse cismin, meczup olur
Enbiyanın nihayeti, Nurun alâ nursun

Aşk-ı mehcur olan sahib-i endâm
Sevdadır kalbi, ancak sana muhtaç
Şu garip kulu mahrum etme Canandan
Sevdanın bidayeti, Nurun alâ nursun

Eşkim gözlerimi âmâ eder iken
Aşkını gönle pinhân eyleme
Selamların Ahmedî, Nurun alâ nursun

Şair vuslatı can ile bekler iken
Sarf et gönlümün sana meylini
Ahlakı Kur'an, Nurun alâ nursun

Kalem elinde bir kul, şahs-ı zîruh
Gönül gözüne görün, eyleme şahs-ı bîruh
Kainatın peygamberi, Nurun alâ nursun

Mert SÖNMEZ

Aşkın Hikâyesi

-Çeviri

Nasrullah ABDÖ

Hikayemiz “Aşkın gözü kördür” ve “Mantıklı bir aşk yoktur” özdeyişlerine dayanıp aşkın ne zaman ve nasıl kör ve deli olduğuna cevap vermeye çalışır.

Aşkın hikayesi şöyle başladı...

İnsanoğlunun yer yüzüne henüz ayak basmadığı çok eski zamanlarda erdemler ve ahlaksızlıklar dünyanın dört bir tarafında sıkıntıyla dolaşıyormuş.

“Yaratıcılık”, günlerden bir gün bu sıkıntıyı dağıtmak için saklambaç oynamalarını teklif etmiş.

Erdemler ve ahlaksızlıklar bu oyun teklifine çok sevinip “Önce ben başlayayım... Ben başlayayım...” diye bağırmağa başlamış.

“Delilik”, ilk ebenin kendisi olmak istediğini söyleyip “Ben yüze kadar sayarken siz saklanmalısınız” demiş ve yüzünü bir ağaca yaslayıp saymaya başlamış; “Bir... İki... Üç...” Delilik sayarken erdemler ve ahlaksızlıklar saklanmaya başlamış.

“İncelik” ayın üstünde bir yer bulup gizlenmiş, “Hainlik” gidip bir çöp yığına gizlenmiş, “Tutku” göğe yükselerek bir bulut yığına gizlenmiş, “Özlem” arzın derinliklerine gitmiş, “Yalan” yüksek sesle “Taşların altında saklanacağım!” diyerek gölün derinliklerine yönelmiş. Delilik saymaya devam etmiş: “Yetmiş dokuz, seksen...”

Bu arada “Aşk” dışındaki herkes bir yere saklanmış, “Aşk” ise alışkanlık olduğu üzere karsız olduğu için nereye saklanacağını bilememiş. Bu durum kimseyi şaşırtmaz; çünkü biz aşkı saklamanın ne kadar zor olduğunu biliyoruz. “Delilik” saymayı sürdürmüş: “Doksan dört... Doksan beş...” Yüze ulaşınca Aşk bir çiçek kümesinin içine atlayıp orada gizlenmiş.

Sayma bitince Delilik gözlerini açmış ve “Geliyorum!” diye bağırarak saklananları aramaya başlamış. Saklanmak için büyük çaba harcamadığından ilk bulunan Tembellik olmuş, sonra ayda saklanan “İncelik” belirginleşmiş. Yalan, gölün dibinden ne-

fes nefese çıkmış. Delilik Özleme yerin dibinden saklandığı yerden geri dönmesini tavsiye etmiş sonra Delilik saklananların hepsini birer birer bulmuş. Ancak Aşk bir türlü ortaya çıkaramamış ve ümitsizliğe düşmüş... Tam o sırada “Kıskançlık” Deliliğe yaklaşarak aşkın saklandığı yeri fısıldamış.

Delilik yerden mızrak gibi büyük bir çalı dikenini alıp hızla Aşk'ın saklandığı çiçekliğe batırmaya başlamış. Yürek parçalayıcı bir ağlama duyana kadar buna devam etmiş. Aşk üzerinden kan sızan parmaklarıyla gözlerini saklayarak çiçek çalılığında çıkmış. Delilik büyük bir pişmanlıkla: “Aman Allah'ım! Ben ne yaptım?! Gözlerini kör etmişim. Kendimi affettirmek için ne yapmalıyım?” Aşk cevap vermiş “Gözlerimi geri getiremezsin fakat benim için yapabileceğin tek bir şey kaldı: Rehberim ol.” Bu da gerçekleşti. Delilik Aşkın rehberi oldu ve o günden sonra gözleri kör Aşkın gideceği yönü, rehberi tayin etti.

KUDÜS

Toprak Leyla'nın elleri gibi
İçinde yoğrulmuş ezan sesi
İnsanın dönmesini beklermiş gibi
Her tanesinde peygamber nefesi
Mimini söylemek ister toprağın nefesi

Elime alıp da İslam toprağını
Bağrıma basmak istiyorum
Mekke toprağında izlerini
Adım adım avuçlamak istiyorum
Her derde deva izini istiyor kalbim

Koklamak istiyorum buram buram toprağı
Alsın benden gözyaşımı, derdimi, tasamı
Getirsin bana Gazze toprağını
Durdursun bir bombanın patlamasını
Geri getirsin tüm hayatları

Said AKÇA

DURUŞ

Yaşamak bir sanat, sanatçı gerek
Derdini, dermana açman gerek
Elini kaldır yeter, bir dua gerek
İman ile miraca yükselerek

İslam teslimiyet, yürek gerek
Dünyaya karşı Müslüman(ca)
duruş demek!

Muhammed Musa BAKAR